

SGS QUALIFOR

(Associated Documents)

Doc. Number:

AD 36A-18

Doc. Version date:

2016-06-03

Page:

1 of 73

Approved by:

Gerrit Marais

FOREST MANAGEMENT CERTIFICATION REPORT

RAPORT Z PROCESU CERTYFIKACJI GOSPODARKI LEŚNEJ

SECTION A: PUBLIC SUMMARY

ROZDZIAŁ A: PUBLICZNIE DOSTĘPNE STRESZCZENIE

Project Nr: Nr projektu:	236194		
Client: Podmiot certyfikowany:	Regional Directorate of State Forests in Łódź Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi		
Web Page: Adres www:	http://www.lodz.lasy.gov.pl/		
Address: Adres:	ul. Jana Matejki 16, 91-402 Łódź ul. Jana Matejki 16, 91-402 Łódź		
Country: Kraj:	Poland Polska		
Certificate Nr. Numer certyfikatu	SGS-FM/COC-011009	Certificate Type: Rodzaj certyfikatu	Forest Management Gospodarka leśna
Date of Issue Data wystawienia	07.05.2018	Date of expiry: Data ważności	06.05.2023
Evaluation Standard Standard zastosowany do oceny	SGS Qualifor checklist (AD33) based upon the FSC endorsed National Forest Management Standard in Poland, FSC-STD-POL-01-01-2013 - Poland Natural and Plantations EN Lista sprawdzająca Programu SGS QUALIFOR (AD33) sporządzona w oparciu o Krajowy Standard Gospodarki Leśnej FSC w Polsce, FSC-STD-POL-01-01-2013		
Forest Zone: Strefa leśna	Temperate Umiarkowana		
Total Certified Area Całkowita powierzchnia certyfikowana	289 825.32 ha		
Scope:	Forest Management of forests in the central part of Poland for the production of softwood / hardwood		

This document is issued by the Company under its General Conditions of Service accessible at www.sgs.com/en/Terms-and-Conditions.aspx.

Attention is drawn to the limitation of liability, indemnification and jurisdiction issues defined therein.

Any holder of this document is advised that information contained hereon reflects the Company's findings at the time of its intervention only and within the limits of Client's instructions, if any. The Company's sole responsibility is to its Client and this document does not exonerate parties to a transaction from exercising all their rights and obligations under the transaction documents. Any unauthorized alteration, forgery or falsification of the content or appearance of this document is unlawful and offenders may be prosecuted to the fullest extent of the law.

Zakres certyfikatu	timber. Zarządzanie lasami w centralnej części Polski w celu produkcji drewna iglastego i liściastego.		
Location of the FMUs included in the scope Lokalizacja jednostek gospodarki leśnej objętych zakresem certyfikatu	Central part of Poland Środkowa część Polski		
Company Contact Person: Osoba do kontaktu:	Przemysław Dobrowolski – Main Specialist on Forest Protection in Department of Silviculture and Ecosystem Protection Przemysław Dobrowolski – Główny specjalista SL ds. ochrony lasu Wydział Gospodarowania i Ochrony Ekosystemów		
Address: Adres:	ul. Jana Matejki 16, 91-402 Łódź ul. Jana Matejki 16, 91-402 Łódź		
Tel:	+48 42 631 79 00		
Fax	+48 42 631 79 82		
Email:	przemyslaw.dobrowolski@lodz.lasy.gov.pl		
	Dates / Daty	Nr of Man-days / Liczba roboczodni	Nr of Man-days / Liczba roboczodni
Re-evaluation Audyt wznowiający	09-11.04.2018		
Surveillance 1 Okresowy 1	04,10-12.07.2019	8	Number of man-days required for the main assessment was allocated in accordance with procedure WI 12-B
Surveillance 2 Okresowy 2			
Surveillance 3 Okresowy 3			
Surveillance 4 Okresowy 4			
Date the current version of the report was finalised Data ukończenia aktualnej wersji raportu	05.09.2019		
Copyright: Prawa autorskie:	© 2010 SGS South Africa (Pty) Ltd – Revised on 04.12.2018 All rights reserved		

TABLE OF CONTENTS / SPIS TREŚCI

1.	SCOPE OF CERTIFICATE / ZAKRES CERTYFIKATU	6
2.	COMPANY BACKGROUND / Opis przedsiębiorstwa.....	13
2.1	Ownership Company History and Use Rights / Własność, historia przedsiębiorstwa i prawa użytkowania	13
2.2	Organisational Structure / Struktura organizacyjna	15
2.3	Legislative, Administrative and Land Use Context / Uwarunkowania prawne, administracyjne i wynikające z form użytkowania terenu	15
2.4	Other Land Uses / Inne formy użytkowania.....	15
2.5	Non-certified Forests / Lasy niecertyfikowane.....	16
2.6	Company Key Objectives / Główne cele przedsiębiorstwa	17
3.	FOREST MANAGEMENT SYSTEM / System gospodarki leśnej.....	20
3.1	Bio-physical setting / Warunki naturalne.....	20
3.2	History of use / Historia użytkowania	21
3.3	Planning structure / Proces planowania.....	22
3.4	Planning process / Proces planowania.....	23
3.5	Harvest and regeneration / Pozyskanie i odnowienie	25
3.6	Monitoring processes / Procesy nadzoru i monitoringu.....	27
4.	SOCIO-ECONOMIC AND environment CONTEXT / Warunki społeczno-ekonomiczne i środowiskowe	29
4.1	Nationalities, ethnic and cultural groups / Narodowości, grupy etniczne i kulturowe	29
4.2	Community Structures / Podział administracyjny.....	30
4.3	Social complexities / Struktura społeczna	30
4.4	Employment / Zatrudnienie	31
5.	Bio-physical Environment / Aspekty Środowiskowe	31
6.	Administration, Legislation and Guidelines / ADMINISTRACJA, PRAWODAWSTWO I WYTYCZNE.....	32
7.	CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING / Zmiany w zarządzaniu, pozyskaniu, hodowli lasu i monitoringu.....	37
8.	PREPARATION FOR THE EVALUATION / Przygotowanie do audytu	37
8.1	Schedule / Plan audytu	37
8.2	Team / Zespół prowadzący audyt	38
8.3	Checklist Preparation / Przygotowanie listy sprawdzającej	38
8.4	Stakeholder notification / Informacja dla zainteresowanych stron.....	38
9.	THE EVALUATION / Audyt	39
9.1	Opening meeting / Spotkanie otwierające	39
9.2	Document review / Przegląd dokumentów	39
9.3	Sampling and Evaluation Approach / Wybór prób i metoda oceny	39

9.4	Field assessments / Wizyty terenowe	40
9.5	Stakeholder interviews / Rozmowy z zainteresowanymi stronami	40
9.6	Summing up and closing meeting / Podsumowanie i spotkanie zamykające	41
10.	EVALUATION RESULTS / Wyniki audytu	41
10.1	Findings related to the general QUALIFOR Programme / Ogólne stwierdzenia odnoszące się do Programu Qualifor	41
11.	CERTIFICATION DECISION / DECYZJA DOTYCZĄCA CERTYFIKATU	57
12.	MAINTENANCE OF CERTIFICATION / Utrzymanie certyfikatu	58
13.	RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARs) / Rejestr poleceń działań korygujących ..	60
14.	RECORD OF OBSERVATIONS / Rejestr obserwacji	64
15.	RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS / Rejestr uwag i stwierdzeń wniesionych przez zainteresowane strony	68
16.	RECORD OF COMPLAINTS / Rejestr skarg	69

**ASSOCIATED DOCUMENTS (not part of the Public Summary) /
DOKUMENTY TOWARZYSZĄCE (niebędące częścią Publicznie Dostępnego
Streszczenia)**

AD 20:	Evaluation Itinerary / Harmonogram audytu
AD 21:	Attendance Record / Lista obecności
AD 36-B:	Evaluation - Observations and Information on Logistics / Ocena i informacje na temat przebiegu audytu
AD 40:	Stakeholder Reports / Raporty Zainteresowanych Stron
	Evaluation team CV's / CV członków zespołu audytującego
	List of stakeholders contacted / Lista poinformowanych stron

Complaints and Disputes / Skargi i spory

Procedures for submitting complaints, appeals and disputes, and the SGS processing of such are published on **<http://www.sgs.com/Forestry>**. This information is also available on request – refer contact details on the first page.

Procedury dotyczące wnoszenia skarg, uwag i sporów oraz ich rozpatrywania przez SGS opublikowane są na stronie **<http://www.sgs.com/Forestry/>**. Informacje na ten temat dostępne są również na życzenie – patrz szczegóły dotyczące kontaktu na pierwszej stronie.

INTRODUCTION / WSTĘP

The purpose of the evaluation was to evaluate the operations of 19 forest enterprises supervised by Regional Directorate of State Forests in Łódź against the requirements of the QUALIFOR Programme, the SGS Group's forest certification programme accredited by Forest Stewardship Council.

Celem przeprowadzonego audytu wznawiającego była ocena gospodarki leśnej, prowadzonej przez 19 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi, w świetle wymagań Programu QUALIFOR – programu certyfikacyjnego Grupy SGS, posiadającego akredytację Forest Stewardship Council (FSC).

1. SCOPE OF CERTIFICATE / ZAKRES CERTYFIKATU

The scope of the certificate falls within the Temperate Forest Zone and includes 19 Forest Management Units (FMUs) as described below.

Zakres certyfikatu obejmuje lasy strefy umiarkowanej i dotyczy 19 gospodarstw leśnych (nadleśnictw) opisanych poniżej.

Description of FMUs / Opis nadleśnictw:				
Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis
Bełchatów	State treasure /Skarb Państwa	17 903.41	19° 19'	51° 21'
Brzeziny	State treasure /Skarb Państwa	15 212.53	19° 47'	51° 43'
Gostynin	State treasure /Skarb Państwa	15 525.61	19° 27'	52° 26'
Grotniki	State treasure /Skarb Państwa	14 992.69	19° 23'	51° 52'
Kolumna	State treasure /Skarb Państwa	19 546.60	19° 12'	51° 36'
Kutno	State treasure /Skarb Państwa	9 475.51	19° 17'	52° 18'
Łąck	State treasure /Skarb Państwa	11 855.71	19° 36'	52° 28'
Opoczno	State treasure /Skarb Państwa	13 518.79	20° 19'	51° 20'
Piotrków	State treasure /Skarb Państwa	18 127.75	19° 50'	51° 19'
Płock	State treasure /Skarb Państwa	14 141.53	19° 41'	52° 33'
Poddębice	State treasure /Skarb Państwa	17 747.93	18° 55'	51° 54'
Przedbórz	State treasure /Skarb Państwa	17 696.00	19° 53'	51° 05'
Radomsko	State treasure /Skarb Państwa	16 816.29	19° 26'	51° 03'
Radziwiłłów	State treasure /Skarb Państwa	10 015.15	20° 20'	51° 59'

Description of FMUs / Opis nadleśnictw:				
Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis	Description/ Opis
Skierniewice	State treasure /Skarb Państwa	13 804.59	20° 05'	51° 57'
Smardzewice	State treasure /Skarb Państwa	15 716.72	20° 02'	51° 29'
Spała	State treasure /Skarb Państwa	14 923.34	20° 08'	51° 33'
Wieluń	State treasure /Skarb Państwa	17 333.87	18° 34'	51° 12'
Złoczew	State treasure /Skarb Państwa	15 471.30	18° 36'	51° 24'

Size of FEs: Wielkość nadleśnictw		
	Nr of FMUs / Liczba	Area (ha) Powierzchnia
Less than 100ha / poniżej 100 ha	-	-
100 to 1000 ha in area / od 100 ha do 1000 ha	-	-
1001 to 10000 ha in area / od 1000 ha do 10 000 ha	1	9 475.51ha
More than 10 000 ha in area / powyżej 10 000 ha	18	280 349.81 ha
Total / Razem	19	289 825.32 ha

Total Area in the Scope of the Certificate that is / Całkowita powierzchnia objęta zakresem certyfikatu:	
	Area (ha) Powierzchnia
Privately managed / prywatna	
State Managed / państwowa	289 825.32 ha
Community Managed / wspólnotowa	

Composition of the Certified Forest(s) / Skład certyfikowanych lasów	
	Area (ha) Powierzchnia
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for conservation objectives / Powierzchnia lasów chronionych wyłączonych z pozyskania gospodarczego i zagospodarowana głównie dla celów konserwatorskich – ochrony przyrody	7 927.15 ha
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for production of NTFPs or services / Powierzchnia lasów wyłączonych z pozyskania gospodarczego i zagospodarowana głównie w celu użytkowania nieprodukcyjnych funkcji lasu ekosystemy referencyjne – kategoria ostoje ksylobiontów)	12 250.80 ha
Area of forest classified as “high conservation value forest” / Powierzchnia lasów określona jako „lasy o szczególnej wartości ochronnej”	- HCVF 1.1.a – 5 610.38 ha - HCVF 1.1.b – 12 762.45 ha - HCVF 1.2 – 1 901.45 ha

Composition of the Certified Forest(s) / Skład certyfikowanych lasów	
	Area (ha) Powierzchnia
	• HCVF 3.1 – 14 663.90 ha • HCVF 3.2 – 9 384.73 ha • HCVF 4.1 – 26 343.40 ha • HCVF 4.2 – 6 435.63 ha • HCVF 6.1 – 143.82 ha
Area of non-forest managed primarily for conservation objectives / Powierzchnia nieleśna zagospodarowana dla celów ochrony przyrody rezerwaty przyrody i użytki ekologiczne	1 516.93 ha
Total area of production forest (i.e. forest from which timber may be harvested) / Całkowita powierzchnia lasów gospodarczych (z pozyskaniem drewna)	266 618.11 ha
Area of production forest classified as “plantation” / Powierzchnia plantacji	-
Area of production forest regenerated primarily by replanting / Powierzchnia leśna odnowiona sztucznie	94%
Area of production forest regenerate primarily by natural regeneration / Powierzchnia leśna odnowiona naturalnie	6%

List of High Conservation Values / Lista szczególnych wartości ochronnych	
Description / Opis	Notes / Uwagi
Nature reserves / Rezerwaty przyrody	91 nature reserves – 6 005.44 ha / 91 rezerwaty przyrody – 6 005,44ha
Bird nest buffer zones / Strefy ochronne wokół gniazd	50 zones – 468.26 ha / 50 stref – 468,26 ha
Forest with high landscape and nature values / Lasy cenne przyrodniczo i krajobrazowo	- 24 protected landscape areas – 73 469.81 ha / 24 obszarów chronionego krajobrazu – 73 469,81 ha - 1 284 ecological sites – 1516.26 ha / 1284 użytków ekologicznych – 1516,26 ha - 24 Landscape-Nature Protected Complex – 2 922.92 ha / 24 Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych – 2 922,92 ha - 1 documentation site – 3.90 ha / 1 stanowisko dokumentacyjne – 3,90 ha - Areas of Natura 2000 / Obszary Natura 2000: - 6 Special Protection Areas (SPA) – 1 192.85 ha / 6 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) – 1 192,85 ha - 34 Special Areas of Conservation (SAC) – 14 190.02 ha / 34 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO) – 14 190,02 ha - 10 Landscape Parks – 56 736.80 ha / 10 Parków Krajobrazowych – 56 736,80 ha - 411 nature monuments / 411 pomników przyrody
Different categories of protective forests / Różne kategorie lasów ochronnych	- Lasy wodochronne – 32 617 ha / Lasy wodochronne – 32617 ha - Soil protective forests – 9 202 ha / Lasy glebochronne 9202 ha - Excluded from harvesting seed stands – 315.36 ha / Wyłączone drzewostany nasienne – 315,36 ha - Conservative stands – 88.07 ha / Drzewostany zachowawcze – 88,07 ha - Suburban forests – 50 348 ha / Lasy wokół miast – 50 348 ha - Research plots – 2 639 ha / Powierzchnie badawcze – 2639 ha

List of Timber Product Categories / Lista kategorii produktów drzewnych				
Product Class / Klasa produktu	Product Type / Typ produktu	Trade Name / Nazwa handlowa	Category / Kategoria	Species / Gatunki
Wood in the rough Drewno surowe	Logs of coniferous wood Drewno surowe iglaste	Logs of coniferous wood Drewno okrągłe iglaste	Conifer Iglaste	<i>Pinus sylvestris</i> <i>Picea abies</i> <i>Abies alba</i> <i>Pseudotsuga menziesii</i>
Wood in the rough Drewno surowe	Logs of deciduous wood Drewno surowe liściaste	Logs of deciduous wood Drewno okrągłe liściaste	Deciduous (Hardwood) Liściaste	<i>Fagus silvatica</i> <i>Betula pendula</i> <i>Robinia pseudoacacia</i> <i>Quercus spp.</i> <i>Carpinus betulus</i> <i>Fraxinus excelsior</i> <i>Acer pseudoplatanus</i> <i>Acer platanoides</i> <i>Tilia cordata</i> <i>Alnus spp.</i> <i>Populus spp.</i> <i>Populus tremula</i> <i>Salix spp.</i> <i>Ulmus minor</i>
Wood in the rough Drewno surowe	Fuel wood Drewno opałowe / energetyczne	Coniferous fuel wood Drewno opałowe / energetyczne iglaste	Conifer Iglaste	<i>Pinus sylvestris</i> <i>Picea abies</i> <i>Abies alba</i> <i>Pseudotsuga menziesii</i>
Wood in the rough Drewno surowe	Fuel wood Drewno opałowe / energetyczne	Deciduous fuel wood Drewno opałowe / energetyczne liściaste	Deciduous (Hardwood) Liściaste	<i>Fagus silvatica</i> <i>Betula pendula</i> <i>Robinia pseudoacacia</i> <i>Quercus spp.</i> <i>Carpinus betulus</i> <i>Fraxinus excelsior</i> <i>Acer pseudoplatanus</i> <i>Acer platanoides</i> <i>Tilia cordata</i> <i>Alnus spp.</i> <i>Populus spp.</i> <i>Populus tremula</i> <i>Salix spp.</i> <i>Ulmus minor</i>

Annual Timber Production / Roczna produkcja drewna				
Species (botanical name) / Gatunek (nazwa botaniczna)	Species (common name) / Nazwa popularna	Area (ha) / Powierzchnia	Maximum Annual Sustainable Yield (m³) / Maksymalne roczne pozyskanie (m³)	
			Projected / planowane	Actual / rzeczywiste
<i>Pinus sylvestris</i>	Scots pine / Sosna zwyczajna	236 229	1 262 852.00	1 088 123.23
<i>Larix decidua</i>	European larch / Modrzew europejski		7 430.00	9 629.89
<i>Picea abies</i>	Norway spruce / Świerk pospolity	566	10 995.00	14 967.89
<i>Abies alba</i> <i>Pseudotsuga spp.</i>	European silver fir / Jodła pospolita / Douglas-fir / Daglezja	1 437	2 006.00	2 484.01
<i>Fagus sylvatica</i>	European Beech / Buk pospolity	2 208	12 323.00	9 744.49
<i>Acer platanoides</i>	Norway maple / Klon pospolity	20 757	1 692.00	1 516.63
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Sycamore / Klon jawor		280.00	531.29
<i>Ulmus minor</i>	Field elm / Wiąz pospolity		596.00	303.47
<i>Fraxinus Excelsior</i>	European ash / Jesion wyniosły		4 811.00	4 278.23
<i>Quercus spp.</i>	Oak / Dąb		105 605.00	99 397.43
<i>Betula pendula</i>	Silver birch / Brzoza brodawkowata	9 676	107 644.00	100 290.08
<i>Carpinus betulus</i>	European hornbeam / Grab pospolity	506	8 103.00	8 324.92
<i>Alnus spp.</i>	Alder / Olsza	11 340	42 288.00	32 378.78
<i>Populus tremula</i>	Aspen / Topola osika	354	10 358.00	8 520.17
<i>Tilia cordata</i>	Small-leaved lime / Lipa drobnolistna	129	1 563.00	1 281.87
<i>Salix spp.</i>	Willow / Wierzba		173.00	101.81
<i>Populus spp.</i>	Poplar / Topola		4 050.00	17 14.29
<i>Robinia pseudoacacia</i>	Black Locust / Robinia akacjowa		3 718.00	3 953.90
Totals Razem		283 202	1 586 487.00	1 387 542.38

Approximate Annual Commercial Production of Non-Timber-Forest-Products / Przybliżona roczna produkcja leśnych produktów nieдрzewnych				
Product / Produkt	Species / gatunek		Unit of measure / Jednostka miary	Total units / Razem
	Botanical Name / Nazwa Botaniczna	Common Name / Nazwa popularna		
Seedlings / Sadzonki	<i>Abies alba</i>	European silver fir / Jodła pospolita	Items / sztuki	1 226 690
	<i>Larix decidua</i>	European larch / Modrzew europejski		444 290
	<i>Picea abies</i>	Norway spruce / Świerk pospolity		983 260
	<i>Pinus sylvestris</i>	Scots pine / Sosna		14 299 200

Approximate Annual Commercial Production of Non-Timber-Forest-Products / Przybliżona roczna produkcja leśnych produktów niedrzewnych				
Product / Produkt	Species / gatunek		Unit of measure / Jednostka miary	Total units / Razem
	Botanical Name / Nazwa Botaniczna	Common Name / Nazwa popularna		
		zwyczajna		
	<i>Betula pendula</i>	Silver birch / Brzoza brodawkowata		1 770 570
	<i>Alnus glutinosa</i>	Black alder / Olsza czarna		1 031 910
	<i>Alnus incana</i>			23 500
	<i>Fagus sylvatica</i>	European Beech / Buk zwyczajny		2 828 530
	<i>Carpinus betulus</i>			170 760
	<i>Quercus robur</i>	Pedunculate oak / Dąb szypułkowy		7 492 460
	<i>Quercus petraea</i>	Sessile Oak / Dąb bezszypułkowy		2 588 770
	<i>Tilia cordata</i>	Small-leaved lime / Lipa drobnolistna		353 670
	<i>Acer platanoides</i>	Norway maple / Klon pospolity		115 980
	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Sycamore maple / Klon jawor		251 780
	<i>Fraxinus excelsior</i>	European ash / Jesion wyniosły		0
	Other	Other coniferous / Pozostałe iglaste		183 590
	Other	Other deciduous / Pozostałe liściaste		446 690
	Other	Deciduous shrubs / Krzewy iglaste/liściaste		134 290
Christmas trees / Choinki świąteczne	<i>Picea abies</i>	Norway spruce / Świerk pospolity	Items / sztuki	700

Lists of Pesticides / Lista pestycydów					
Commercial Name of Pesticide Nazwa handlowa	Active Ingredient Substancja czynna	Year Rok	Area of application Powierzchnia zabiegu (ha)	Amount used Zużyta ilość (kg/l)	Reason for use Powód użycia
Roundup Max (liter/litr)	Glyphosal (Glyphosate) Glifosat	RA	28.81	72.00	Weed treatment Zwalczanie chwastów
		SA31	-	-	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Agrosar 360SL (liter/litr)	Glyphosal (Glyphosate) Glifosat	RA	158.99	491.50	Weed treatment Zwalczanie chwastów
		SA31	2.18	6.76	

Lists of Pesticides / <i>Lista pestycydów</i>					
Commercial Name of Pesticide <i>Nazwa handlowa</i>	Active Ingredient <i>Substancja czynna</i>	Year <i>Rok</i>	Area of application <i>Powierzchnia zabiegu</i> (ha)	Amount used <i>Zużyta ilość</i> (kg/l)	Reason for use <i>Powód użycia</i>
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Glifocyd 360 SL (liter/litr)	Glyphosal (Glyphosate) <i>Glifosat</i>	RA	42.40	175.32	Weed treatment <i>Zwalczanie chwastów</i>
		SA31	1.23	7.50	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Roundup Flex 480 (liter/litr)	Glyphosal (Glyphosate) <i>Glifosat</i>	RA	57.06	218.82	Weed treatment <i>Zwalczanie chwastów</i>
		SA31	159.01	1 347.40	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Cervacol Extra PA (kg)	Quartz sand <i>Piasek kwarcowy</i>	RA	1159.30	25 981.00	Repellent <i>Repellent</i>
		SA31	1 247.07	26 804.50	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Wam Extra Pa (liter/litr)	Quartz sand <i>Piasek kwarcowy</i>	RA	98.37	2489.00	Repellent <i>Repellent</i>
		SA31	139.16	3668	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
Dursban 480EC (liter/litr)	Chlorpyrifos <i>Chloropirifos</i>	RA	-	-	Insecticide <i>Insektycyd</i>
		SA31	109.39	580.80	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
PG-Poszwald (kg)	Phlebiopsis gigantean	RA	-	-	Biological control agent accelerating tree stumps decomposition
		SA31	53.19	600.60	

Lists of Pesticides / Lista pestycydów					
Commercial Name of Pesticide Nazwa handlowa	Active Ingredient Substancja czynna	Year Rok	Area of application Powierzchnia zabiegu (ha)	Amount used Zużyta ilość (kg/l)	Reason for use Powód użycia
		SA32			Środek ochrony biologicznej przyspieszający rozkład pni leśnych
		SA33			
		SA34			
Roundup Active 360 (liter/litr)	Glyphosate Glifosat	RA	-	-	Weed treatment Zwalczanie chwastów
		SA31	1.00	5.00	
		SA32			
		SA33			
		SA34			
PG-Bioekol (kg)	Phlebiopsis gigantean	RA	-	-	Biological control agent accelerating tree stumps decomposition Środek ochrony biologicznej przyspieszający rozkład pni leśnych
		SA31	2.25	9.01	
		SA32			
		SA33			
		SA34			

2. COMPANY BACKGROUND / **OPIS PRZEDSIĘBIORSTWA**

2.1 Ownership Company History and Use Rights / **Własność, historia przedsiębiorstwa i prawa użytkowania**

Poland has about 9.1 million hectares of forest covering approximately 29,2% of the land area, of which 81,5% is state forest owned by the State Treasury. This includes both national parks and productive forest estate. The total area of productive forest estate is just over 9,1 million hectares. Forest management of state forests is based on the legal requirements of the Forest Act, dated 1991, and other relevant legislation, regulations and policy documents.

The management of state forests is carried out by the National Forest Holding State Forests. Its headquarters, General Directorate of State Forests (GDSF), is based in Warsaw.

Regional Directorate of State Forest (RDSF) in Łódź neither sell nor buy land either. Solely minor land transfers and exchanges were noted over last decades in the area of 19 forest enterprises supervised by RDSF in Łódź.

Właścicielem większości lasów w Polsce jest Skarb Państwa. Polska posiada około 9,1 milionów hektarów lasów pokrywających 29,2% powierzchni kraju, w tym 81,5% stanowią lasy własności Skarbu Państwa. W liczbie tej znajdują się zarówno parki narodowe, jak i lasy produkcyjne. Całkowita powierzchnia lasów produkcyjnych wynosi ponad 9,1 miliona hektarów. W imieniu Skarbu Państwa lasy produkcyjne zarządzane są przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Gospodarka leśna w lasach państwowych odbywa się w oparciu o przepisy i wymogi Ustawy o lasach z 1991 i inne zbliżone regulacje prawne oraz dokumenty o charakterze ogólnym.

Gospodarka w lasach państwowych jest prowadzona przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Siedziba Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (DGLP) znajduje się w Warszawie.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (RDLP) w Łodzi nie sprzedaje ani nie kupuje terenów zalesionych. Na terenie 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi w ostatnich dekadach miały miejsce jedynie nieznaczne zamiany i przekazania gruntów.

Forest managed by RDSF in Łódź belongs to the State Treasure. 98.80 % of land plots have been registered in the National Land and Mortgage Register.

In 2016 County Offices delegated to 15 forest enterprises of RDSF in Łódź supervision over 70 005.63 hectares of private forests (in Łódź Voivodeship - 64 909.41 ha and in Masovian Voivodeship - 5 096.22 ha).

People in Poland are legally guaranteed the right of free access into state owned forest for different purposes, e.g. recreational, tourism, education, picking of forest fruits and berries, picking of mushrooms. These rights may be limited only in the time of fire risk, natural disasters, on sites of realized forest operations (harvesting or large size protective operations against pest gradations) or in case of conservation areas protected by law.

Lasy zarządzane przez RDLP w Łodzi stanowią własność Skarbu Państwa. 98,80 % gruntów posiada założone księgi wieczyste.

W 2016 roku Starostwa Powiatowe powierzyły 15 nadleśnictwom RDLP w Łodzi sprawowanie nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa na powierzchni 70 005,63 ha (w województwie łódzkim – 64 909,41 ha oraz w województwie mazowieckim – 5 096,22 ha).

W Polsce ludność ma ustawowo zagwarantowane prawo wolnego wstępu do lasu w celach rekreacyjnych, turystycznych, edukacyjnych, zbioru runa leśnego itp. Prawo to może być ograniczone wyłącznie w czasie okresów zagrożenia pożarowego, katastrof naturalnych, na obszarach prowadzonych prac (zręby lub wielkopowierzchniowe zwalczanie gradacji) oraz na obszarach chronionych.

Regional Directorate of State Forests in Łódź was established in January 1945 and supervised 56 FMUs, 53 sawmills, Resin Distillery Plant in Zagórz as well as Plywood Factory in Piotrków. Untill autumn 1956 Łódź had also been headquarters of national forestry authorities and afterwards Ministry of Forestry.

On 1st of January 1951 seventeen Districts of State Forests had been founded what meant that the number of FMUs supervised by Districts of State Forests in Łódź was reduced to 36.

In 1959 Districts of State Forests were transformed into District Directorate of State Forests.

In 1983 District Directorates of State Forests in Warsaw and in Radom had been established what entailed decrease in the total area of forests supervised by District Directorates of State Forests in Łódź, which at that time accounted for 272 thousand hectares located within 17 FMUs.

At the present, RDSF in Łódź supervises 19 FMUs.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi powstała w styczniu 1945 roku. W swoich strukturach skupiała 56 nadleśnictw, 53 tartaki, Zakład Destylacji Żywicy w Zagorzu oraz Fabrykę Sklejek w Piotrkowie. Do jesieni 1946 roku Łódź była również siedzibą krajowych władz leśnych – Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych, a po jej likwidacji Ministerstwa Leśnictwa.

Z dniem 1 stycznia 1951 roku, Minister Leśnictwa utworzył 17 przedsiębiorstw wyodrębnionych z okręgów Lasów Państwowych. Ta zmiana oznaczała dla dyrekcji łódzkiej zmniejszenie liczby nadleśnictw do 36.

W 1959 roku Zarządy Lasów Państwowych z jednostek budżetowych przekształcono w Okręgowe Zarządy Lasów Państwowych.

In 1983 roku reaktywowano Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Radomiu, a rok później utworzono nowy w Warszawie. Wówczas RDLP w Łodzi została pozbawiona części lasów na ich rzecz i zmniejszyła swój stan posiadania do 272 tys. hektarów Lasów Państwowych w 17 nadleśnictwach.

Aktualnie Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi jest jedną z 17 regionalnych dyrekcji w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe. W skład RDLP w Łodzi wchodzi 19 nadleśnictw.

2.2 Organisational Structure / **Struktura organizacyjna**

The headquarters of RDSF in Łódź is divided into 9 thematic departments (i.e. Department of Staff and Organization, Department, Department of Control and Internal Audit, Department of Forest Management and Forest Protection, Department of Forest Resources Management, IT Department, Accounting Department, Department of Timber Management, Department of Forest Infrastructure, Administration Department), 1 unit (Unit of Planning and Analysis) and 2 positions (Position on Promotion and Public Relations on Defense and Position on Defence and Property Protection).

Each of 19 forest enterprises of RDSF in Łódź has its own office and staff. Forest enterprise director carries out independently forest management on the basis of forest management plan and is responsible for the current state of the forest. Each forest enterprise is divided into rangeries that are run by a ranger who is responsible for everyday activity in the forest. Each forest enterprise has the position of supervising engineer who supervises all activities and operations planned and realized in the forest. Altogether in all 19 forest enterprises supervised by RDSF in Łódź there are 223 forest rangeries.

W ramach biura RDLP w Łodzi funkcjonuje 9 wydziałów (Wydział Organizacji i Kadr, Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego, Wydział Gospodarki Leśnej i Ochrony Lasu, Wydział Zarządzania Zasobami Leśnymi, Wydział Informatyki, Wydział Księgowości, Wydział Gospodarki Drewnem, Wydział Infrastruktury Leśnej, Wydział Administracji), 1 zespół (Zespół ds. Analiz i Planowania) oraz 2 samodzielne stanowiska pracy (Stanowisko ds. Promocji i Mediów oraz Stanowisko ds. Obronności i Ochrony Mienia).

Każde z 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi posiada własne biuro i zatrudnia własny personel. Nadleśniczy na podstawie planu urządzenia lasu prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie oraz odpowiada za stan lasu. Każde z nadleśnictw podzielone jest na leśnictwa, a każdym z nich kieruje leśniczy odpowiedzialny za codzienną gospodarkę w lesie. Każde nadleśnictwo zatrudnia inżyniera nadzoru odpowiedzialnego za nadzór nad pracami planowanymi i realizowanymi w lesie. W skład 19 nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Łodzi wchodzi 223 leśnictw.

2.3 Legislative, Administrative and Land Use Context / **Uwarunkowania prawne, administracyjne i wynikające z form użytkowania terenu**

Forest management in Poland is carried out on the basis the Act on Forests (from 1991 with later amendments) and accompanied other acts, decrees, codes and guidelines. Forest administration realizes independently practically all responsibilities related with the maintenance, use, silviculture, regeneration and forest protection. Practical forest protection (operations and protective works, demarcation, opening out, supervising and monitoring) related with objects and areas covered by law conservation is realized in a strict cooperation with the nature conservation authorities (Regional Directorate of Environment Protection). Economic use of environment (ground water intake, emission of pollution etc) takes place on the base of permissions given by local authorities (county authorities).

Gospodarka leśna w Polsce prowadzona jest w oparciu o zapisy Ustawy o lasach (1991) oraz towarzyszące jej, wymienione niżej inne ustawy, rozporządzenia, kodeksy i wytyczne. Administracja leśna samodzielnie realizuje praktycznie wszystkie obowiązki związane z utrzymaniem, użytkowaniem, hodowlą, odnowieniem i ochroną lasu. Praktyczna ochrona przyrody (zabiegi i prace ochronne, oznakowanie, udostępnianie, nadzór i monitoring) związana z obiektami i obszarami objętymi ochroną prawną, realizowana jest w ścisłej współpracy ze służbami ochrony przyrody (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska). Gospodarcze korzystanie ze środowiska (pobór wód gruntowych, emisja zanieczyszczeń itd.) odbywa się w oparciu o pozwolenia udzielane przez miejscowe władze (starostwa powiatowe).

2.4 Other Land Uses / **Inne formy użytkowania**

All state owned forests in Poland are open to the public. Besides abovementioned right for free picking of different non-timber products, people have also possibility for cheap fuel wood collection. Within 19 forest enterprises of RDSF in Łódź there are 8 Game Breeding Centres (OHZ) with special staff conducting all hunting activities (i.e. Brzeziny, Kolumna, Kutno, Poddębice, Przedbórz, Smardzewice, Spała and Wieluń Forest Enterprise). Forest paths and roads are used for the marked tourist tracks. Specially designed tracks for horse riding and cross-country skiing are

accessible for the public. Meadows are regularly mowed in order to maintain unique species composition and harvest the hay for the game in the winter.

Lasy Państwowe w Polsce są udostępnione dla ludności. Poza wspomnianym wyżej prawem do bezpłatnego zbierania różnych użytków nieдрzewnych, ludność ma również możliwość zaopatrzenia się w tanie drewno opałowe. Na terenie 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi znajduje się 8 Ośrodków Hodowli Zwierzyny (tj. Nadleśnictwo Brzeziny, Kolumna, Kutno, Poddębice, Przedbórz, Smardzewice, Spała i Wieluń), gdzie specjalny personel zajmuje się sprawami łowieckimi. Dukty i drogi leśne są wykorzystywane do wyznaczania szlaków turystycznych. Istnieją specjalne trasy do uprawiania jazdy konnej i nordic walking. Łąki należące do poszczególnych nadleśnictw są koszone w celu zachowania unikalnego składu gatunkowego oraz pozyskania siana do zimowego dokarmiania zwierzyny.

2.5 Non-certified Forests / Lasy niecertyfikowane

RDSF in Łódź excluded from the scope of FSC certificate area of forest nurseries, which in the scale of whole directorate accounts for 185.56 ha. FSC policy FSC-POL-20-003 allows for the excision of forest nurseries from the scope of the evaluation without the necessary loss of FSC certificate for the remaining area of RDSF in Łódź. As the forest nurseries remain under management of units supervised by RDSF in Łódź such excision could take place exclusively due to verified during audit compliance with following requirements specified in FSC policy FSC-POL-20-003:

- There is no violation of traditional or civil rights within the area of excluded forest nurseries;
- In cases where there are identified high conservation values within excluded forest nurseries those values are maintained. Wood from high conservation value forests is not harvested unless in compliance with the requirements of FSC Principle 9 „Maintenance of high conservation value forests”;
- There is no planting of genetically modified (GM) trees within excluded forest nurseries;
- There is no illegal harvesting within excluded forest nurseries;
- There is no conversion of natural forest to plantations or non-forest uses within excluded forest nurseries;
- There is compliance both with national and EU laws in applicable fields (e.g. health and safety, holding of chemicals, use of efficient machinery etc) within excluded forest nurseries.

Prior to decision of exclusion forest nurseries from the scope of certificate, FSC Poland had started the process of countrywide stakeholder consultation. It showed that all stakeholders don't see any substantive reason for treating nurseries in the same way as the rest of forest area. That was one of the main premises for allowing excision of forest nurseries that remain under management of the State Forests. At present, very sophisticated and high-tech methods of production in forest nurseries are used.

RDLP w Łodzi wyłączyła z zakresu certyfikatu FSC powierzchnię szkółek leśnych, która w skali całej dyrekcji łódzkiej wynosi 185,56 ha. Dokument FSC-POL-20-003 określa procedurę umożliwiającą wyłączenie szkółek leśnych na etapie przeprowadzanego audytu okresowego bez konieczności utraty certyfikatu FSC dla pozostałej powierzchni RDLP w Łodzi. W związku z tym, że szkółki leśne pozostają w zarządzie nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Łodzi ich wyłączenie stało się możliwe po zweryfikowaniu podczas audytu zgodności z następującymi wymogami zawartymi w polityce FSC-POL-20-003:

- Na obszarze wyłączonych szkółek leśnych nie dochodzi do pogwałcenia praw zwyczajowych lub prawa cywilnego;
- W przypadku, gdy na obszarze wyłączonych szkółek leśnych zidentyfikowane zostały szczególne wartości ochronne, zarządzający lasami lub ich właściciel powinien zapewnić utrzymanie tych atrybutów. Drewno pochodzące z lasów o szczególnych wartościach ochronnych nie jest pozyskiwane, chyba że zgodnie z wymogami określonymi w zasadzie 9 FSC „Utrzymanie lasów o szczególnych wartościach ochronnych”;
- W produkcji szkółkarskiej wyłączonych szkółek nie wykorzystuje się drzew modyfikowanych genetycznie;
- Na obszarze wyłączonych szkółek leśnych nie pozyskuje się drewna w sposób nielegalny;
- Obszary wyłączonych szkółek leśnych nie są zamieniane na plantacje lub tereny o innym przeznaczeniu niż leśne;

- Na obszarze wyłączonych szkółek leśnych zapewniona jest zgodność z przepisami prawa krajowego i Unii Europejskiej (np. w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin, sprawności technicznej stosowanych maszyn i urządzeń itp.).

Wyłączenie szkółek leśnych z zakresu certyfikatu poprzedzone było ogólnokrajowym procesem konsultacji przeprowadzonym przez FSC Polska. Wyniki konsultacji pokazały, że strony trzecie nie widzą żadnych merytorycznych powodów traktowania szkółek leśnych w taki sam sposób jak pozostałą powierzchnię objętą certyfikatem. Opinia ta była jednym z głównych powodów umożliwienia wyłączenia szkółek leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych. W obecnej chwili szkółki leśne to połączenie najnowszego sprzętu i wysokiej technologii produkcji szkółkarskiej.

2.6 Company Key Objectives / Główne cele przedsiębiorstwa

Objective / Cel	Notes / Uwagi
Commercial / Komercyjne	
Production of raw wood / Produkcja surowca drzewnego	Estimated level of harvesting / Wielkość pozyskania około – 1 458 105,43 m ³ per year / rocznie
Nursery production / Produkcja szkółkarska	Level of production / Wielkość produkcji – 34 345 860 tems / sztuk
Social / Społeczne	
Supporting of local markets / Wspieranie rynków lokalnych	Wood market, tourism and recreation / Rynek drzewny, turystyka i rekreacja
Enviornmental education of youth / Prowadzenie przyrodniczo-leśnej edukacji młodzieży	Nature educational centers – 19 objects in each Forest Enterprise House of Foresters' Memory and Martydom 64 forest educational paths - in each forest enterprise there is at least one marked path Number of people participating in educational campaigns and forest classes only in 2017: 60 378 people. Ośrodki edukacyjne: 19 (w każdym nadleśnictwie) Dom Pamięci Walki i Męczeństwa Leśników i Drzewiarzy. 64 leśne ścieżki edukacyjne - w każdym nadleśnictwie znajduje się przynajmniej jedna ścieżka. Z różnych form edukacji leśnej w 2017 roku uczestniczyło 60 378 osób.
Employment for local people / Zatrudnienie miejscowej ludności	938 own employees of 19 FMUs, Forest Service Unit and headquarters of RDSF in Łódź / Pracownicy RDLP w Łodzi, 19 nadleśnictw oraz Zakładu Usługowo Produkcyjnego – 938 osoby 892 workers of 249 private forest contractors: / Pracownicy 249 zakładów usług leśnych: 892 osoby
Educational and scientific activities / Prowadzenie bazy do realizacji działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej	Numerous nature paths (64 paths) and forest educational facilities (14) and 27 forest educational shelters. Liczne ścieżki edukacyjne (64 ścieżek) oraz izby przyrodniczo-leśne (14 izb) oraz 27 wiat edukacyjnych.
Trainings for foresters in the field of new technologies and solutions in forestry / Kształcenie i szkolenia leśników w zakresie nowych technologii i praktyk	Headquarters of RDSF in Łódź conducts trainings on the basis of the annually compiled training plan. It covers all sections of forest management, including forest protection and silviculture, finance and accounting, marketing, organization and human resources. RDSF staff increase their professional skills and general education by attending language courses, seminars and conferences organized

Objective / Cel	Notes / Uwagi
	by the GDSF, Forest Research Institute, the Association of Engineers and Technicians of Forestry and Timber Industry, Polish Forest Association and other institutions. Some employees proceed with their postgraduate and doctoral studies. RDLP w Łodzi prowadzi działalność szkoleniową w oparciu o corocznie sporządzany plan szkoleń. Szkolenia obejmują wszystkie działy gospodarki leśnej, w tym w szczególności ochronę i hodowlę lasu oraz zagadnienia z zakresu finansów i rachunkowości, marketingu, organizacji i kadr. Pracownicy RDLP podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne na kursach językowych, seminariach, sesjach naukowych, sympozjach, konferencjach organizowanych przez DGLP, Instytut Badawczy Leśnictwa, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, Polskie Towarzystwo Leśne i inne instytucje. Część pracowników konturuje naukę na studiach podyplomowych i doktoranckich.
Environmental / Środowiskowe	
Protection of nature and landscape / Ochrona przyrody i krajobrazu	Increasing to possible extent the use of partial, nest, progressive and continues harvesting types at the expense of clear cuts, reduction of clear cuts size to maximum of 4 ha, use of environmentally friendly technologies, preference for modern forest machinery, preservation of sites with protected species, monitoring of valuable natural sites, identification and implementation of different HCVF categories. Ograniczanie w miarę możliwości zrębów zupełnych na rzecz rębni złożonych i przerębowych, ograniczenie powierzchni zrębów zupełnych do 4 ha, stosowanie technologii przyjaznej środowisku, preferowanie nowoczesnych maszyn, ochrona stanowisk gatunków chronionych, monitorowanie cennych obiektów przyrodniczych, wyznaczenie sieci lasów różnych kategorii HCVF.
Protection of soil as well as surface and ground water / Ochrona gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych	Water protective forests / Lasy wodochronne – 32 617 ha Soil protective forests / Lasy glebochronne – 9 202 ha
Supporting of environmental functions of forest / Podtrzymywanie funkcji środowiskowych lasu	The identification and implementation of different HCVF categories, defining of forest management methods in HCVF, 12 250.80 ha within 19 forested area within RDSF in Łódź is excluded from management as reference forests. Wyznaczono sieć lasów różnych kategorii HCVF, opracowano zasady gospodarowania w lasach HCVF, 12 250,80 ha powierzchni leśnej 19 nadleśnictw wyłączono z pozyskania jako lasy referencyjne.
Permanent research and experimental plots / Utrzymywanie trwałych powierzchni badawczych i doświadczalnych	Permanent research and experimental plots are maintained by various academic institutions that conduct observations and scientific researches within area of 19 forest enterprises of RDSF in Łódź. Utrzymywane są powierzchnie badawcze różnych instytucji naukowych prowadzących obserwacje i badania naukowe w lasach 19 nadleśnictw RDLP w Łodzi.
Implementation of scientific results to forest management practice / Wdrażanie do gospodarki leśnej wyników badań naukowych	Findings from researches conducted by Forest Research Institute as well as scientific institutions are incorporated in forest management. Wykorzystywane są wnioski z prowadzonych badań Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz innych instytucji

Objective / Cel	Notes / Uwagi
	naukowych.
Biodiversity protection and enhancement / Zwiększanie i ochrona bioróżnorodności	Adaptation of species composition to given habitat type, Introduction of admixture of biologically valuable tree species, maximum use and support of natural regeneration, leaving out hollow and polypore trees as well as dead wood, setting aside up to 5 % of old stands and biogroups on harvesting sites, small gaps in forests are not reforested, introduction of understory and second layer of trees, preservation of forest marshes, ponds and thickets. Active protection of valuable habitat (mowing of forest glades). In addition, some forest enterprises have been participating in programs aiming at protection of endangered species and increasing of forest biodiversity: - Regional conservation and restitution program of the European yew, <i>Taxus baccata</i>, - Project "Enhancing Water Storage Capacity and Preventing Floods and Drought in Lowland Forest Ecosystems", - Wild bee keeping and enhancement of habitat conditions for wild bees in forest ecosystems, - Restitution program of RTE species listed under Red Book of species and forest habitat of Łódź Voivodeship, - Enhancement of habitat conditions for the Smooth snake, <i>Coronella austriaca</i>. - Project "Enhancing Water Storage Capacity and Preventing Floods and Drought in Lowland Forest Ecosystems". Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska, wprowadzanie gatunków biocenotycznych i domieszkowych na etapie zakładania upraw, maksymalne wykorzystanie odnowień naturalnych, pozostawianie drzew dziuplastych i hubiastych oraz części martwego drewna, pozostawienie na zrębach i w cięciach uprzętających co najmniej 5% powierzchni jako kępy ekologiczne, nieuproduktywnianie małych luk w drzewostanie, wprowadzanie podszytu i drugiego piętra, ochrona śródleśnych bagienek, oczek wodnych, zarośli. Prowadzi się czynną ochronę cennych siedlisk przyrodniczych (koszenie łąk śródleśnych). Dodatkowo niektóre nadleśnictwa w ostatnich latach brały udział lub nadal uczestniczą w programach mających na celu ochronę ginących gatunków i zwiększanie bioróżnorodności w lasach: - restytucja cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>), - program „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”, - Bartnictwo na gruntach RDLP w Łodzi - poprawa warunków bytowania dzikich zapylaczy w ekosystemach leśnych, - Restytucja roślin chronionych i rzadkich – Czerwona Księga Roślin i siedlisk przyrodniczych województwa łódzkiego, - Poprawa warunków bytowania gniewosza plamistego. - Program „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”.
Comprehensive recognition of state of forest biocenosis and its changes / Wszechstronne rozpoznanie stanu biocenozy leśnej oraz zachodzących w niej zmian	Detailed soil and sites description is compiled for each forest enterprise, spatial information system is applied for monitoring of forest ecosystems and high conservation values, periodic forest inventories are carried out and there is monitoring update procedure for protection species.

Objective / Cel	Notes / Uwagi
	Opracowany jest dla wszystkich nadleśnictw operat glebowo-siedliskowy, wykorzystywany jest system informacji przestrzennej do monitorowania stanu lasu oraz cennych obiektów przyrodniczych, przeprowadza się okresowe inwentaryzacje przyrodnicze oraz na bieżąco zbiera się informacje o chronionych gatunkach.
Sustainable game management (Game Breeding Centre) / Prowadzenie zrównoważonej gospodarki populacjami zwierzyny łownej (Ośrodek Hodowli Zwierzyny)	Game Breeding Centers are operating and hunting grounds are leased. Annual game inventories are carried out. Hunting is conducted on the basis of Annual Hunting Plans. Prowadzone są OHZ oraz obwody łowieckie dzierżawione. Prowadzi się coroczną inwentaryzację stanu zwierzyny. Polowania wykonywane są na podstawie Rocznych Planów Łowieckich.

3. FOREST MANAGEMENT SYSTEM / SYSTEM GOSPODARKI LEŚNEJ

3.1 Bio-physical setting / Warunki naturalne

Geography / Geografia:

Northern forest enterprises supervised by RDSF in Łódź verge on RDSF in Toruń and RDSF in Poznań, eastern forest enterprises verge on RDSF in Warsaw and RDSF in Radom, southern forest enterprises border on RDSF in Katowice, western forest enterprises border on RDSF in Poznań.

RDSF in Łódź supervises forest management in central part of Poland. Within that area there are located numerous industrial centers (in Płock, Bełchatów, Piotrków and Wieluń), the biggest lignite strip mine of in Poland and agglomeration of Łódź city. All that feature affect forest management within RDSF in Łódź.

Północne nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łodzi graniczą z RDLP w Toruniu i RDLP w Olsztynie, wschodnie z RDLP w Warszawie i RDLP w Radomiu, południowe z RDLP w Katowicach a zachodnie z RDLP w Poznaniu.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi sprawuje nadzór nad prowadzeniem gospodarki leśnej na terenie centralnej Polski.

W obszarze działania znajduje się duża łódzka aglomeracja miejska, ośrodki przemysłowe; płocki, bełchatowski, piotrkowski, wieluński. Jest to rejon największej w Polsce odkrywkowej kopalni węgla brunatnego Bełchatów-Szczerców, co ma bezpośredni wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej w tym rejonie.

Ecology/ Ekologia:

Climate of RDSF in Łódź is characterized by significant variety caused by influx of diverse air masses. Oceanic air masses bring in summer precipitation and cooling while in winter warmer weather. Continental air masses bring war, dry and sunny weather in summer and sever frost in winter seasons. Peculiarity of the climate in RDSF in Łódź is significant increase in amplitudes of mean annual temperatures and rather small participation (i.e. between 500-550 mm). The highest monthly participation come during summer season. Mean annual temperature stands at 7-8°C. The warmest month is July. The lowest temperatures are recorded in January. The number of days with frosts varies from 60 to 70. Snow cover prevails for approximately 60 per year. Vegetation season ranges from 210 to 220 days. Air humidity account for 78-82%. Average annual cloudiness is below 6.6 according to scale 0-10. On average, 65% of time of year there are marine polar air masses prevailing over the area of RDSF in Łódź. It proves the predominance of circulation from western directions.

Klimat obszaru RDLP w Łodzi charakteryzuje się dużą zmiennością stanów pogody występującą dzięki napływowi różnych mas powietrza tj. oceanicznych, które przynoszą latem opady i ochłodzenia, a zimą ocieplenia oraz mas kontynentalnych, dających latem pogodę ciepłą, suchą i słoneczną, a zimą silne mrozy. Charakterystyczną cechą klimatu jest wzrost amplitud średnich

rocznych temperatur oraz stosunkowo niewielka ilość opadów (500 - 550 mm). Najwyższe miesięczne opady przypadają na miesiące letnie. Średnia roczna wysokość temperatury wynosi od 7 do 80C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec. Najniższe temperatury odnotowuje się w styczniu. Liczba dni z przymrozkami waha się od 60 do 70. Pokrywa śnieżna zalega przez ok. 60 dni w roku. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni. Wilgotność względna powietrza wynosi od ok. 78% do 82%. Średnie roczne zachmurzenie notuje się poniżej 6,6 w skali pokrycia nieba 0 - 10. Przeciętnie 65% czasu w roku nad omawianym obszarem zalegają masy morskiego powietrza polarnego. Świadczy to o przewadze cyrkulacji z kierunków zachodnich.

Soils / Gleby:

There are 19 different forest habitat types within 19 forest enterprises of RDSF in Łódź, namely:

Na terenie 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi wyróżnionych zostało 19 następujących typów siedliskowych lasu (TSL):

Dry coniferous forest / Bs	0,3 %	Fresh mixed coniferous forest / BMśw	30,8 %
Moist mixed deciduous forest / LMw	3,1 %	Moist deciduous forest / Lw	1,4 %
Fresh coniferous forest / Bśw	30,5 %	Moist mixed coniferous forest / BMw	4,6 %
Swamp mixed deciduous forest / LMb	0,1 %	Swamp mixed coniferous forest / BMb	0,1%
Moist coniferous forest / Bw	0,8 %	Alder swamp forest / OI	2,7 %
Swamp coniferous forest / Bb	0%	Upland mixed deciduous forest / LMwyż	0.04 %
Fresh deciduous forest / Lśw	6,5 %	Ash-alder swamp forest / OIJ	0,7 %
Upland mixed coniferous forest / BMwyż	0,1 %	Fresh mixed deciduous forest / LMśw	18,1 %
Upland deciduous forest / Lwyż	0, %	Riparian forest / Lł	0.10 %
Upland mixed deciduous forest / LMwyż	0 %		

Woodlands of 19 forest enterprises of RDSF in Łódź are characterized by richness of pine stands (83.5%), oak (7.3%), birch (3.4%) and alder (4.0%).

Lasy 19 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi charakteryzują się przewagą drzewostanów sosnowych (83,5 %), dębowych (7,3 %), brzoźowych (3,4 %), i olchowych (4.0 %).

3.2 History of use / Historia użytkowania

Poland has a long history of forest use, with very little pristine forests remaining. Following clearing in the past many areas were replanted. This was followed, as with the rest of central Europe, by a period of management aimed at maximising timber production through planting and even-aged stand management. Because of a lack of local provenances, seed was often imported from abroad. The larger scale exploitation started in the period of World War I and had continued throughout the next 20-30 years. After the World War II, the scheme of vast afforestation was started on post agricultural lands and waste lands. After the war, forest management was based on the central planned economy. The poor soil condition, schematic model of forest management in the past where pine was preferred species and large scale disasters (pest outbreaks, wind-falls) have caused the high share of even-aged stands of this species. The situation was altered only since the decrees have been issued by the General Director (11 and 11A) related with the improvement of forest management on the ecological basis. Current management aims to introduce the forest to a more natural, preferring mixture of species and un-even aged stands from local origins and have transformed for further improvement of the basic principles of forest management.

RDSF in Łódź is characterized by the smallest forest cover in Poland, which accounts for 21% comparing to average figure for the country that stands at 29.2%.

Gospodarka leśna na terenach Polski jest prowadzona od wielu wieków, co skutkuje bardzo małą powierzchnią lasów o charakterze naturalnym. W przeszłości normalną praktyką gospodarczą było prowadzenie zrębów na dużych powierzchniach, które były odnawiane. Podobny system prowadzono na terenie niemal całej Europy i był on nastawiony na maksymalizację dochodów z produkcji surowca drzewnego. Używane nasiona często sprowadzano z innych regionów lub

krajów. Rabunkowa eksploatacja miała miejsce w okresie I i II wojny światowej. Po wojnie miała miejsce wielkopowierzchniowa akcja zalesień gruntów porolnych i nieużytkowanych. Wówczas gospodarka leśna oparta była na gospodarce planowej, niemniej słabe warunki glebowe, schematyczny model gospodarki leśnej przez szereg lat powojennych oraz wielkopowierzchniowe klęski (szkodniki, wiatrolomy itp.) spowodowały wysoki udział gatunków iglastych w zbliżonych klasach wieku. Dopiero wydane przez Dyrektora Generalnego LP Zarządzenia nr 11 z 1995 roku i 11 A z 1999 roku w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych pozwoliły na przywrócenie lasom bardziej naturalnego składu gatunkowego i wiekowego, przy wykorzystaniu nasion lokalnego pochodzenia oraz przełożyły się na dalsze doskonalenie podstawowych zasad gospodarki leśnej.

RDLP w Łodzi charakteryzuje się najmniejszą lesistością, która wynosi 21% przy lesistości Polski 29,2%.

3.3 Planning structure / **Proces planowania**

Regional Directorate of State Forest (RDSF) in Łódź, which includes 19 forest enterprises under evaluation, is one of 17 RDSF supervised by General Directorate of the State Forest in Warsaw.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (RDLP) w Łodzi, w skład której wchodzi 19 nadleśnictw, jest jedną z 17 regionalnych dyrekcji podlegających Dyrekcji Generalnej.

19 forest enterprises of RDSF in Łódź are located in the central part of Poland. Under their management there are forests located in six voivodeships. The bulk of forests are located in Łódź Voivodeship and in Masovian Voivodeship.

19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi zlokalizowanych jest w centralnej części Polski. Swoim zarządem obejmują one lasy znajdujące się na terenie sześciu województw. Największa powierzchnia zasięgu działania, jest na terenie województw łódzkiego i mazowieckiego.

Territorial range of RDSF in Łódź accounts for 22 230 km² and entails considerable geographical and natural variation of forest complexes. Area of RDSF in Łódź stretches approximately 270 km from north to south and 170 km from east to west.

Zasięg terytorialny wynoszący 22 230 km² powoduje znaczne zróżnicowanie przestrzenne i przyrodnicze kompleksów leśnych. Obszar RDLP w Łodzi rozciąga się na długości około 270 z północy na południe oraz około 170 km z zachodu na wschód.

Poland is located in the range of temperate climate and is divided into 8 main types of forest areas. Three of them are represented in the area of 19 forest enterprises of RDSF in Łódź: Great Poland-Pomeranian III Region, Mazovian-Podlasie IV Region and Małopolska VI Region.

Polska, leżąca w zasięgu klimatu umiarkowanego, jest podzielona na 8 głównych typów obszarów leśnych. Trzy z nich są reprezentowane na terenie 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi: Kraina III Wielkopolsko-Pomorska, Kraina IV Mazowiecko-Podlaska oraz Kraina VI Małopolska.

Map showing the boundaries and distribution of the FMUs supervised by RDSF in Łódź

Mapa przedstawiająca granice i lokalizację nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Łodzi

3.4 Planning process / Proces planowania

Management of state owned forests in Poland is based on forest management plans (FMP) that are revised every ten years. The management plans are elaborated by Forest Management and Geodesy Bureau (state company under Ministry of Treasury) or private forest management services companies. The 10 year management plans are prepared for sub-units (in Polish Obręb). Obrębs do not have their own administration.

The first part of the management plan contains background information and general descriptions of the forest estate, an overview of the past 10 years, a summary of the plans for the next ten years and a brief outline of predicted management for the ten years following the planning period. The second part of the management plan contains the detailed inventory results and the third part of the plan provides detailed information on planned management for the ten years of the plan. From 1997 the additional integral part of forest management plans is compiled - Nature Protection Program. It describes the nature values occurring in the area of each forest enterprise as well as measures for their protection.

For each compartment the management plan contains information on stand type, physical characteristics including soil and slope, species composition, age, stocking levels, composition of under-storey, canopy closure, quality of the stand (based on height, age and wood quality), growth rates and silvicultural prescriptions. For each compartment, detailed plans for thinning, harvesting and regeneration are given. This includes details of volumes and species to be harvested. Data on actual volumes and species is added following operations to allow comparison between planned and actual extraction levels.

Maps of the entire area showing compartments, rivers, roads and other infrastructure as well as protected areas and neighboring land, support the management plan. For each forest estate, maps are produced of different scales (1:20000 or 1:25000 and for rangeries in more detail scale 1:10000 or 1:5000). The maps are updated once every ten years, coinciding with the renewal of the management plans. Each ranger has the set of maps covering his management area.

Management plan prescriptions are available for all the responsible staff – documentation is distributed to all levels of administration. Tasks described in forest management plan are frequently discussed and are the subject of permanent control. Operational one-year objective-financial plan is the basis for short term planning. One-year plan is prepared by forest enterprise directors and is approved by the Regional Director of State Forests in Łódź. Monitoring results are implemented to both, long-term planning documents (forest management plan) and short-term planning document (objective-financial plan).

Forest management plans are publicly available and are accessible to all interested parties in headquarters of particular forest enterprise. Additionally summary of each forest management plan can be downloaded from respective website of forest enterprise.

Local communities can affect on prescriptions of forest management plans during public consultations that are held while plans are revised. Various stakeholders are invited to participate in public consultation process including representatives of local governments, NGOs and scientific institutions.

Drafts of forest management plans are subject of environmental impact assessment in accordance with the Act from the 3rd of October 2008 on sharing information on the environment and its protection, public participation in environmental protection and environmental impact assessment (The Official Law Journal of 2008 no. 199 item 1227).

Zarządzanie lasami państwowymi w Polsce jest oparte na planach urządzania lasu (PUL), które podlegają procesowi rewizji co 10 lat. Plany urządzania lasu opracowywane są przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej lub prywatne firmy specjalizujące się w tego rodzaju usługach. Plany urządzania lasu są sporządzane dla poszczególnych obrębów wchodzących w skład nadleśnictw. Obręby nie posiadają swojej własnej administracji.

Pierwsza część planu urządzania lasu (elaborat) zawiera ogólne informacje dotyczące nadleśnictwa, opisuje najistotniejsze elementy gospodarki leśnej ubiegłego dziesięciolecia, cele gospodarcze bieżącej dekady oraz zarys celów gospodarczych na okres kolejnych 10 lat. Część druga planu urządzania lasu zawiera szczegółowe dane taksacyjne sporządzone na podstawie prac terenowych drużyn urzędzeniowych; trzecia część planu szczegółowo prezentuje zarys zabiegów hodowlanych na najbliższe dziesięciolecie. Od 1997 roku opracowywane są programy ochrony przyrody (POP), stanowiące integralną część planów urządzania lasu. Program ochrony przyrody opisuje występujące w nadleśnictwach walory przyrodnicze oraz przedstawia działania mające służyć ich ochronie.

Wszystkie pododdziały posiadają dokładny opis siedliska, uwarunkowania przyrodnicze włącznie z rodzajem gleb i ukształtowaniem terenu, listy występujących gatunków, drzewostany opisane pod kątem wieku, składu gatunkowego, zasobności, wysokości i przyrostu oraz podane zalecenia gospodarcze. Dla wszystkich pododdziałów opisane są zabiegi pielęgnacyjne, rębne lub

odnowienia. Podane są również zasobność i intensywność pozyskania, tak, iż umożliwia to porównanie planowanego poziomu pozyskania z aktualną zasobnością.

Do planów urządzania lasów załączone są mapy przedstawiające pododdziały, cieki wodne, drogi i obiekty infrastruktury technicznej, tereny i obiekty objęte ochroną oraz tereny sąsiednie. Mapy przygotowywane są w różnej skali (1:20000 lub 1:25000, dla leśnictw w skali dokładniejszej 1:10000 lub 1:5000). Mapy są aktualizowane przy każdej rewizji planu urządzania lasu. Wszyscy leśniczowie zaopatrzeni są w komplet map dotyczących ich leśnictwa.

Zapisy planu urządzania lasu są dostępne dla wszystkich pracowników, a odpowiednia dokumentacja rozpropagowana na różnych poziomach organizacji. Zadania wynikające z planu urządzania lasu są wspólnie dyskutowane i stanowią przedmiot regularnych kontroli. Planowanie krótkoterminowe opiera się na rocznym planie rzeczowo-finansowym, sporządzanym przez nadleśniczych i zatwierdzanym przez Dyrektora RDLP w Łodzi. Wyniki monitoringu są wykorzystywane zarówno w planowaniu długoterminowym (PUL), jak i krótkoterminowym (plany rzeczowo-finansowe).

Plany Urządzania Lasu są informacją publiczną, dostępną dla wszystkich zainteresowanych osób w nadleśnictwach. Dodatkowo ich streszczenie w języku niespecjalistycznym dostępne jest na stronach internetowych.

Lokalne społeczności mają wpływ na zapisy planu urządzania lasu poprzez organizowane konsultacje społeczne na etapie sporządzania planu. Do konsultacji zapraszani są przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych i świata nauki.

Nowo sporządzane PUL poddawane są strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zgodnie z Ustawą z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227).

3.5 Harvest and regeneration / **Pozyskanie i odnowienie**

The most appropriate harvesting technique and the volume to be harvested in each compartment are specified in the forest management plan. Each year an annual plan is based on the data from the forest management plan. There is some flexibility to increase or decrease production of timber according to demand and price; however, the total volume prescribed in the forest management plan cannot be exceeded over a 10-year period. This allows an individual forest enterprise to maximize its economic efficiency of management while respecting sustainable levels of harvesting.

For each forest compartment, the approximate volume of each species to be selected and harvested is specified in the forest management plan based on the management objectives, the inventory results and any other relevant factors. The trees are individually selected by the ranger and marked for felling. Main extraction routes are also marked in the field. The supervising engineer from the particular forest enterprise office must approve the planned operation before it starts and checks the site.

Certain harvesting technique that is going to be applied is specified in "Silviculture principles", based on site features and site-adapted species. Due to the fact that the area of 33 forest enterprises of RDSF in Łódź is classified mostly as protective forests fulfilling various environmental and social functions the application of clear cutting is reduced as much as possible (type I according to „Silviculture principles”). For the purposes of tree stands rebuilding there are used such harvesting types as: II (partial), III (nest type).

Most of the felling and extraction is done under the supervision of the ranger or his deputy by forest contractors (Enterprises for Forest Services - ZUL), many of whom are former employees of the forest enterprises. Felling is carried out using modern harvesters as well as manually using chainsaws. Extraction is done using skidders or forwarders. Felled and cut logs are extracted to the dedicated log yards at the roadside where they are stacked by assortments, marked and numbered with plastic tags that allows tracing down each piece of wood to its origin in the forest. Information is recorded by the rangers and transferred to appropriate headquarters of the forest enterprise. The same technology is applied for both, final felling and thinning operations.

Natural regeneration is preferred over planting wherever possible, and harvesting operations have to be planned to maximize the chance of successful natural regeneration. In selective harvest areas, trees are felled where regeneration needs releasing and damage to regeneration is avoided.

Where natural regeneration is insufficient, or there is a management objective that cannot be fulfilled by natural regeneration, planting is used. The latter usually occurs where the species mixture in a particular area is not the natural one, and the management objective is to revert to a more natural species mixture. Planting is done mostly manually by private forest companies.

Planting is done using seedlings produced in forest enterprises of RDSF in Łódź from specially selected seed trees. There are dedicated and protected seed stands and these seeds are sent to nursery. Planting is planned based on the final species mixture required for the area in the forest management plan. Various methods are used to protect planted seedlings from browse damage including fencing, individual mechanical protection or painting with a non-toxic repellent.

Early and late thinnings are carried out based on the prescription in the forest management plan. Rangers are responsible for selecting and marking trees to be felled based on many criteria that aim to achieve management objectives. Areas are checked by the control engineer prior to the start of operations. The general trend is the promotion of natural regeneration, creation of proper forest structure and composition in order to restore natural species composition.

Detailed inventory of forest resources and yield prediction is generally done at the time of new forest management plan preparation and is conducted by the company which is preparing it. However, the exact data for yearly planning is collected during the pre-harvest inventory performed by forest rangers in every compartment where harvesting is going to take place.

Roads and other infrastructure maintenance is the task of each forest enterprise.

Rodzaj rębni oraz poziom pozyskania jest określony w planie urządzania lasu dla każdego pododdziału. Dla poszczególnych lat opracowuje się na podstawie planu urządzania lasu roczne plany cięć. Zarządzający mają pewną elastyczność w wielkości pozyskania, niemniej łączna masa pozyskanego surowca w dziesięciolecie nie może przekroczyć poziomu ustalonego w planie urządzania lasu. Pozwala to zarządzającemu na dostosowanie do bieżącej sytuacji rynkowej przy zachowaniu ustalonego poziomu pozyskania.

Wielkość pozyskania jest określona dla każdego pododdziału w rozbiciu na gatunki, w oparciu o założone cele hodowlane i wyniki inwentaryzacji. W przypadku trzebieży i rębni złożonych leśniczy wyznacza poszczególne drzewa, które mają być wycięte. W terenie wyznacza się szlaki zrywkowe. Inżynier nadzoru sprawdza zaplanowane przez leśniczego zabiegi w terenie przed ich rozpoczęciem.

Rodzaje rębni są opisywane w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL), a ich stosowanie zależy od założonego celu hodowlanego oraz siedliska. Z uwagi na fakt, że lasy poszczególnych nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi pełnią różne funkcje, również ochronne, spełniają wiele ważnych funkcji środowiskowych i społecznych, zarządzający starają się odchodzić od stosowania zrębów zupełnych (rębni I według ZHL). Do celów przebudowy drzewostanów służą rębnie II (częściowa), III (gniazdowa).

Większość prac leśnych związanych z pozyskaniem i zrywką drewna wykonują podmioty prywatne (zakłady usług leśnych), często rekrutujące się z byłych pracowników Lasów Państwowych, pod nadzorem leśniczych lub podleśniczych. Ścinka drzew wykonywana jest przy użyciu nowoczesnych maszyn ścinkowo-zrywkowych, harvesterów, jak również za pomocą pił mechanicznych. Zrywka odbywa się w sposób półpodwieszony, przy użyciu ciągników lub nasiębierny, przy wykorzystaniu forwaderów. Pozyskany surowiec jest transportowany do składnic surowca, zlokalizowanych przy drogach leśnych, gdzie jest mygłowany zgodnie z grupami wyrabianych sortymentów i oznaczany plastikowymi etykietkami, pozwalającymi na identyfikację pochodzenia. Dane dotyczące pozyskanego surowca gromadzone są przez leśniczego i przekazywane w odpowiedniej formie do biura nadleśnictwa. Ta sama technologia wykorzystywana jest przy cięciach rębnych i przedrębnych.

Tam, gdzie jest to możliwe, preferuje się odnowienia naturalne, więc prace pozyskaniowe muszą być zaplanowane tak, aby szanse odnowienia naturalnego były jak największe i aby unikać szkód w odnowieniu już istniejącym. Tam, gdzie odnowienie naturalne jest niewystarczające lub tam, gdzie przewidziane są inne cele gospodarcze – prowadzi się odnowienie sztuczne, zakładając uprawy. Przypadek ten występuje zazwyczaj w sytuacji, gdy skład gatunkowy na poszczególnych powierzchniach nie jest pochodzenia naturalnego, a celem gospodarczym jest przywrócenie bardziej naturalnego składu gatunkowego. Sadzenie wykonywane jest ręcznie i (rzadziej maszynowo) przez prywatne firmy leśne.

Odnowienia wykonywane są z wykorzystaniem sadzonek produkowanych w nadleśnictwach wchodzących w skład RDLP w Łodzi w oparciu o nasiona pochodzące ze specjalnie wybranych drzew nasiennych. Są również wyznaczone i chronione drzewostany nasienne, z których pozyskane nasiona wykorzystuje się do produkcji szkółkarskiej. Odnowienia są planowane w oparciu o docelowy skład gatunkowy upraw i określone w zasadach hodowlanych dla danego obszaru. Do ochrony upraw przed zgryzaniem stosuje się różne metody: grodzenie upraw, indywidualną ochronę mechaniczną poszczególnych sadzonek oraz nietoksyczne repelenty.

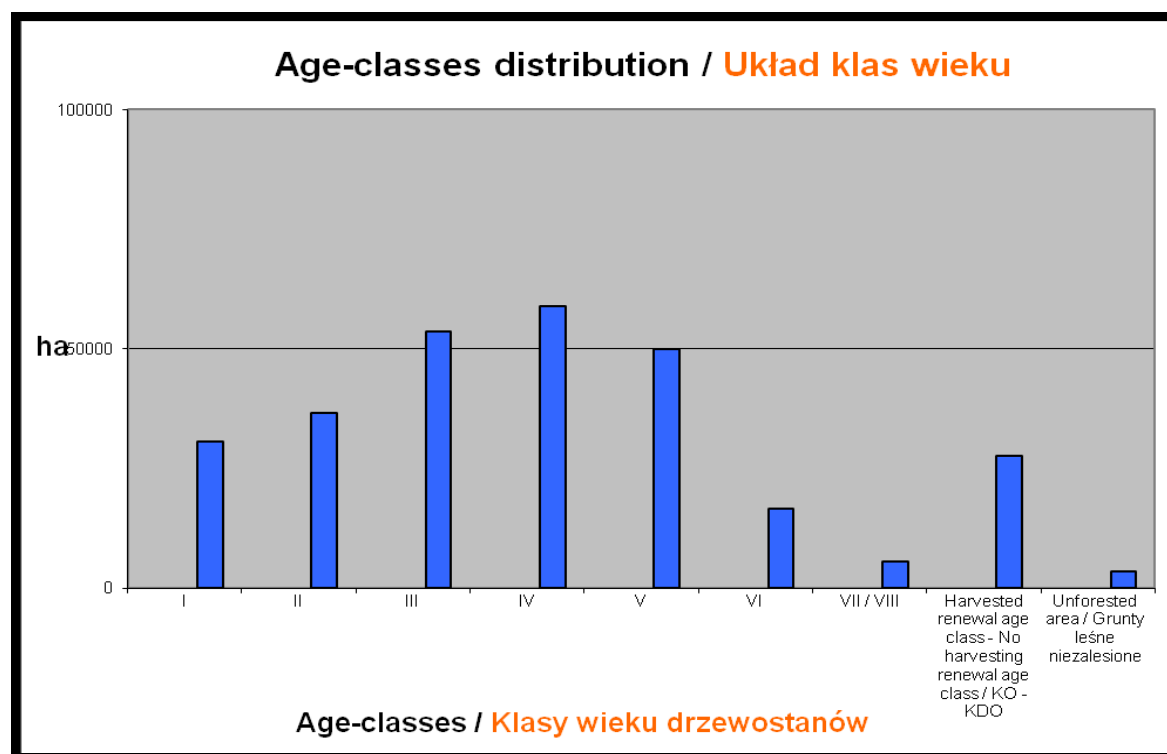
Trzebieże wczesne i późne są prowadzone w oparciu o zapisy planu urządzenia lasu. Leśniczowie są odpowiedzialni za wybór i wyznaczenie drzew przeznaczonych do wycinki w oparciu o liczne kryteria służące osiągnięciu określonego celu hodowlanego. Inżynier nadzoru przed rozpoczęciem prac przeprowadza kontrolę powierzchni. Generalnym trendem w tym zakresie jest promocja naturalnego odnowienia, kształtowanie odpowiedniej struktury oraz składu gatunkowego, aby przywrócić naturalny skład drzewostanów.

Dokładna inwentaryzacja stanu lasu oraz określenie etatu cięć są dokonywane podczas prac przy sporządzaniu planu urządzenia lasu, przez podmiot opracowujący nowy plan. Oprócz tego dodatkowe dane do sporządzenia planów rocznych zbierane są podczas szacunków brakarskich wykonywanych przez pracowników terenowych nadleśnictw, na każdej pozycji, na której planowane jest pozyskanie.

Utrzymanie i remonty infrastruktury należą do poszczególnych nadleśnictw.

The age-class distribution is presented on the graph below:

Układ klas wieku jest przedstawiony na wykresie poniżej:

3.6 Monitoring processes / Procesy nadzoru i monitoringu

Monitoring of compliance with legislation, internal regulations and rules of forest management /

Nadzór nad zgodnością z regulacjami prawnymi, zarządzeniami wewnętrznymi i zasadami gospodarki leśnej

There is a detailed system to monitor compliance with legislation and regulations in the State Forests. The top level comes from the General Directorate of State Forests (GDSF). Each FMU is

subject to various problematic controls carried out by inspectors from the level of GDSF. Controls are summarized in minutes.

On the level of RDSF there is special unit appointed for conducting institutional control in supervised FMUs. Scope of such control covers wide aspects of forest management. The protocol requires the controllers to assess: how the forest enterprise is organized, what kind of control is implemented by the forest enterprise, overall forest management, silviculture, forest ecosystem protection, harvesting and other operations or state of property (buildings etc.).

The findings for each of these areas and recommendations are included in a final report, signed by the rangers, controllers and superintendent, and submitted to the Regional Director who is responsible for going through the report and producing corrective actions. These are given to the superintendent to implement.

At the forest enterprise level, the control is more on a day-to-day level. Apart from financial control, the main inspection duties are carried out by the supervising engineer who is based in the forest enterprise headquarters, but is responsible for checking that all field operations managed by rangers are carried out properly. Any issues, which are identified are recorded in the supervising engineer's duty book and afterwards communicated to the forest enterprise director via reports. If major issues arise these are discussed between forest enterprise director and rangers at a monthly meeting. Minutes of these meetings are produced and must be signed by the forest enterprise director and rangers to confirm they presence and understanding of decisions made.

W Lasach Państwowych funkcjonuje szczegółowy system nadzoru nad zgodnością z regulacjami prawnymi i zarządzeniami. Poziom najwyższy reprezentuje Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Wszystkie nadleśnictwa poddawane są różnego rodzaju kontrolom problemowymi przez inspektorów Generalnego Dyrektora. Cała procedura kontrolna kończy się protokołem zawierającym ustalenia kontroli

Na poziomie Dyrekcji Regionalnej funkcjonuje komórka kontroli instytucjonalnej, która przejęła obowiązki realizowania kontroli okresowych w nadleśnictwach. Kontrole takie obejmują bardzo szeroki zakres funkcjonowania nadzorowanych nadleśnictw. W praktyce kontrolerzy muszą ująć takie zagadnienia, jak: sposób organizacji nadleśnictwa, rodzaj kontroli wykonywanych przez nadleśnictwo, ogólny zarys gospodarki leśnej, hodowlę lasu, ochronę ekosystemów leśnych, zręby i inne działania, stan posiadania.

Stwierdzenia dotyczące każdego z tych zagadnień i spraw są ujmowane w raporcie końcowym podpisanym przez leśniczych, kontrolujących i nadleśniczego. Raport jest przekazywany Dyrektorowi Regionalnemu, który jest odpowiedzialny za zapoznanie się z nim i podjęcie działań naprawczych. Zalecenia tych działań przekazywane są nadleśniczemu do wdrożenia.

Na poziomie nadleśnictw nadzorowanie prowadzone jest na bazie codziennych obowiązków personelu. Poza kontrolą finansową główne obowiązki kontrolne wypełniane są przez inżyniera nadzoru, pracującego w biurze nadleśnictwa, ale odpowiedzialnego za kontrole wszystkich prac terenowych prowadzonych przez leśniczych. Wszystkie stwierdzone zagadnienia są zapisywane w książce służbowej inżyniera nadzoru i przekazywane nadleśniczemu w formie raportów. Gdy pojawiają się ważne sprawy – nadleśniczkowie omawiają je na comiesięcznych naradach. Narady są protokolowane, podpisywane przez nadleśniczych jako dowód ich obecności i zrozumienia podjętych decyzji.

Monitoring of the state of the forest / Monitoring stanu lasu

Monitoring of pests and diseases as well as of air pollution is coordinated for the whole Poland by the Forest Research Institute (IBL) and Forest Protection Enterprise (ZOL). Plans for taking samples and data are sent to the regional directorates, which in turn formulate plans with the relevant forest enterprise. The samples and data, collected in accordance to Instruction of Forest Protection, are sent to the monitoring bodies, which analyses them. A summary of results is sent to the regional directorate and disseminated among the forest enterprises. The results for the whole Poland are published annually.

In forest enterprises of RDSF in Łódź is ongoing monitoring and inventory carried out of the presence of protected, rare and endangered. Rangers conduct nature monitoring during their everyday work, including rare and endangered species. Data collected by the rangers are passed on to appropriate forest enterprise and from there to the regional directorate headquarters. Some information on rare species is kept confidential to prevent poaching. Further more detailed evaluations are carried out during preparation of Nature Protection Program for each forest

enterprise. Annually, staff of individual FMUs carries out monitoring of protected areas in order to assess the core value of protected site.

Monitoring występowania szkodników owadzych i innych zagrożeń oraz zanieczyszczeń powietrza jest koordynowany na terenie całej Polski przez Instytut Badawczy Leśnictwa IBL i Zakład Ochrony Lasu (ZOL). Harmonogramy zbioru prób, wykonywane zgodnie z obowiązującą Instrukcją Ochrony Lasu, są przysyłane do RDLP, a następnie kierowane do nadleśnictw. Zebrane próby i wyniki obserwacji przysyłane są do instytucji monitorujących i poddawane analizie. Zbiorcze wyniki monitoringu są przekazywane do RDLP i do nadleśnictw. Wyniki monitoringu są opracowywane corocznie dla terenu całej Polski.

W nadleśnictwach wchodzących w skład RDLP w Łodzi na bieżąco monitorowane i inwentaryzowane są stanowiska rzadkich i ginących gatunków. Podczas swej codziennej pracy leśniczowie prowadzą obserwacje występowania ww. gatunków. Informacje o ich występowaniu są przekazywane do nadleśnictw i dalej do Dyrekcji Regionalnej Lasów Państwowych w Łodzi. Część informacji z zakresu występowania rzadkich, zagrożonych i ginących gatunków ma charakter poufny, z uwagi na kłusownictwo i kolekcjonerstwo. Dalsze szczegółowe inwentaryzacje gatunków rzadkich zagrożonych i ginących są prowadzone w trakcie sporządzania Programów Ochrony Przyrody w nadleśnictwach. Corocznie prowadzony jest także monitoring form ochrony przyrody, mający na celu ocenę stanu form ochrony przyrody znajdujących się na terenie RDLP w Łodzi.

Monitoring of sustainable production / Kontrola wielkości użytkowania lasu

Monitoring of the quantity and quality of timber available is done through the ten-year inventories carried out as part of the management planning process by the Management Planning Office. Results are analyzed for species, age distribution data and growth rate. This basic data serves for the elaboration of annual plans.

Monitoring jakości drzewostanów i zapasu drewna prowadzony jest przy rewizji planu urządzenia lasu przez Biuro Urządzania lasu. Uzyskane wyniki pozwalają na analizę aktualnego stanu zapasu oraz rozkładu w klasach wieku dla poszczególnych gatunków. Dane te służą do przygotowywania wielkości rocznych etatów pozyskania.

4. SOCIO-ECONOMIC AND ENVIRONMENT CONTEXT / WARUNKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE I ŚRODOWISKOWE

	Male / Mężczyźni	Female / Kobiety
Number of own workers / Liczba własnych pracowników	692	246
Number of contract workers / Liczba pracowników kontraktowych (ZUL)	868	24
Minimum daily wage for agricultural/forestry workers / Minimalna dzienna stawka dla pracowników leśnictwa / rolnictwa	100 PLN	
Infant mortality rates (under 5 years) / Śmiertelność dzieci (poniżej 5 roku życia)	5.8 per 1000	
Proportion of workers employed from the local population (%) / Proporcja pracowników zatrudnionych ze społeczności lokalnej	100 %	

4.1 Nationalities, ethnic and cultural groups / Narodowości, grupy etniczne i kulturowe

At the Polish census of 2002, 96.7% of the people of Poland claimed Polish nationality, and 97.8% declare that they speak Polish at home.

According to binding law in Poland an minority is part of population that:

- is less numerous than remaining Polish population,
- significantly differentiated from other citizens in their language, culture and tradition,
- wants to maintain those differences, having the awareness of their own historical national community that is to be expressed and preserved,

- their ancestors have inhabited territory of Poland since at least 100 years,
- identify with a nation organized in its own state.

Ethnic minority is described by all the feature except the last one and thus it does not identify with any state.

In area of RDSF in Łódź there are presently 9 minorities recognized, namely Germans, Russians, Ukrainians, Lithuanians, Czechs, Jews, Byelorussian, Armenian and Slovak. There are also 2 ethnic minorities, namely Romani and Tatars.

Według spisu powszechnego z 2002 roku, 96,7% ankietowanych zadeklarowało narodowość polską, podczas gdy 97,8% deklaruje, że używa w kontaktach domowych języka polskiego.

Za mniejszość narodową, zgodnie z polskim prawem, uznaje się grupę obywateli, która:

- jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej,
- w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją,
- dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji,
- ma świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę,
- jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat,
- utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

Mniejszość etniczną określają te same warunki z wyjątkiem ostatniego. Mniejszość etniczna nie utożsamia się z żadnym państwem.

Na obszarze administrowanym przez RDLP w Łodzi wyróżniono 9 mniejszości, mianowicie niemiecką, rosyjską, ukraińską, litewską, czeską, żydowską, białoruską, ormiańską i słowacką. Ponadto, wyróżniono 2 mniejszości etniczne: romską i tatarską.

4.2 Community Structures / Podział administracyjny

Area administrated by RDSF in Łódź is located in six voivodeships. The majority of forests are located in Łódź Voivodeship and in Masovian Voivodeship. Within Łódź Voivodeship there are 21 districts and 3 cities with district rights as well as 177 communities.

At the present the area of Łódź Voivodeship has the population of roughly 2.5 million people.

Obszar administrowany przez RDLP w Łodzi znajduje się na obszarze sześciu województw. Największa powierzchnia zasięgu działania, jest na terenie województw łódzkiego i mazowieckiego. Na terenie województwa łódzkiego znajduje się 21 powiatów i 3 miasta na prawach powiatu oraz 177 gmin.

Województwo łódzkie zamieszkuje około 2,5 mln ludności.

4.3 Social complexities / Struktura społeczna

Łódź Voivodeship is located in the center of Poland. As of 31st of June 2016 its population accounted for 2.5 mln, what makes it sixth among all voivodeships in the country. Łódź Voivodeship has the highest density of population in Poland with 137 inhabitants per 1 square kilometer. In urban areas live 61.7% of the whole population of Łódź Voivodeship. There has been continuous outflow of population from Łódź Voivodeship over the recent years. As far as gender is concerned females outnumber males in the ratio 52.3% - 47.3%.

Województwo łódzkie położone jest w centralnej części kraju. Według danych z 31 czerwca 2016 roku województwo miało 2,5 mln mieszkańców co daje 6 miejsce wśród województw w Polsce. Województwo łódzkie ma najwyższe zaludnienie w Polsce – na 1km² przypada 137 osób. W miastach mieszka 61,7 % całej ludności regionu. Województwo łódzkie od lat charakteryzuje stały odpływ ludności. W całym województwie przeważają panie, które stanowią 52,3 %.

4.4 Employment / **Zatrudnienie**

Łódź Voivodeship can boast long tradition in the production of clothing and textiles. At the present, besides those two industrial branches, the most important sectors in the region are energy industry, manufacturing of household appliances, pharmacology, food processing, construction materials, medical equipment and production of ceramic tiles and terracotta. Unemployment rate stands at the level of 9%.

Tourist market has been gradually prospering in the region what entails increase in a number of agrotourism farms. Cycling trails and bridle roads are becoming increasingly popular.

Łódź Voivodeship has the lowest rate of forest area in the country. Apart from direct work in the State Forests and employment in the wood industry, there are other sources of income related to forests:

- Provision of accommodation for tourists visiting the area for recreational use of the forests and hunting;
- Small-scale production of wooden products;
- Picking and selling of wild berries and mushrooms;
- Bee keeping activities.

Workers of forest enterprises are free to organize and join labour unions or other workers associations. Forest contractors providing forest services within RDSF in Łódź can also freely unite, for instance in the Association of Forest Entrepreneurs (AFE). Association has regional subsidiary in Łódź with main office in Wilkoszewice. Association has representatives in the negotiations with its principals and other institutions that influence the forest management and policy.

Województwo łódzkie może się poszczycić długą tradycją produkcji odzieży i wyrobów włókienniczych. Obecnie, obok tych dwóch filarów, najważniejszymi gałęziami przemysłu w regionie są: przemysł energetyczny, produkcja sprzętu AGD, farmaceutyków, przetwórstwo rolno-spożywcze, materiałów budowlanych, a także produkcja sprzętu medycznego. Prawie 70% krajowej produkcji płytek ceramicznych i terakoty odbywa się w woj. łódzkim. Bezrobocie w regionie wynosi 9 %.

Systematycznie wzrasta rynek usług turystycznych w regionie co przekłada się na liczbę gospodarstw agroturystycznych. Coraz bardziej popularne stają się szlaki rowerowe i konne.

Województwo łódzkie ma najmniejszą lesistość w kraju. Poza możliwością bezpośredniego zatrudnienia wielu ludzi przy pracach w lesie lub w przemyśle drzewnym – las stwarza też inne możliwości zarobkowania:

- Rozwój usług o charakterze turystycznym, zakwaterowanie i gastronomia dla obsługi turystów i myśliwych
- Lokalne przetwórstwo drewna
- Zbiór runa leśnego
- Pszczelarstwo

Pracownicy nadleśnictw nie mają ograniczeń w zakresie tworzenia związków zawodowych i działania w ich strukturach. Przedsiębiorcy leśni prowadzący działalność gospodarczą w zakresie leśnictwa i świadczący usługi na rzecz RDLP w Łodzi mogą również zrzeszać się, np. w ramach Stowarzyszenia Przedsiębiorców Leśnych. Stowarzyszenie posiada regionalne koło w Łodzi z siedzibą w Wilkoszewicach.

5. **BIO-PHYSICAL ENVIRONMENT / ASPEKTY ŚRODOWISKOWE**

Poland is a signatory of both the Convention on Biodiversity and the Helsinki Protocol. As a result, forest management objectives were changed from a single timber production to encompass a wider range of forest goods and services including protection of rare and endangered species and protection of forest ecosystems. The Nature protection program became a necessary part of forest management plan in order to present the environmental aspect in wide and comprehensive way.

Unique terrain configuration and high rate of forested area is the reason of high level of biodiversity in the region. Landscapes close to natural, semi natural and cultural, large participation of different biocenosis and habitats of natural origin, which is not represented in the rest of the country, can be met here. Rare, threatened and endangered species of plants, animals, mushrooms and lichens occurs here.

The richness and uniqueness of nature is subject to protection in the different law forms resulting from the Act on Nature Protection and European Union directives. These are:

- 91 nature reserves,
- 50 bird nest buffer zones,
- 24 protected landscape areas,
- 1 284 ecological sites,
- 24 landscape-nature protected complex,
- Natura 2000 areas: 6 Special Protection Areas (SPA) and 34 Special Areas of Conservation (SAC)
- 10 Landscape Parks,
- 411 nature monuments.

Polska jest sygnatariuszem Konwencji o ochronie bioróżnorodności i Protokołu Helińskiego. W ich wyniku modyfikacji uległa polityka leśna, która kładzie większy nacisk na wielofunkcyjność lasów w miejsce dotychczasowych priorytetów – produkcji drewna. Znaczącą rolę odgrywa też ochrona bioróżnorodności – gatunków rzadkich i zagrożonych oraz rzadkich ekosystemów leśnych. Program ochrony przyrody stał się jednym ze składników planu zarządzania lasu, gdzie zagadnienia ochrony przyrody przedstawione są w sposób szerszy i spójny. Ukształtowanie terenu i wysoka lesistość to powody, dla których różnorodność biologiczna regionu jest wysoka. Przejawia się to w postaci dużego udziału krajobrazów zbliżonych do naturalnych, półnaturalnych i kulturowych, dużego udziału różnych biocenoz i siedlisk przyrodniczych naturalnego pochodzenia, których często już nie można spotkać w pozostałej części kraju. Występuje tu duża grupa gatunków rzadkich, ginących i zagrożonych roślin, zwierząt, grzybów i porostów.

Bogata i często unikalna przyroda podlega ochronie w postaci różnych form prawnych, wynikających z ustawy o ochronie przyrody i dyrektyw Unii Europejskiej. Są to:

- 91 rezerwatów przyrody,
- 50 strefy ochronnych wokół gniazd,
- 24 obszary chronionego krajobrazu,
- 1 284 użytków ekologicznych,
- 24 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- Obszary Natura 2000: 6 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) oraz 34 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO)
- 10 parków krajobrazowych,
- 411 pomników przyrody.

6. ADMINISTRATION, LEGISLATION AND GUIDELINES / ADMINISTRACJA, PRAWODAWSTWO I WYTTCZNE

Forest management in Poland is carried out under the Act on Forests (from 1991 with later changes) and accompanied other acts, decrees, codes and guidelines. Forest administration realizes independently practically all responsibilities related with the maintenance, use, silviculture, regeneration and protection of forests. Practical forest protection (operations and protective works, demarcation, opening out, supervising and monitoring) related with objects and areas covered by law conservation is realized in a strict cooperation with the nature conservation services (Regional Directorate of Environment Protection). Economic use of environment (ground water intake,

emission of pollution etc) takes place on the base of permissions given by local authorities (county authorities).

The following table lists the key national legislation, regulations, guidelines and codes of best practice that are relevant to forestry in the commercial, environmental and social sectors. This list does not purport to be comprehensive, but indicates information that is key to the forestry sector.

Gospodarka leśna w Polsce prowadzona jest w oparciu o zapisy Ustawy o lasach (1991) oraz towarzyszące jej, wymienione niżej inne ustawy, rozporządzenia, kodeksy i wytyczne. Administracja leśna samodzielnie realizuje praktycznie wszystkie obowiązki związane z utrzymaniem, użytkowaniem, hodowlą, odnowieniem i ochroną lasu. Praktyczna ochrona przyrody (zabiegi i prace ochronne, oznakowanie, udostępnianie, nadzór i monitoring) związana z obiektami i obszarami objętymi ochroną prawną realizowana jest w ścisłej współpracy ze służbami ochrony przyrody (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska). Gospodarcze korzystanie ze środowiska (pobór wód gruntowych, emisja zanieczyszczeń itp.) odbywa się w oparciu o pozwolenia udzielane przez miejscowe władze (starostwa powiatowe).

Poniższa tabela przedstawia główne krajowe akty prawne, regulacje, wytyczne i kodeksy pracy związane z leśnictwem w zakresie sektorów gospodarczego, środowiskowego i społecznego. Listy tej nie należy uważać za wyczerpującą, niemniej przedstawia ona prawne informacje kluczowo związane z leśnictwem.

A.	NATIONAL LEGISLATION / PRAWODAWSTWO KRAJOWE
	Legal Rights to Harvest / Przepisy prawne dotyczące pozyskania drewna • Land tenure and management rights • Concession licenses • Management and harvest planning • Harvesting permits
1.	USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2017 poz. 788)
2.	USTAWA z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2015 poz. 909)
3.	USTAWA z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. 2015 nr 0 poz. 2168)
4.	USTAWA z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz. U. 2017 poz. 116)
5.	USTAWA z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. 2016 poz. 2041)
6.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1302)
7.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 września 2002 r. w sprawie zakresu wykroczeń, za które uprawnieni pracownicy Lasów Państwowych, pracownicy parków narodowych oraz strażnicy łowieccy są upoważnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. 2002 nr 174 poz. 1432)
8.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. 2007 nr 221 poz. 1646)
9.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy (Dz. U. 2004 nr 31 poz. 272)
	Taxes and Fees / Opłaty i podatki • Payment of royalties and harvesting fees • Value added and sales taxes

	• Income and profit taxes
10.	USTAWA z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. 2016 poz. 374)
11.	USTAWA z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. 2016 poz. 716)
12.	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. 1994 nr 134 poz. 692)
	Timber Harvesting Activities / Pozyskanie drewna • Timber harvesting regulations • Protected sites and species • Environmental requirements • Health and safety • Legal employment
13.	USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 poz. 2134)
14.	USTAWA z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2016 poz. 1688)
15.	USTAWA z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2013 poz. 856)
16.	USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 poz. 519)
17.	USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2014 poz. 1789)
18.	USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2015 poz. 469)
19.	USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353)
20.	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 71)
21.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. 1992 nr 67 poz. 337)
22.	USTAWA z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw. (Dz. U. 2001 nr 100 poz. 1085)
23.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie jednorazowego odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu (Dz. U. 2002 nr 99 poz. 905)
24.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409)
25.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)
26.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. 2011 nr 210 poz. 1260)
27.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183)
28.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. 2005 nr 60, poz. 533)
29.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. 2005 nr 94 poz. 795)

30.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133)
31.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713)
32.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 64 poz. 401)
33.	USTAWA z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. 2015 poz. 1125)
34.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin (Dz. U. 2016 poz. 924)
35.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. 2006 nr 161 poz. 1141)
36.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych (Dz. U. 2002 nr 99 poz. 896)
37.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. 2016 poz. 2067)
38.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 11 czerwca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2002 nr 91 poz. 811)
39.	USTAWA z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2016 poz. 1764)
40.	USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. 2017 poz. 786)
41.	USTAWA z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 2016 poz. 1666)
42.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2017 poz. 2408)
	Third Party Rights / Prawa stron trzecich • Customary rights • Free prior and informed consent (FPIC) • Rights of indigenous peoples
43.	KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483)
44.	USTAWA z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. 2017 poz. 459)
	Trade and Transport / Handel i transport • Classification of species, quantities, qualities • Trade and transport • Offshore trading and transfer pricing
45.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 24 lutego 1988 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna (Dz. U. 1998 nr 36 poz. 201)
46.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 30 lipca 1999 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad

	cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna (Dz. U. 1999 nr 71 poz. 800)
47.	USTAWA z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2016 poz. 1440)
	Custom regulations / Regulacje celne
48.	ROZPORZĄDZENIE RADY (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. L 302 z 19.10.1992, str. 1)
	CITES / KONWENCJA WASZYNGTOŃSKA (CITES)
49.	KONWENCJA o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona dnia 3 marca 1973 r. (Dz. U. 1991 nr 27 poz.112)
	Other / Inne przepisy
50.	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719)
51.	USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2017 poz. 736)
52.	USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2016 poz. 290)
53.	USTAWA z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2015 poz. 2164)
B.	REGULATIONS PERTINENT TO FORESTRY RELATED TO AND EMERGING FROM NATIONAL LEGISLATION AND OTHER LEGISLATIVE INSTITUTIONS / PRZEPISY DOTYCZĄCE LEŚNICTWA WYNIKAJĄCE Z KRAJOWEGO USTAWODASTWA ORAZ OPRACOWANE PRZEZ INNE INSTYTUCJE USTAWODAWCZE
54.	USTAWA z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2016 poz. 1131)
55.	USTAWA z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. 2001 nr 97 poz. 1051)
56.	OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 30 marca 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. 2003 nr 78 poz. 707)
C.	INTERNATIONAL AGREEMENTS PERTINENT TO FORESTRY / MIĘDZYNARODOWE POROZUMIENIA DOTYCZĄCE LEŚNICTWA
57.	Convention on Biological Diversity - KONWENCJA o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.(Dz. U. 2002 nr 184, poz. 1532)
58.	Convention on the International Trade in Endangered Species (CITES) - KONWENCJA o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzona dnia 3 marca 1973 r. (Dz. U. 1991 nr 27 poz.112)
59.	International Labour Organisation (ILO) - Polska ratyfikowała następujące Konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP): 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 48, 62, 68, 69, 70, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 87, 90, 91, 92, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 108, 111, 112, 113, 115, 116, 119, 120, 122, 123, 124, 127, 129, 133, 134, 135, 137, 138, 140, 141, 142, 144, 145, 147, 148, 149, 151, 159, 160, 161, 170, 176, 178, 182 Aktualnie obowiązują: 14, 15, 29, 77, 78, 81, 87, 95, 96, 98, 100, 102, 105, 111, 115, 120, 122, 124, 129, 135, 138, 140, 141, 142, 144, 145, 147, 148, 149, 151, 159, 160, 161, 170, 176, 178, 182
60.	Oświadczenie Rządowe z dnia 24 lutego 1997 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji nr 81 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu, przyjętej w Genewie dnia 11 lipca 1947 r. (Dz. U. 1997 nr 72 poz. 451)
61.	KONWENCJA o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. 1978 nr 7, poz. 24)
62.	KONWENCJA w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (D. U. 1976 nr 32 poz. 190)

63.	KONWENCJA o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. 2003 nr 2 poz. 17)
64.	DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
65.	DYREKTYWA KOMISJI 91/244/EWG z dnia 6 marca 1991 r. zmieniająca dyrektywę Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa
66.	ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2152/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus)
D.	LOCAL STANDARDS AND BEST OPERATING PRACTICES / KRAJOWE NORMY ORAZ WYTYCZNE
67.	Zasady Hodowli Lasu. Warszawa 2011
68.	Instrukcja Urządzania Lasu. Warszawa 2011
69.	Instrukcja Ochrony Lasu. Warszawa 2011
70.	Instrukcja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przy wykonywaniu podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej. Warszawa 2012
71.	Katalog norm czasu dla prac leśnych wykonywanych w zagospodarowaniu lasu
72.	Założenia Programu ochrony leśnych zasobów genowych i hodowli drzew leśnych w Polsce na lata 2011 – 2035
73.	Drogi leśne – poradnik techniczny. Warszawa – Bedoń 2006

7. CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING / ZMIANY W ZARZĄDZANIU, POZYSKANIU, HODOWLI LASU I MONITORINGU

The following table shows significant changes that took place in the management, monitoring, harvesting and regeneration practices of the certificate holder over the certificate period.

Poniższa tabela przedstawia znaczące zmiany, jakie miały miejsce w zarządzaniu, monitoringu, pozyskaniu i odnowieniach u posiadacza certyfikatu podczas okresu jego ważności.

Description of Change / Opis zmiany	Notes / Uwagi
SURVEILLANCE 41 / AUDYT OKRESOWY 41	
No changes found / Nie stwierdzono zmian	
SURVEILLANCE 42 / AUDYT OKRESOWY 42	
SURVEILLANCE 43 / AUDYT OKRESOWY 43	
SURVEILLANCE 44 / AUDYT OKRESOWY 44	

8. PREPARATION FOR THE EVALUATION / PRZYGOTOWANIE DO AUDYTU

8.1 Schedule / Plan audytu

This is a re-assessment of forest management units that have been certified since 2003.

Audyt wznawiający objął nadleśnictwa certyfikowane od 2003 roku.

8.2 Team / Zespół prowadzący audyt

The table below shows the team that conducted the re-assessment audit.

Poniższa tabela przedstawia skład zespołu prowadzącego czwarty audyt wznawiający.

Evaluation Team / Zespół	Notes / Uwagi
Team Leader / Audytor wiodący	Has an university (MSc) degree in forestry and environmental management, 14 years of experience in forestry and nature conservation related field regionally, nationally and internationally, 395 days FSC auditing, speaks English and local language Polish. Posiada wyższe wykształcenie w zakresie leśnictwa i zarządzania środowiskiem, 14 lat doświadczenia zawodowego w zakresie leśnictwa i ochrony przyrody, zdobytego lokalnie, w kraju i w działaniach międzynarodowych, 395 dni audytów FSC, znajomość języka lokalnego i angielskiego.
Accompanying auditor Audytor towarzyszący	Has an university (MSc) degree in forestry; 13 years experience in forestry and nature protection regionally, nationally and internationally; 515 days FSC auditing; speaks local language Polish, Russian and English. Posiada wyższe wykształcenie w zakresie leśnictwa; 12 lat doświadczenia zawodowego w zakresie leśnictwa i ochrony przyrody, zdobytego lokalnie, w kraju i w działaniach międzynarodowych; 515 dni audytowych FSC, znajomość języka lokalnego, rosyjskiego i angielskiego.
Local Specialist 1/ Lokalny ekspert 1	Has a university (MSc) degree in forestry; 13 year of experience in forestry and arboriculture; speaks local language. Posiada wyższe wykształcenie w zakresie leśnictwa, 13 lat doświadczenia zawodowego w zakresie leśnictwa i arborystyki, znajomość języka lokalnego.

8.3 Checklist Preparation / Przygotowanie listy sprawdzającej

This checklist was prepared using the FSC-endorsed national.

Lista sprawdzająca Programu SGS QUALIFOR sporządzona została w oparciu o zatwierdzony krajowy standard gospodarki leśnej FSC dla Polski.

Standard Used in Evaluation	Effective Date	Version Nr	Changes to Standard
SGS Qualifor checklist (AD33) based upon the FSC endorsed National Forest Management Standard in Poland, FSC-STD-POL-01-01-2013 - Poland Natural and Plantations EN Lista sprawdzająca Programu SGS QUALIFOR (AD33) sporządzona w oparciu o Krajowy Standard Gospodarki Leśnej FSC w Polsce, FSC-STD-POL-01-01-2013	01.09.2014	11	Alignment of SGS Qualifor checklist for forest management certification in accordance with FSC National Standard for Forest Management in Poland (FSC-STD-POL-01-01-2013) Dostosowanie listy sprawdzającej certyfikacji leśnej Programu QUALIFOR do Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej w Polsce (FSC-STD-POL-01-01-2013)

8.4 Stakeholder notification / Informacja dla zainteresowanych stron

A wide range of stakeholders were contacted 6 weeks before the planned re-evaluation to inform them of the evaluation and ask for their views on relevant forest management issues. These included environmental interest groups, local government agencies and forestry authorities, academic and research institutions, wood industry representatives, forest user groups, and workers' unions. The full list of stakeholders that were contacted is available from SGS Poland. During fourth surveillance visit a key stakeholders were also interviewed. Responses received and comments from interviews are recorded under paragraph 15 of this Public Summary.

6 tygodni przed planowanym audytem wznawiającym poinformowano o nim szerokie grono stron trzecich, prosząc o przedstawienie uwag i komentarzy na temat zagadnień gospodarki leśnej. Strony trzecie reprezentowały agencje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe, środowiska akademickie i naukowe, związki zawodowe i przemysł drzewny. Pełna lista zainteresowanych stron jest dostępna w SGS Polska, na życzenie. W trakcie czwartego audytu

okresowego przeprowadzono rozmowy z wybranymi stronami trzecimi. Otrzymane odpowiedzi i komentarze zostały zapisane w rozdziale 15 niniejszego publicznego streszczenia.

9. THE EVALUATION / AUDYT

The re-assessment was conducted in the steps outlined below.

Audyt wznawiający został przeprowadzony w kilku niżej wymienionych etapach.

9.1 Opening meeting / Spotkanie otwierające

An opening meeting was held at head in headquarters of RDSF in Łódź town. The scope of the evaluation was explained and schedules were determined. Record was kept of all persons that attended this meeting.

Spotkanie otwierające miało miejsce w siedzibie RDLP w Łodzi. Przedstawiony został na nim zakres audytu oraz jego harmonogram. Wszystkie osoby uczestniczące w spotkaniu wpisały się na listę obecności.

9.2 Document review / Przegląd dokumentów

A review of the main forest management documentation was conducted to evaluate the adequacy of coverage of the QUALIFOR Programme requirements. This involved examination of policies, management plans, systems, procedures, instructions and controls.

W celu oceny zgodności z wymogami programu Qualifor przeprowadzono przegląd głównych dokumentów związanych z prowadzoną gospodarką leśną. Obejmował on sprawdzenie zasad, planów urządzania, systemu, procedur, instrukcji i procedur kontrolnych.

9.3 Sampling and Evaluation Approach / Wybór prób i metoda oceny

A detailed record of the following is available in section B of the evaluation report. This section does not form part of the public summary, but includes information on:

- ☐ Sampling methodology and rationale;
- ☐ FMUs included in the sample;
- ☐ Sites visited during the field evaluation; and
- ☐ Man-day allocation.

During re-assessment audit selected forest enterprises were chosen in a way that reflects the huge variety of forest habitats located in both vast wilderness areas and in more fragmented forest complexes as well as to scrutinize issues raised by stakeholders. Auditor and local expert were working for 3 days. During the first day the lead auditor and local expert reviewed the documents, interviewed staff of each departments in headquarters of Regional Directorate of State Forests in Łódź and held discussions with various stakeholders. On the second and third day the audit team was working in selected forest enterprises reviewing documents and conducting field visits. Field visits were arranged in a way that enabled to visit the wide array of sites with pending forest operations (in order to meet forest contractors), sites with concluded works (harvesting sites, thinning etc), seed stands and orchards as well as the nature reserves and high conservation value forest areas. In addition, the sample also selected nurseries along with workshops and technical facilities. Altogether the audit took 3 days on-site.

W części B raportu z czwartego audytu okresowego zapisano szczegółowe dane dotyczące wyników audytu. Część ta nie ma charakteru dostępnego publicznie i zawiera dane odnośnie do:

- ☐ metody i uzasadnienia wyboru prób
- ☐ obszarów leśnych ujętych w próbie
- ☐ powierzchni wizytowanych podczas wizyt terenowych
- ☐ zestawienia osobodni.

Podczas czwartego audytu okresowego nadleśnictwa zostały wybrane w taki sposób, aby odzwierciedlić różnorodność siedlisk leśnych położonych zarówno w dużych kompleksach, jak i na terenach o większym rozdrobnieniu kompleksów leśnych, a także, aby umożliwić zbadanie wniesionych przez strony zainteresowane skarg. Audytor i ekspert lokalny pracowali przez 3 dni. Pierwszego dnia audytor wiodący i ekspert lokalny spędzili w siedzibie RDLP w Łodzi dokonując przeglądu dokumentacji, rozmawiając z pracownikami poszczególnych wydziałów oraz ze stronami trzecimi. Drugiego i trzeciego dnia zespół audytorów pracował w poszczególnych nadleśnictwach, gdzie przeprowadzono przeglądy dokumentów w biurach i odbyto wizyty terenowe. Wizyty terenowe zostały tak zaplanowane, aby odwiedzić miejsca, w których aktualnie prowadzone były różne prace leśne (w celu spotkania wykonawców prac leśnych), pozycje zamknięte (rębnie, uprawy leśne itp.), drzewostany i plantacje nasienne oraz rezerwy przyrody i lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych. Dodatkowo do próby wybrano również szkółki leśne wraz z warsztatami i zapleczem technicznym. Audyt trwał łącznie 3 dni.

9.4 Field assessments / **Wizyty terenowe**

Field assessments aimed to determine how closely activities in the field complied with documented management systems and QUALIFOR Programme requirements. Interviews with staff, operators and contractors were conducted to determine their familiarity with and their application of policies, procedures and practices that are relevant to their activities. A carefully selected sample of sites was visited to evaluate whether practices met the required performance levels.

Celem wizyt terenowych było określenie zakresu zgodności wykonywanych prac z wymogami systemu gospodarki leśnej, zawartymi w stosownych dokumentach oraz wymogach Programu Qualifor. Rozmowy prowadzone z personelem, wykonawcami i podwykonawcami prac służyły stwierdzeniu stopnia ich znajomości i wprowadzenia w realizowane zasady, procedury i praktykę związaną z ich pracą. Wizyty przeprowadzone na starannie wybranych powierzchniach służyły określeniu stopnia zgodności praktyki leśnej z wymaganiami.

9.5 Stakeholder interviews / **Rozmowy z zainteresowanymi stronami**

Meetings or telephone interviews were held with stakeholders as determined by the responses to notification letters and SGS discretion as to key stakeholders that should be interviewed. These aimed to:

- ☐ clarify any issues raised and the company's responses to them;
- ☐ obtain additional information where necessary; and
- ☐ obtain the views of key stakeholders that did not respond to the written invitation sent out before the evaluation.

Przeprowadzono spotkania lub rozmowy telefoniczne z zainteresowanymi stronami, które udzieliły odpowiedzi na listy i e-maile informujące o rozpoczęciu procesu certyfikacji oraz z innymi kluczowymi stronami określonymi przez SGS. Ich celem było:

- ☐ wyjaśnienie wszystkich zgłoszonych spraw i odpowiedź klienta na nie
- ☐ uzyskanie dodatkowych, brakujących wcześniej informacji
- ☐ zapoznanie się z poglądami ważnych stron, które nie odpowiedziały na pisemne zaproszenie do konsultacji, wysłane przed audytem

Nr of Stakeholders contacted / Liczba poinformowanych Stron	Nr of Interviews with / Liczba rozmów z		
	NGOs / Organizacjami pozarządowymi	Government / Organizacjami rządowymi	Other / innymi organizacjami
RE-ASSESSMENT 40 / AUDYT RECERTYFIKACYJNY 40			
189	2	3	4
SURVEILLANCE 41 / AUDYT OKRESOWY 41			
6	1	2	3

Nr of Stakeholders contacted / Liczba poinformowanych Stron	Nr of Interviews with / Liczba rozmów z		
	NGOs / Organizacjami pozarządowymi	Government / Organizacjami rządowymi	Other / innymi organizacjami
SURVEILLANCE 42 / AUDYT OKRESOWY 42			
SURVEILLANCE 43 / AUDYT OKRESOWY 43			
SURVEILLANCE 44 / AUDYT OKRESOWY 44			

Responses received and comments from interviews are recorded under paragraph 15 of this Public Summary.

Uzyskane odpowiedzi i komentarze z rozmów zostały zapisane w paragrafie 15 niniejszego publicznego streszczenia.

9.6 Summing up and closing meeting / **Podsumowanie i spotkanie zamykające**

At the conclusion of the field evaluation, findings were presented to company management at a closing meeting. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme were raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

- ☐ Major CARs - which must be addressed and re-assessed before certification can proceed
- ☐ Minor CARs - which do not preclude certification, but must be addressed within an agreed time frame, and will be checked at the first surveillance visit

A record was kept of persons that attended this meeting.

Podczas spotkania zamykającego przedstawiono zarządowi organizacji wyniki i stwierdzenia audytu. Wszystkie niezgodności z wymaganiami Programu Qualifor skutkowały wniesieniem jednego z dwóch rodzajów poleceń działań korygujących (PDK):

- ☐ Zasadnicze PDK – które musi być zamknięte przed zakończeniem procedury certyfikacji
- ☐ Drugorzędne PDK – które nie wstrzymuje certyfikacji, lecz musi zostać określony termin jego zamknięcia i sprawdzenie podjętych działań podczas I audytu okresowego.

Wszystkie osoby uczestniczące w spotkaniu wpisały się na listę obecności.

10. EVALUATION RESULTS / **WYNIKI AUDYTU**

Detailed evaluation findings are included in Section B of the evaluation report. This does not form part of the public summary. For each QUALIFOR requirement, these show the related findings, and any observations or corrective actions raised. The main issues are discussed below.

Szczegółowe stwierdzenia audytu zawarte są w części B raportu. Nie jest ona materiałem dostępnym publicznie. Przedstawia stwierdzenia odnośnie do poszczególnych wymogów Qualifor, wniesione obserwacje i polecenia działań korygujących.

10.1 Findings related to the general QUALIFOR Programme / **Ogólne stwierdzenia odnoszące się do Programu Qualifor**

For “Weaknesses” please refer to the list of corrective action requests (CAR) under section 13 and observations under section 0 of this report.

Słabe strony opisane są w wykazie niezgodności (PDK) w punkcie 13 oraz w wykazie obserwacji w punkcie 14 niniejszego raportu.

PRINCIPLE 1: COMPLIANCE WITH LAW AND FSC PRINCIPLES**ZASADA 1: ZGODNOŚĆ Z PRAWEM I ZASADAMI FSC****Criterion / Kryterium 1.1 Respect for national and local laws and administrative requirements / Uwzględnianie przepisów prawa państwowego i lokalnego oraz wymogów administracyjnych**

Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	19 forest enterprises of the RDSF in Łódź are committed to forest management consistent with the requirements of the FSC Principles and Criteria. Each forest enterprise showed a good commitment to interpret and implement this policy on the regional level. This is also publicly available on the websites of individual forest enterprise. The staff at all management levels is aware and has good opportunity for update of applicable national and regional legislation and internal regulations. All processes of the forest management comply with obligatory legal system and there was not evidence of non-compliance found during the audit as regards requirements of this criterion. 19 nadleśnictw wchodzących w skład RDLP w Łodzi prezentuje trwałe zaangażowanie w przestrzeganie Zasad i Kryteriów FSC oraz w prawidłową realizację polityki leśnej na poziomie regionu. Jest to również przedstawione na stronach internetowych poszczególnych nadleśnictw. Personel wszystkich poziomów zarządzania ma dobre możliwości aktualizacji obowiązujących przepisów prawnych i zarządzeń wewnętrznych. Cały proces prowadzonej gospodarki leśnej jest zgodny z obowiązującym systemem prawnym i podczas audytu nie stwierdzono niezgodności z wymaganiami niniejszego kryterium.

Criterion / Kryterium 1.2 Payment of legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges / Uiszczanie opłat, honorariów, podatków i innych płatności

Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All relevant payments are paid by the respective forest enterprises. This is checked by tax officials and by the headquarters of the State Forests. All relevant data is included in the annual report. There was no evidence that any of the required payments were not met. Wszystkie należne płatności są aktualnie uiszczane przez poszczególne nadleśnictwa. Jest to sprawdzane przez urzędników skarbowych i centralę Lasów Państwowych. Wszystkie dane opisywane są w corocznych raportach.

Criterion / Kryterium 1.3 Respect for provisions of international agreements / Przestrzeganie zobowiązań międzynarodowych

Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Poland is a signatory of numerous conventions and international agreements. The requirements of these international agreements have been encapsulated into National forest legislation. Polska jest sygnatariuszem licznych konwencji i międzynarodowych porozumień. Ich realizacja jest oparta na wprowadzaniu do krajowego systemu prawnego nowych regulacji oraz aktualizacji przepisów dotyczących leśnictwa.

Criterion / Kryterium 1.4 Conflicts between laws and regulations, and the FSC P&C / Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi a Zasadami i Kryteriami FSC

Strengths / Mocne strony	
---------------------------------	--

Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	No conflicts between laws, regulations and FSC Principles and criteria have been identified. Nie zidentyfikowano rozbieżności pomiędzy obowiązującymi regulacjami prawnymi a Zasadami i Kryteriami FSC.
Criterion / Kryterium 1.5 Protection of forests from illegal activities / Ochrona przed nielegalną działalnością w lasach	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	At each forest enterprise there are special units with well-equipped Forest Guard employed for monitoring. Additionally, rangers and their deputies patrol forests on daily basis during the everyday duties. Wszystkie nadleśnictwa posiadają dobrze wyposażone posterunki Straży Leśnej, zatrudniające strażników. Dodatkowo, leśniczowie i podleśniczowie regularnie patrolują lasy podczas wykonywania codziennych obowiązków służbowych.
Criterion / Kryterium 1.6 Demonstration of a long-term commitment to the FSC P&C / Zaangażowanie w przestrzeganie zasad i kryteriów FSC	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All forest enterprises of the RDSF in Łódź are committed to the forest management consistent with the requirements of the FSC Principles and Criteria. The websites of each forest enterprise present the basic data on forest resources, which helps to grasp methods of currently conducted forest management and confirms compliance with FSC requirements. Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi prezentują trwałe zaangażowanie w przestrzeganie zasad i kryteriów FSC. Każde z nadleśnictw posiada swoją witrynę internetową, na której przedstawione są podstawowe informacje o leśnych zasobach, pozwalające na zapoznanie się ze sposobem prowadzonej gospodarki leśnej i świadczące o przestrzeganiu wymogów FSC.
PRINCIPLE 2: TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES	
ZASADA 2: ODPOWIEDZIALNOŚĆ WYNIKAJĄCA Z TYTUŁU WŁASNOŚCI I PRAW	
Criterion / Kryterium 2.1 Demonstration of land tenure and forest use rights / Wykazanie trwałego tytułu oraz prawa do leśnego użytkowania gruntów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All the forest assets belong to the Polish State through the National Treasury. The land ownership is well documented and presented in detailed maps at headquarters of each forest enterprise. Lasy, które podlegały procesowi certyfikacji, należą do Skarbu Państwa. Kwestie własności lub praw do użytkowania gruntów są udokumentowane i prezentowane na mapach w siedzibie każdego nadleśnictwa.
Criterion / Kryterium 2.2 Local communities' legal or customary tenure or use rights / Przestrzeganie prawnych lub zwyczajowych tytułów do własności lub prawa użytkowania lasu	
Strengths /	

Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Public access to the forest is guaranteed and the stakeholders raised no disputes over legal or customary tenure or use rights. Picking of non-timber forest products (mushroom, berries) is allowed. In some circumstance the access can be limited due to a fire risk, harvest operation, occurrence of protected species. The public is clearly informed in such cases. W Polsce społeczność ma gwarantowany dostęp do lasu i strony trzecie nie wniosły żadnych uwag dotyczących powyższej kwestii. Dozwolone jest zbieranie grzybów i jagód. W uzasadnionych okolicznościach dostęp może być ograniczony z powodu np. zagrożenia pożarowego, prowadzenia prac pozyskania, występowania gatunków chronionych. W przypadku ograniczenia dostępu do lasu, społeczność jest o tym informowana.
Criterion / Kryterium 2.3 Disputes over tenure claims and use rights / Rozwiązywanie sporów dotyczących praw własności lub użytkowania	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Analysis of complaints is conducted on regular basis by forest enterprises' office and is the subject of permanent control of the State Forest Inspection. Any disputes, if occurring are well documented and civil law is applied in case the satisfactory common agreement cannot be reached through discussion. Any substantial dispute was not reported by stakeholders. No such issues were found during the complaints documentation review at forest enterprises. Analizy skarg są prowadzone na szczeblu nadleśnictw oraz stanowią przedmiot kontroli Inspekcji LP. Wszelkie spory są dobrze udokumentowane i w pierwszej kolejności rozwiązywane poprzez rozmowy. W przypadku braku możliwości ich rozwiązania, sprawy są kierowane do rozstrzygnięcia przez sądy. Nie stwierdzono skarg o istotnej wadze podczas przeglądu dokumentacji w nadleśnictwach.
PRINCIPLE 3: INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS	
ZASADA 3: PRAWA LUDNOŚCI MIEJSCOWEJ	
Criterion / Kryterium 3.1 Indigenous peoples' control of forest management	
Compliance	Criterion 3.1 is not applicable to Polish conditions as in Poland there are no indigenous people by the UN definition. Kryterium 3.1 nie ma zastosowania w Polsce ze względu na brak ludności rdzennej według definicji ONZ.
Criterion / Kryterium 3.2 Maintenance of indigenous peoples' resources or tenure rights	
Compliance	Criterion 3.2 is not applicable to Polish conditions as in Poland there are no indigenous people by the UN definition. Kryterium 3.2 nie ma zastosowania w Polsce ze względu na brak ludności rdzennej według definicji ONZ.
Criterion / Kryterium 3.3 Protection of sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples / Ochrona specjalnych miejsc o znaczeniu kulturowym, ekologicznym, gospodarczym lub religijnym ważnych dla ludności miejscowej	
Compliance / Zgodność z kryterium	Criterion 3.3 is not applicable to Polish conditions as in Poland there are no indigenous people by the UN definition. Kryterium 3.3 nie ma zastosowania w Polsce ze względu na brak ludności rdzennej według definicji ONZ.
Criterion / Kryterium 3.4 Compensation of indigenous peoples for the application of their	

<i>traditional knowledge</i>	
Compliance	Criterion 3.4 is not applicable to Polish conditions as in Poland there are no indigenous people by the UN definition. Kryterium 3.4 nie ma zastosowania w Polsce ze względu na brak ludności rdzennej według definicji ONZ.
PRINCIPLE 4: COMMUNITY RELATIONS AND WORKERS RIGHTS	
ZASADA 4: RELACJE Z MIEJSCOWĄ SPOŁECZNOŚCIĄ I PRAWA PRACOWNIKÓW	
Criterion / Kryterium 4.1 Employment, training, and other services for local communities / Zatrudnienie, szkolenia i inne świadczenia na rzecz lokalnych społeczności	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forest enterprises of the RDSF in Łódź provide numerous benefits to the local communities and the main one is the possibility of employment. Most of the staff employed in forest enterprises comes from the local communities. Majority of fieldwork is now contracted after public tenders. Many forest contractors are former workers of forest enterprises and live in the surrounding area. Forest enterprises provide forest contractors with different training and also participate in the creation and maintenance of jobs in other sectors such as timber processing and tourism. Local societies have free access to different non-timber forest products. Forest enterprises have regular contact with local schools and offer them nature training programmes. Nature and educational trails have been created. Forest enterprises co-operate closely with local governmental bodies and NGOs involved in local development and tourism. In justified cases forest enterprises participate in the roads construction and maintenance as well in sewage treatment plants. Current salaries for forest contractors are comparable with salaries in agriculture or horticulture sector. Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi przysparzają licznych korzyści miejscowej ludności, a główną z nich jest możliwość zatrudnienia. Większość personelu nadleśnictw jest pochodzenia miejscowego. Prace terenowe są obecnie w większości zlecane podwykonawcom wybieranym w drodze przetargów publicznych. Wielu z nich to byli pracownicy nadleśnictw, mieszkający na przyległych terenach. Nadleśnictwa oferują prywatnym podwykonawcom różne szkolenia oraz przyczyniają się do tworzenia i utrzymywania miejsc pracy w przemyśle drzewnym i turystyce. Miejscowa ludność ma wolny dostęp do różnych leśnych produktów niedrzewnych. Personel nadleśnictw aktywnie współpracuje z lokalnymi szkołami oferując uczniom zajęcia edukacyjne z zakresu gospodarki leśnej. Nadleśnictwa tworzą ścieżki dydaktyczne i przyrodnicze oraz blisko współpracują z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w lokalny rozwój i turystykę. W uzasadnionych przypadkach nadleśnictwa partycypują w inwestycjach takich jak budowa i utrzymanie dróg czy oczyszczalnie ścieków. Aktualne wynagrodzenia dla wykonawców prac leśnych są porównywalne z wynagrodzeniem w sektorze rolniczym lub ogrodniczym.
Criterion / Kryterium 4.2 Compliance with health and safety regulations / Zgodność z wymaganiami dotyczącymi przepisów ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forest management meets all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families. Both personnel of forest enterprises and forest workers comply with health and safety regulations. Rangers are required to check in the field forest contractors' compliance with the health and safety requirements. Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy są traktowane poważnie. Zarówno personel nadleśnictw, jak i wykonawcy prac leśnych spełniają wymogi BHP. Prowadzone są okresowe kontrole włącznie z wyjazdami do leśnictw. Leśniczowie są zobowiązani do sprawdzania

	zgodności spełniania wymogów BHP przez podwykonawców podczas prac leśnych.
Criterion / Kryterium 4.3 Workers' rights to organise and negotiate with employers / Prawa pracowników do zrzeszania się i negocjacji z pracodawcą	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Employees of all forest enterprises are free to organize and join trade unions. The trade unions negotiate collective labour agreements and another concerns related with professional issues. Collective agreement is signed. Pracownicy wszystkich nadleśnictw nie mają ograniczeń w tworzeniu związków zawodowych. Związki zawodowe negocjują zbiorowe układy pracy i inne kwestie dotyczące spraw zawodowych.
Criterion / Kryterium 4.4 Social impact evaluations and consultation / Analizy oddziaływań społecznych i procesy konsultacji	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	There is evidence of good relationships, communication and consultations held between individual forest enterprises and local communities. The stakeholder's lists are maintained and updated in the headquarters of each forest enterprise. During elaboration of forest management plans representatives of local societies, various NGOs and relevant authorities are invited to participate. At the end of the revision process the draft of forest management plan is made publicly available for all comments. All issues raised by stakeholders are documented and considered in accordance with obligatory laws and procedures. Management planning and operations within each forest enterprise has incorporated the results of an evaluation of the social impacts. Nadleśnictwa posiadają dobrze udokumentowane przypadki współpracy i konsultacji ze społecznościami lokalnymi. Dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia tych konsultacji we wszystkich nadleśnictwach znajdują się aktualne listy zainteresowanych stron. Do opracowywania planów urządzania lasu zapraszani są przedstawiciele społeczności lokalnych, stosownych organów administracyjnych oraz organizacje społeczne. Na zakończenie procesu rewizji planu urządzania lasu projekt planu udostępniany jest publicznie w celu wnoszenia uwag. Wszystkie sprawy wnoszone przez strony trzecie są dokumentowane i rozpatrywane według obowiązującego prawa i procedur. Wyniki analiz społecznych oddziaływań prac leśnych są uwzględniane w planowaniu i realizowaniu zadań gospodarki leśnej.
Criterion / Kryterium 4.5 Resolution of grievances and settlement of compensation claims / Rozwiązywanie skarg oraz udzielanie rekompensat	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forest enterprises of the RDSF in Łódź have good system for the grievances resolution. Director of forest enterprise is responsible for grievance resolution at the first stage, with appeal to the Director of the RDSF in Łódź. All cases are recorded and the process of resolution is reported and checked. Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi mają dobry system dotyczący skarg, wniosków i zażaleń. Za rozpatrywanie skarg w pierwszej instancji odpowiedzialny jest nadleśniczy. Dyrektor RDLP w Łodzi stanowi instancję odwoławczą. Wszystkie skargi, wnioski i zażalenia są dokumentowane, a ich załatwienie podlega raportowaniu i sprawdzaniu.
PRINCIPLE 5: BENEFITS FROM THE FOREST	
ZASADA 5: KORZYŚCI Z LASU	

Criterion / Kryterium 5.1 Economic viability taking full environmental, social, and operational costs into account / Uwzględnienie kosztów operacyjnych, ekologicznych i społecznych w rachunku ekonomicznym	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Financial planning of individual forest enterprise is compiled annually and includes all planned revenues and expenses associated with the forest management operations. Financial planning of all forest enterprises make up the integral part of the Financial Budget of RDSF in Łódź, which is approved by the Director of RDSF in Łódź. In total 19 forest enterprises of the RDSF in Łódź are economically self-sufficient and all costs of forest management activities are covered by the gained revenues. Two forest enterprises are also paid for the supervision of forest management in non-state owned forests based on the agreements with county authorities. Plany finansowo-gospodarcze poszczególnych nadleśnictw przygotowywane są każdego roku i obejmują wszystkie planowane przychody i koszty związane z realizowaniem zadań gospodarki leśnej. Plany finansowo-gospodarcze wszystkich nadleśnictw stanowią integralną część składową planu finansowo-gospodarczego RDLP w Łodzi, zatwierdzonego przez Dyrektora RDLP. Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi to grupa samowystarczalna, a planowane koszty działalności mają pokrycie w osiąganych przychodach. Dwa nadleśnictwa, w drodze porozumień z właściwymi terytorialnie starostwami, prowadzą płatny nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.
Criterion / Kryterium 5.2 Optimal use and local processing of forest products / Optymalne wykorzystanie różnorodnych produktów leśnych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Most of the harvested wood is processed regionally or locally and contributes to maintenance of the local economy. The local communities are encouraged to develop their business based on the tourist and recreational infrastructure. The picking of mushrooms and berries are important incomes for local people who process them or offer for tourists. Local people have the opportunity to buy cheap firewood directly from rangers. Większość pozyskiwanego surowca przerabiana jest regionalnie lub lokalnie, co pomaga w utrzymaniu lokalnej gospodarki. Miejscowa ludność wspierana jest w rozwijaniu własnej działalności gospodarczej, opartej na istniejącej infrastrukturze turystycznej i rekreacyjnej. Dodatkowym ważnym źródłem przychodów dla miejscowej ludności jest możliwość zbiórki grzybów i jagód i ich dalsza sprzedaż. Ludność ma również możliwość zakupu u leśniczych taniego drewna opałowego.
Criterion / Kryterium 5.3 Waste minimisation and avoidance of damage to forest resources / Minimalizacja szkód i ograniczanie niszczenia zasobów leśnych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Provisions of the Forest Management Plan define harvest planning. Strategic and tactical planning is carried out in accordance with the forest habitat type (TSL), function fulfilled by the particular stand and natural conditions. Harvesting is based on signed contracts, which allows for the optimisation of timber sales and reduction of waste. Rangers supervise the quality of the forest contractor's work, control damage incurred to forest resources and accept the formal completion of silvicultural operations. The occurrence of damage of standing trees has been reduced significantly by identifying in contracts concluded with forest contractors an acceptable level of damage resulting from conducted forest operations. Planowanie pozyskania oparte jest na zapisach planów urządzania lasu. Planowanie strategiczne i operacyjne zdefiniowane jest w zależności od typu siedliskowego lasu (TSL),

	pełnionych funkcji i warunków terenowych. Pozyskanie surowca odbywa się w oparciu o podpisane umowy z odbiorcami, aby ograniczyć straty do minimum. Leśniczowie nadzorują jakość prac zrębowych przy pozyskaniu prowadzonych przez prywatnych podwykonawców, kontrolują występowanie uszkodzeń i podpisują protokoły ich odbioru po sprawdzeniu jakości ich wykonania. Problem uszkodzeń stojących drzew został znacząco zredukowany poprzez określenie w umowach z zakładami usług leśnych dopuszczalnego poziomu uszkodzeń powstających podczas prac leśnych.
Criterion / Kryterium 5.4 Forest management and the local economy / Gospodarka leśna a lokalna gospodarka	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forestry in the region has a significant role for the local and regional economy. Apart from the wood for local and regional processors, forest enterprises provide other non-timber products and services e.g.: mushrooms, berries, firewood, camping & parking sites, nature conservation areas and forest educational paths. The issue related with making forest available for recreational purposes is written in the nature protection program of each forest enterprise. Leśnictwo odgrywa w regionie znaczącą rolę w funkcjonowaniu lokalnej i regionalnej gospodarki. Oprócz drewna dostarczanego lokalnym i regionalnym przetwórcom, nadleśnictwa dostarczają innych produktów i usług nieдрzewnych, jak: grzyby, owoce leśne, drewno opałowe, miejsca biwakowania i parkowania, obszary objęte ochroną i ścieżki edukacyjno-przyrodnicze. Zagadnienia związane z udostępnianiem lasów dla celów rekreacyjnych opisane są w programie ochrony przyrody dostępnym w każdym nadleśnictwie.
Criterion / Kryterium 5.5 Maintenance of the value of forest services and resources / Utrzymanie wartości leśnych usług i zasobów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All forest resources are registered and presented on the maps in each forest enterprise. The applied forest management system generally ensures good maintenance of forest services and resources. In many cases foresters actively promote the forest resources to the local communities during presentations and meeting with local authorities. Forest management along with currently implemented programs aiming at maintenance of the forest ecological productivity (e.g. the small water retention program) increase value of forest services and resources. Forest management carried out within all forest enterprises of RDSF in Łódź does not disturb provision by forest its ecosystem services such tourist, recreation or water protection. W każdym nadleśnictwie wszystkie zasoby leśne są zarejestrowane i przedstawione na mapach. Stosowany system gospodarki leśnej zapewnia dobre utrzymanie tych zasobów. W wielu przypadkach leśnicy aktywnie promują leśne zasoby i usługi wśród lokalnych społeczności podczas spotkań z miejscowymi samorządami. Prowadzone działania związane z gospodarką leśną w połączeniu z realizowanymi programami mającymi na celu utrzymanie ekologicznej produktywności lasu (np. program małej retencji wodnej) podnoszą wartość zasobów i funkcji lasu. Gospodarka prowadzona na terenie nadleśnictw RDLP w Łodzi nie zaburza dostarczania przez ekosystem leśny funkcji pozaprodukcyjnych takich jak turystyka, rekreacja czy funkcje wodochronne lasów.
Criterion / Kryterium 5.6 Harvest levels / Poziom pozyskania produktów leśnych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	The allowable harvesting cut of each forest enterprise is calculated from the 10-year forest management plan. There is some flexibility to increase or decrease the volume cut each year but over the 10-year period the total cutting plan cannot exceed the volume agreed in the management plan. In case of sanitary cuttings caused by natural disasters (wind-throw, bark-

	beetle infestation) planned harvest is postponed to keep the harvest level. Exceeding the prescribed yield must be approved by Minister of Environment and justified in detail. The headquarters of the RDSF in Łódź systematically monitors the volume of yielded wood within 19 forest enterprises. Some of forest enterprises have their own Game Breeding Centre. Annual cull plans are prepared on basis of game inventory. Etaty pozyskania dla poszczególnych nadleśnictw są obliczane na podstawie danych z planu urządzenia lasu. Istnieje pewna elastyczność w realizacji wielkości pozyskania, niemniej przy zachowaniu poziomu etatu dziesięcioletniego. W przypadku cięć pokłeskowych (gradacje owadów, wiatrolomy) wstrzymuje się planowane pozyskanie lub występuje się do Ministra Środowiska o zwiększenie etatu. RDLP w Łodzi systematycznie monitoruje wielkość pozyskania w 19 nadleśnictwach na podstawie raportów miesięcznych i rocznych podsumowań. Część nadleśnictw prowadzi własne Ośrodki Hodowli Zwierzyny. Plany odstrzałów są przygotowywane w oparciu o wyniki inwentaryzacji zwierzyny.
PRINCIPLE 6: ENVIRONMENTAL IMPACT	
ZASADA 6: WPŁYW NA ŚRODOWISKO	
Criterion / Kryterium 6.1 Environmental impacts evaluation / Ocena wpływu na środowisko	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All forest areas are well assessed and described in the management plans and presented on numerous detailed maps. During the planning phase rangers take into account potential impacts. There is implemented detailed system of environmental information flow between ranger and forest contractors prior to forest work commencement as well as good control system during and after silviculture operations. The harvesting plan draft presents planned harvesting sites, felling directions, extraction roads, forest depot locations as well as ecologically valuable elements. There is also good control system implemented both during ongoing and completed silviculture operations. Wszystkie obszary leśne są dobrze zbadane i opisane w planach urządzenia lasu, a także przedstawione na licznych mapach szczegółowych. Podczas planowania leśniczy bierze pod uwagę wszystkie potencjalne oddziaływania. Wdrożony jest szczegółowy system przepływu informacji środowiskowej pomiędzy leśnikami a wykonawcami prac leśnych przed przystąpieniem do wykonywania prac leśnych. Szkic zrębowy, przedstawia lokalizację cięć, kierunek ścinki, szlaki zrywkowe, miejsce składowania pozyskanego surowca, jak również elementy cenne przyrodniczo. Istnieje również dobry system kontroli podczas prac i po ich zakończeniu.
Criterion / Kryterium 6.2 Protection of rare, threatened and endangered species / Ochrona gatunków rzadkich, ginących i zagrożonych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Protection of rare, threatened, endangered and protected species is undertaken during forest operations and is taken into account at the planning phrase. All forest enterprises have updated maps and registers of RTE species occurrence. Updating of maps and registers is based on the rangers' observations and consultations with acknowledged scientists. Protection activities in the nature valuable areas and bird nest buffer zones are carried out in accordance with the agreement concluded with appropriate Regional Directorate for Environment Protection. Nature protection program is prepared in cooperation with local specialists. Local environmental authority and stakeholders are present at Economical-Technical Commission meetings during the process of the forest management plan revision. Ochrona rzadkich, zagrożonych, ginących i chronionych gatunków jest prowadzona podczas prac leśnych i brana pod uwagę już podczas procesu planowania. Wszystkie nadleśnictwa posiadają aktualne mapy i rejestry ww. gatunków z prezentacją miejsc ich występowania. Aktualizacja map i wykazów oparta jest na obserwacjach leśniczych oraz konsultacjach z naukowcami. Działania ochronne na terenach cennych przyrodniczo lub strefach ochronnych gniazd ptaków prowadzone są w oparciu o uzgodnienia z miejscowymi służbami ochrony

	przyrody. Plany ochrony przyrody są przygotowywane we współpracy z lokalnymi specjalistami. Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz inne strony zainteresowane obecne są na posiedzeniach komisji i narad (KZP, NTG i KZP) podczas prac nad nowym planem urządzenia lasu. Przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych oraz naukowcy podkreślają dobrą współpracę z leśnikami.
Criterion / Kryterium 6.3 Maintenance of ecological functions and values / Utrzymywanie funkcji i walorów ekologicznych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	The ecological functions are well known, recognised and mapped in all forest enterprises of the RDSF in Łódź. The 10-year management plans prescribe appropriate silvicultural operations for each compartment within certain forest enterprise. All these provisions are implemented and realized in practice. Ekologiczne funkcje lasów są dobrze poznane i przedstawione na mapach we wszystkich nadleśnictwach wchodzących w skład RDLP w Łodzi. W planach urządzenia lasu zawarte są zalecenia stosownych zabiegów hodowlanych dla wszystkich wydziałów danego nadleśnictwa. Wszystkie te zalecenia są wdrożone i realizowane w praktyce.
Criterion / Kryterium 6.4 Protection of representative samples of existing ecosystems / Ochrona reprezentatywnych przykładów ekosystemów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Representative samples of existing forest ecosystems are covered by various forms of nature protection: ecological sites, excluded from harvesting seed stands, conservative stands, nature reserves etc. All of those areas are described in the nature protection programs and in the forest management plans. Relevant maps presenting various forest ecosystems are prepared and registers were available during visits in forest enterprises. Identification and inventory of rare forest types within the framework of NATURA 2000 Program was carried out in each forest enterprise of the Regional Directorate of State Forests in Łódź. Reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów objęte są różnymi formami ochrony: użytki ekologiczne, wyłączone drzewostany nasienne, drzewostany zachowawcze, rezerваты przyrody itp. Wszystkie rodzaje lasów ochronnych są opisane w programach ochrony przyrody oraz planach urządzenia lasu. Istnieją odpowiednie mapy i dostępne rejestry. Identyfikacja i inwentaryzacja rzadkich zbiorowisk leśnych w ramach programu NATURA 2000 została przeprowadzona na całym terenie we wszystkich nadleśnictwach wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi.
Criterion / Kryterium 6.5 Protection against damage to soils, residual forest and water resources during operations / Ochrona przed erozją oraz ograniczenie szkód zasobów wodnych i leśnych podczas realizacji prac w lesie	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Written guidelines to define acceptable practices and minimize forest damage are included in the "Silviculture Principles" and other internal regulations. Decree no. 11A of the General Director of State Forests from 1999 states that forestry operations shall be conducted "in a way that minimizes damage to the remaining components of the forest". The issue of damage of standing trees has been reduced significantly by identifying in contracts concluded with forest contractors an acceptable level of damage resulting from conducted forest operations. Wskaźniki niniejszego kryterium mają swoje odniesienie w Zasadach Hodowli Lasu oraz odpowiednich regulacjach wewnętrznych. Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 1999 mówi, iż prace leśne należy prowadzić „w sposób ograniczający do minimum uszkodzenia pozostających składników lasu”. Problem uszkodzeń stojących drzew

	został znacząco zredukowany poprzez określenie w umowach z zakładami usług leśnych dopuszczalnego poziomu uszkodzeń powstających podczas prac leśnych.
Criterion / Kryterium 6.6 Chemical pest management / Środki chemiczne w ochronie lasu	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Within all forest enterprises of the Regional Directorate of State Forests in Łódź efficient system of monitoring and pest control is implemented. Two institutions support this system: the Forest Research Institute (IBL) and the Forest Protection Team (ZOL). When the pest monitoring indicates critical levels the action of combating a root cause is taken. All treatments operations have to be carried out in accordance with detailed procedures included in "Instruction of Forest Protection" and health and safety regulations. Chemical use is limited to small scale at forest nurseries. Specially trained staff of particular forest enterprise supervises the pest management activities. Na terenie wszystkich nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi funkcjonuje bardzo dobry system monitoringu i zwalczania szkodników. System ten jest wspierany przez dwie instytucje: Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL) i Zespół Ochrony Lasów (ZOL). W przypadku, gdy monitoring szkodników wykazuje krytyczne wskaźniki, przeprowadzana jest akcja zwalczania. Wszystkie zabiegi zwalczania muszą być zgodne ze szczegółowymi procedurami zawartymi w Instrukcji Ochrony Lasu i przepisami BHP. Stosowanie pestycydów jest ograniczone do niewielkiej skali na szkółkach leśnych. Za przygotowanie i nadzór nad takimi zabiegami odpowiada specjalnie przeszkolony personel nadleśnictwa.
Criterion / Kryterium 6.7 Use and disposal of chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes / Stosowanie i unieszkodliwianie środków chemicznych, opakowań oraz odpadów nieorganicznych płynnych i stałych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Waste management in all forest enterprises of the Regional Directorate of State Forests in Łódź is carried out on the basis of contracts signed with external companies. Forest contractors are obliged to remove all waste from the operation areas. The mechanical equipment and vehicles are serviced mainly by specialized companies, which take care of waste generated during services. Packagings from chemicals are returned to the points of pesticide sale where they were previously purchased or are taken back by suppliers. Forest enterprises periodically collect and move the waste to the dump site, especially after summer holiday season. Gospodarka odpadami na terenie wszystkich nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi oparta jest na umowach zawartych z firmami zewnętrznymi. Podwykonawcy są zobowiązani do usuwania odpadów nieorganicznych z miejsca realizacji zleconych prac. Sprzęt mechaniczny i pojazdy serwisuje się w specjalistycznych warsztatach, które są zobowiązane do prowadzenia właściwej gospodarki odpadami. Opakowania po środkach chemicznych są przekazywane do punktów sprzedaży pestycydów, gdzie zostały uprzednio zakupione lub odbierane są przez dostawców. Nadleśnictwa okresowo zbierają i wywożą odpady na wysypiska, zwłaszcza po zakończeniu wakacji letnich.
Criterion / Kryterium 6.8 Use of biological control agents and genetically modified organisms / Stosowanie środków kontroli biologicznej i genetycznie modyfikowanych organizmów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z	Biological control agents are not applied in forest enterprises of Regional Directorate of State

kryterium	Forests in Łódź. Genetically modified organisms are not used either in all forest enterprises. Środki kontroli biologicznej nie są aktualnie stosowane na terenie nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Genetycznie modyfikowane organizmy nie są w ogóle używane na terenie wszystkich nadleśnictw.
Criterion / Kryterium 6.9 The use of exotic species / Stosowanie gatunków egzotycznych i obcego pochodzenia	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Exotic species are not currently in forest enterprises of Regional Directorate of State Forests in Łódź and those, which are present result from forest management, practiced in that area in previous decades. Exotic species present in forest enterprise are Black locust (<i>Robinia pseudoacacia</i>), Douglas-fir (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) or Northern red oak (<i>Quercus rubra</i>), however they are insignificant in term of forest management. Exotic species are gradually being removed and continuously controlled and actively monitored in order to avoid any adverse ecological impacts. Gatunki egzotyczne nie są obecnie używane na terenie nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi, a ich obecność jest wynikiem gospodarki prowadzonej na tych terenach w poprzednich dziesięcioleciach. Gatunki introdukowane występujące w nadleśnictwach to np. robinia akacjowa (<i>Robinia pseudoacacia</i>), daglezieja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) czy dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>), jednak ich udział jest znikomy. Gatunki egzotyczne są stopniowo eliminowane oraz kontrolowane i monitorowane w sposób ciągły w celu uniknięcia negatywnych skutków ekologicznych.
Criterion / Kryterium 6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses / Zmiana użytkowania gruntów leśnych na plantacje i grunty nieleśne	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forest conversions to non-forest land areas have been regulated by the Farm and Woodland Conservation Act since 1995. Forest conversions are limited mainly to road constructions. Such projects must have formal environmental and social impact assessment and are monitored by regulatory authorities and government agencies. Native forests are not converted to any plantations. Wyłączenia gruntów leśnych z produkcji leśnej są regulowane Ustawą o ochronie gruntów leśnych i rolnych z 1995 roku. Wyłączenia gruntów leśnych dotyczą głównie inwestycji drogowych. Projekty takie muszą posiadać ocenę wpływu na środowisko i oceny oddziaływań społecznych oraz są monitorowane przez określone organy i agencje państwowe. Rodzime lasy nie są zamieniane na plantacje.
Criterion / Kryterium 7.1 Management plan requirements / Wymagania dotyczące planu urządzania lasu	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	The need to compile the management plan along with its requirements is defined in the Forest Act, 1991 and further detailed procedures are listed in the "Instruction of forest management plans". All forest enterprises of RDSF in Łódź have current forest management plan according to the Polish law. All prescriptions in the forest management plan comply with FSC requirements. Ustawa o lasach definiuje wymagania planu urządzania lasu, a szczegółowe wytyczne znajdują się w Instrukcji Urządzania Lasu. Zgodnie z polskim prawem wszystkie nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi posiadają plany urządzania lasu, przygotowane zgodnie z

	polskim prawem. Wszystkie zapisy planu urządzania lasu odpowiadają wymogom FSC.
Criterion / Kryterium 7.2 Management plan revision / Rewizja planu urządzania lasów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Forest management plans are regularly revised. The revision of the forest management plans takes place every 10 years and is carried out based on commercial contracts by the Forest Management and Forest Geodesy Office (State Treasury companies) or private authorized companies. The process has a formal framework and is initiated by the Director of the RDSF. Forest management in the State Forests is conducted in accordance with the forest management plan (article 7.1 of Forestry Act). All 19 forest enterprises of RDSF in Łódź have valid forest management plans. Plany urządzania lasu są poddawane procesowi rewizji raz na 10 lat. Przygotowanie planu urządzania lasu oparte jest na umowach z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej lub z prywatnymi firmami specjalizującymi się w tego rodzaju usługach. Proces rewizji ma swoje formalne ramy i jest inicjowany przez Dyrektora RDLP. Zgodnie z polskim prawem gospodarka w lasach skarbu państwa prowadzona jest według planu urządzania lasu (artykuł 7.1 Ustawy o lasach). Wszystkie nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Łodzi mają ważne plany urządzania lasu.
Criterion / Kryterium 7.3 Training and supervision of forest workers / Szkolenia i nadzór nad pracownikami	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All forest enterprises' staff have good education (secondary technical forest schools or forest faculties at agricultural academies) and experience in forestry. Forest workers are required to possess appropriate certificates and licenses e.g. chain-saw operator license. All employees and contractors take part in training programs. Trainings cover a wide and comprehensive range of topics. The supervising engineer checks all activities in the forest and the deputy of forest enterprise director as well as a sample is checked from the level of DRSF. The Regional Directorate carries out controls to check whether decisions of the Regional Director are being implemented. Kadra poszczególnych nadleśnictw posiada stosowne wykształcenie (co najmniej technikum leśne, a także wyższe studia na wydziałach leśnych). Wykonawcy prac leśnych zobowiązani są do posiadania odpowiednich uprawnień i licencji, np. kurs pilarza. Pracownicy i podwykonawcy biorą udział w szkoleniach. Zakres szkoleń obejmuje szerokie spektrum merytoryczne. Wszystkie działania kontrolowane są przez inżynierów nadzoru i zastępcę nadleśniczego oraz wrywkowo z poziomu RDLP. Regionalna Dyrekcja prowadzi kontrole co kwartał. Ich celem jest sprawdzenie stopnia i sposobu realizacji decyzji Dyrektora Regionalnego.
Criterion / Kryterium 7.4 Public availability of the management plan elements / Publicznie dostępne elementy planu urządzania lasu	
Strengths / Mocne strony	Clear and ample information pertaining to forest management plans with supporting documentation, nature protection plans and detailed map of RDSF with various layers is put up for public access on the official website of RDSF in Łódź. Czytelne i obszerne udostępnienie na stronie internetowej RDLP planów urządzania lasu, programów ochrony przyrody, szczegółowej mapy dyrekcji oraz i innych podstawowych dokumentów dotyczących gospodarki leśnej prowadzonej w poszczególnych nadleśnictwach.
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance /	The whole forest management plan is publicly available during the consultation process at

Zgodność z kryterium	headquarters of each forest enterprise. After being approved by the Minister of Environment relevant information is made publicly available – the first volume (Elaborate). The records are also accessible for the public on request at headquarters of each forest enterprise. Cały plan urządzenia lasu jest publicznie dostępny podczas procesu publicznej konsultacji w każdym nadleśnictwie. Po zatwierdzeniu przez Ministra Środowiska dostępna jest do wglądu pierwsza część planu urządzenia lasu – Elaborat. Informacje zawarte w planach urządzenia lasu są dostępne również na życzenie w siedzibach nadleśnictw.
PRINCIPLE 8: MONITORING AND EVALUATION	
ZASADA 8: MONITORING I OCENY	
Criterion / Kryterium 8.1 Frequency, intensity and consistency of monitoring / Częstotliwość, intensywność i jednorodność monitoringu	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Internal regulations (ordinances, decrees), work instructions, Silviculture Principles, Forest Protection Instruction identify all the activities that require monitoring. Thorough controls and monitoring are carried out on various level. The Regional Directorate of State Forests in Łódź has a regular formal control over all forest enterprises. Thorough controls and monitoring are carried out on various level. All forest enterprises of the Regional Directorate of State Forests in Łódź carry out reliable controls in all forest enterprises. Monitoring of forest growth and detailed inventories of forest resources are conducted every 10 years during the revision of the forest management plan. Zarządzenia wewnętrzne, instrukcje robocze, Zasady Hodowli Lasu, Instrukcja Ochrony Lasu identyfikują wszystkie działania wymagające monitoringu. Gruntowne kontrole i monitoring prowadzone są na różnych poziomach. RDLP w Łodzi prowadzi rzetelny system nadzoru i monitoringu nad działaniami wszystkich podległych nadleśnictw. Gruntowne kontrole i monitoring prowadzone są na różnych poziomach. Wszystkie nadleśnictwa prowadzą rzetelny system nadzoru i monitoringu nad działaniami wszystkich podległych leśnictw. Monitoring wskaźników charakteryzujących drzewostany jest prowadzony przynajmniej raz na 10 lat podczas rewizji planu urządzenia lasu.
Criterion / Kryterium 8.2 Research and data collection for monitoring / Badania naukowe i gromadzenie wyników monitoringu	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Data for monitoring is collected on different levels of the RDSF in Łódź. Given that the process of revision of the forest management plan is carried out mostly at the level of individual forest enterprise, majority of information is collected there. However, collection and assessment of data by various departments in headquarters of RDSF in Łódź allows monitoring on larger scale. Most of the research is initiated by the RDSF, though there are also frequent contact of individual forest enterprises with universities. Wszystkie właściwe jednostki organizacyjne RDLP w Łodzi uczestniczą aktywnie w zbieraniu informacji do monitoringu. Ponieważ proces rewizji planu urządzenia lasu odbywa się na poziomie nadleśnictw, większość informacji jest właśnie tam gromadzona. Informacje uzyskiwane przez biuro RDLP powalają na obserwację zjawisk w skali całej Regionalnej Dyrekcji. Większość z badań naukowych jest inicjowana na poziomie biura RDLP, jednak obserwuje się również liczne kontakty poszczególnych nadleśnictw z naukowcami.
Criterion / Kryterium 8.3 Chain of custody / Kontrola pochodzenia produktów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses /	

Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	In forest enterprises of the RDSF in Łódź there is a very good identification system for wood. The delivery notes issued by rangers present all ID numbers, species, quality, classes and volume of purchased wood. The invoices issued in forest enterprises present quantity and quality data and refer to the delivery note number. Appropriate and detailed documentation is prepared for all the forest products (timber and non-timber) that are to be sold. W nadleśnictwach wchodzących w skład RDLP w Łodzi używa się bardzo dobrego systemu identyfikacji sprzedawanego surowca drzewnego. Kwity odbiorcze wystawiane przez leśniczych zawierają spis numerów dłużyc lub kłód oraz dokładny opis ilości i jakości surowca. Faktury VAT wydawane przez nadleśnictwa przywołują numery kwitów wywozowych. Wszystkie sprzedawane produkty leśne, drzewne i niedrzewne, są zaopatrzone w odpowiednią, szczegółową dokumentację.
Criterion / Kryterium 8.4 Incorporation of monitoring results into the management plan / Uwzględnianie wyników monitoringu w pracach dotyczących rewizji planów zarządzania lasów	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	During the revision process of forest management plan all monitoring results are analyzed and considered. Proposals included are discussed during Economical-Technical Commission meetings and are taken into account in new management plan. Podczas prac nad rewizją planu zarządzania lasu wszystkie wyniki monitoringu są poddawane analizie oraz stosownie brane pod uwagę. Propozycje z nich wynikające są omawiane podczas narad technicznych (KZP, NTG, KPP) i uwzględniane w nowym planie zarządzania lasu.
Criterion / Kryterium 8.5 Publicly available summary of monitoring / Publicznie dostępne podsumowanie wyników monitoringu	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	During revision of forest management plan all results and data from monitoring are publicly available and are consulted with stakeholders. The general information on monitoring results from each forest enterprise is available at appropriate websites. Podczas procesu rewizji planu zarządzania lasu cała dokumentacja jest publicznie dostępna i poddana konsultacjom społecznym. Ogólne informacje o prowadzonym monitoringu na terenie poszczególnych nadleśnictw są dostępne na witrynach internetowych i w materiałach promocyjnych.
PRINCIPLE 9: HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS	
ZASADA 9: LASY O WYSOKICH WARTOŚCIACH OCHRONNYCH	
Criterion / Kryterium 9.1 Evaluation to determine high conservation value attributes / Ocena występowania lasów o cechach wysokiej wartości ochronnej	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	All forest enterprises of the Regional Directorate of State Forests in Łódź have been assessed and high conservation value forests were identified. Following categories were recognized and documented: HCVF 1.1.1 - Areas protected within nature reserves and national parks: 5 610.38 ha

	• HCVF 1.1.2 - Areas protected within landscape parks: 12 762.45 ha • HCVF 1.2 - Threatened and endangered species: 1 901.45 ha • HCVF 3.1 - Forest ecosystems that are extremely rare and endangered from the perspective of forest management: 14 663.90 ha • HCVF 3.2 - Forest ecosystems that that are rare and threaten in Europe: 9 384.73 ha • HCVF 4.1 - Forests critical to water catchments: 26 343.40 ha • HCVF 4.2 - Forests critical to erosion control: 6 435.63 ha • HCVF 6.1 - Forest areas critical to local communities' traditional cultural identity: 143.82 ha Na terenie wszystkich nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi przeprowadzono ocenę występowania lasów o szczególnej wartości ochronnej. Rozpoznano i skatalogowano następujące kategorie HCVF: • HCVF 1.1.a - Obszary chronione w rezerwatach i parkach narodowych: 5 610,38 ha • HCVF 1.1.2 - Obszary chronione w parkach krajobrazowych: 12 762,45 ha • HCVF 1.2 - Ostoje zagrożonych i ginących gatunków: 1 901,45 ha • HCVF 3.1 - Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej: 14 663,90 ha • HCVF 3.2 - Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy: 9 384,73 ha • HCVF 4.1 - Lasy wodochronne: 26 343,40 ha • HCVF 4.2 - Lasy glebochronne: 6 435,63 ha • HCVF 6.1 - Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności: 143,82 ha
Criterion / Kryterium 9.2 Consultation process / Proces konsultacji	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	During the consultation process, all results of forest inventories, forest survey descriptions and other required documents were made accessible to every interested party. All stakeholders engaged in the management of HCVFs are consulted during the process of management plan revision and are also prompted to express their current comments and remarks. Podczas konsultacji udostępniono stronom trzecim wyniki posiadanych inwentaryzacji i opisy taksacyjne lasu oraz inne wymagane dokumenty. Wszystkie strony zaangażowane w ochronę lasów o szczególnych wartościach mogą wносить uwagi do projektu planu urządzania lasu oraz na bieżąco informować nadleśnictwa o swoich uwagach i komentarzach.
Criterion / Kryterium 9.3 Measures to maintain and enhance high conservation value attributes / Działania podejmowane w celu utrzymania i wzmocnienia lasów o wysokich wartościach ochronnych	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	The forest management in each category of HCVF is based on the precautionary approach. In case of any doubt on appropriateness of planned silviculture activity, forest enterprises consult acknowledged experts. Additionally, there are also evidences of close cooperation with regulatory authorities (e.g. the Regional Directorate for Environmental Protection in Łódź). Some categories of HCVFs are protected by excluding them from management and setting aside for strict protection. Prowadzenie gospodarki leśnej w każdej kategorii lasów HCVF oparte jest na zasadzie

	ostrożności. W przypadku wątpliwości, co do poprawności planowanego zabiegu nadleśnictwa zasięgają opinii uznanych ekspertów zewnętrznych. Prowadzona jest również współpraca nadleśnictw ze służbami konserwatorskimi (np. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi). Niektóre kategorie lasów HCVF są chronione przez wyłączenie ich z działań gospodarczych.
Criterion / Kryterium 9.4 Monitoring to assess effectiveness / Monitoring w celu oceny efektywności podejmowanych działań	
Strengths / Mocne strony	
Weaknesses / Słabe strony	
Compliance / Zgodność z kryterium	Monitoring of HCVPs is conducted first and foremost by rangers, who spend most of their daily duties in the field, as well as by other staff of forest enterprises. Monitoring includes nature reserves, bird nest buffer zones, locations of rare, threatened and endangered species (RTE), monumental trees and other valuable objects protected by law. Periodically, nature reserves are controlled by nature protection authorities, scientists and NGOs. Departments of nature protection of each forest enterprise receive at least annually reports on monitoring data. Monitoring results are gathered and analyzed for the sake of their incorporation into possessed documentation. Summaries from completed monitoring cards are processed and forwarded if needed to appropriate nature protection authorities for consultations. Monitoring lasów o wysokich wartościach ochronnych jest prowadzony przede wszystkim przez leśniczych, którzy w codziennej pracy spędzają większość czasu w lesie oraz innych pracowników nadleśnictwa. Monitoringowi podlegają rezerwaty przyrody, strefy ochronne wokół gniazd, stanowiska rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków, drzewa pomnikowe oraz inne cenne obiekty objęte ochroną prawną. Okresowo wykonywane są przeglądy rezerwatów przyrody, przeprowadzane przez przedstawicieli służb ochrony przyrody, naukowców i organizacje pozarządowe. Dane z monitoringu przekazywane są minimum raz do roku do biur nadleśnictw. Wyniki monitoringu są gromadzone i poddawane analizie w celu ich włączania do posiadanych opracowań. Wyniki zbiorcze z wypełnionych meldunków są zestawiane w nadleśnictwach i przekazywane w odpowiednich przypadkach organom ochrony przyrody w celu przeprowadzenia konsultacji.
PRINCIPLE 10: PLANTATIONS	
ZASADA 10: PLANTACJE	
This principle is not applicable in Poland due to lack of plantations in state forest management. Niniejsza zasada nie ma w Polsce zastosowania ze względu na brak plantacji w prowadzonej przez lasy państwowe gospodarce leśnej.	

11. CERTIFICATION DECISION / DECYZJA DOTYCZĄCA CERTYFIKATU

SGS considers that the Regional Directorate of State Forests in Łódź can be certified as::

- i. There are no outstanding Major Corrective Action Requests
- ii. The outstanding Minor Corrective Action Requests do not preclude certification, but the Regional Directorate of State Forests in Łódź is required to take the agreed actions before the first surveillance audit. These will be verified by SGS QUALIFOR at the next surveillance to be carried out about 12 months from the date of the fourth surveillance visit. If satisfactory actions have been taken, the CARs will be 'closed out'; otherwise, Minor CARs will be raised to Major CARs.

- iii. The management system, if implemented as described, is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation;
- iv. The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate.

SGS stwierdza, że gospodarka leśna prowadzona przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Łodzi może uzyskać certyfikat, ponieważ:

- i. Nie ma aktualnie otwartych zasadniczych poleceń działań korygujących
- ii. Pozostające drugorzędne polecenia działań korygujących nie wstrzymują certyfikacji, ale Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi jest zobowiązana podjąć uzgodnione działania przed datą kolejnego audytu okresowego. Audyt ten odbędzie się po około 12 miesiącach od daty zakończenia czwartego audytu okresowego. Zostaną wówczas sprawdzone dowody podjęcia stosownych działań związanych z usuwaniem niezgodności określonych w PDK. Znalezienie właściwych dowodów będzie skutkowało zamknięciem PDK, w przeciwnym razie polecenia drugorzędne zostaną zastąpione poleceniami zasadniczymi
- iii. System prowadzonej gospodarki leśnej, wdrożony zgodnie ze stwierdzeniami niniejszego raportu, jest w stanie zapewnić, że wszystkie wymogi stosowanych standardów występują na całym obszarze leśnym będącym przedmiotem certyfikacji
- iv. Właściciel certyfikatu wykazał, poprzez podjęcie stosownych działań korygujących, że opisany system gospodarki leśnej i zarządzania lasem jest wdrożony w sposób jednorodny na całym obszarze leśnym stanowiącym przedmiot niniejszego certyfikatu.

12. MAINTENANCE OF CERTIFICATION / UTRZYMANIE CERTYFIKATU

During the surveillance evaluation, it is assessed if there is continuing compliance with the requirements of the Qualifor Programme. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme are raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

- 01. **Major CARs** - which must be addressed and closed out urgently with an agreed short time frame since the organisation is already a QUALIFOR certified organisation. Failure to close out within the agreed time frame can lead to suspension of the certificate.
- 02. **Minor CARs** - which must be addressed within an agreed time frame, and will normally be checked at the next surveillance visit

The full record of CARs raised over the certification period is listed under section 13 below.

The table below provides a progressive summary of findings for each surveillance. A complete record of observations demonstrating compliance or non-compliance with each criterion of the Forest Stewardship Standard is contained in a separate document that does not form part of the public summary.

Podczas audytów okresowych sprawdza się, czy nadal utrzymywana jest zgodność gospodarki leśnej z wymogami Programu Qualifor. W przypadku pojawienia się jakichkolwiek niezgodności zostają one zgłoszone jako jeden z dwóch rodzajów poleceń działań korygujących (PDK):

- 01. **Zasadnicze PDK** - które muszą być wdrożone w celu usunięcia niezgodności przed kontynuacją procesu certyfikacji
- 02. **Drugorzędne PDK** - które muszą być wdrożone w celu usunięcia niezgodności w uzgodnionym okresie czasu i najczęściej zostaną sprawdzone podczas pierwszego audytu okresowego

Pełny rejestr PDK wniesionych podczas okresu użytkowania certyfikatu zestawiony jest niżej w rozdziale 13.

Poniższa tabela przedstawia podsumowanie wyników każdego z audytów okresowych. Pełny zapis obserwacji przedstawiających zgodność lub niezgodność z poszczególnymi kryteriami standardów FSC znajduje się w osobnym dokumencie i nie jest częścią publicznie dostępnego streszczenia.

Issues that were hard to assess/ Zagadnienia trudne do oceny	No issues. Brak zagadnień.
Number of CARs raised / Wniesione PDK	0 New Major and 2 Minor CARs were raised. Wniesiono 0 nowych zasadniczych oraz 2 drugorzędne PDK.
SURVEILLANCE 41 / AUDYT OKRESOWY 41	
Issues that were hard to assess/ Zagadnienia trudne do oceny	No issues. Brak zagadnień
Number of CARs closed / Liczba zamkniętych PDK	1 outstanding CAR was. Another minor CAR was closed out and simultaneously one major CAR was raised. Zamknięto 1 zaległego PDK i jednocześnie wniesione zostało zasadnicze PDK.
Nr of CARs remaining open / Liczba otwartych PDK	1 outstanding CAR was closed. Another minor CAR was closed out and simultaneously major CAR was raised. Zamknięto 1 zaległe PDK. Drugie PDK nie zostało skutecznie zamknięte i wniesiono zasadnicze PDK.
New CARs raised / Nowo wniesione PDK	2 major CARs and 1 minor CAR were raised. Wniesiono 2 nowe zasadnicze PDK oraz 1 drugorzędne PDK.
Brief Summary of sites visited / Lista miejsc wizytowanych podczas audytu	As a sample for the first surveillance audit 3 forest enterprises were chosen out in order to analyse comments submitted by stakeholder: Skierniewice Forest Enterprise Poddębice Forest Enterprise Grotniki Forest Enterprise Jako próba wymagana do przeprowadzenia pierwszego audytu okresowego 3 jednostki zostały wybrane w celu analizy uwag zgłoszonych przez stronę trzecią. Nadleśnictwo Skierniewice Nadleśnictwo Poddębice Nadleśnictwo Grotniki
Recommendation / Rekomendacja do przyznania certyfikatu	The forest management of the forests of RDLP in Łodzi remains certified only when appropriate corrective actions regarding major CARs M03 and M04 and are implemented. Gospodarka leśna prowadzona w lasach państwowych przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych w Łodzi może utrzymać certyfikat wyłącznie w przypadku wdrożenia stosownych działań korygujących dotyczących niezgodności zasadniczych PDK M03 i PDK M04.
SURVEILLANCE 42 / AUDYT OKRESOWY 42	
Issues that were hard to assess/ Zagadnienia trudne do oceny	
Number of CARs closed / Liczba zamkniętych PDK	
Nr of CARs remaining open / Liczba otwartych PDK	
New CARs raised / Nowo wniesione PDK	
Brief Summary of sites visited / Lista miejsc wizytowanych podczas audytu	
Recommendation / Rekomendacja do przyznania certyfikatu	
SURVEILLANCE 43 / AUDYT OKRESOWY 43	
Issues that were hard to assess/ Zagadnienia trudne do oceny	

13. **RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARS) / REJESTR POLECENÍ DZIAŁAŃ KORYGUJĄCYCH**

CAR # PDK	Indicator Wskaźnik	CAR Detail / Szczegóły dotyczące PDK					
01	1.3.2	Date Recorded Data zapisu	10.05.2017	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	11.04.2018
Non-Conformance / Niezgodność:							
FMU do not always meet all obligations resulting from binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity. Zarządzający nie zawsze wywiązuje się z wszelkich przepisów wynikających z wiążących umów międzynarodowych, zwłaszcza CITES, Konwencji ILO, ITTA oraz Konwencji o Różnorodności Biologicznej.							
Objective Evidence:							
Lack of adequate welfare facilities on forest nursery in Radziwiłłów Forest Enterprise. Brak zaplecza socjalnego na szkółce leśnej w Nadleśnictwie Radziwiłłów.							

		Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia: In order to verify implemented corrective actions auditor SGS carried out follow up visit on forest nursery in Radziwiłłów Forest Enterprise. It was confirmed that forest workers are provided with portable toilet and shelter on site protecting from weather conditions. In adjacent building of the main office of Radziwiłłów Forest Enterprise there is a room (no. 9) rendered accessible to forest workers on the basis of written agreement (dated 05.04.2018), which is fitted with kitchen and running water. It was confirmed both during direct interview with two forest workers and forest nursery ranger. There has been modernization project implementing on forest nursery financed from the Forest Found. The first stage (including, among other, installation of water sprinkle system) was finished while the second phase (construction of social and administrative facilities) is scheduled next. W celu weryfikacji wdrożonych działań korygujących audytor przeprowadził wizytę terenową na szkółce leśnej w Nadleśnictwie Radziwiłłów. Na terenie szkółki leśnej potwierdzono dostępność przenośnej toalety oraz dużej wiaty chroniącej przed zewnętrznymi czynnikami atmosferycznymi. W sąsiednim budynku Nadleśnictwa zostało udostępnione na drodze porozumienia (z dnia 05.04.2018 r.) pomieszczenie (pokój nr 9) dla pracowników zakładu usług leśnych pracującym na szkółce leśnej, w którym znajduje się kuchnia i dostęp do bieżącej wody. Zostało to potwierdzone zarówno podczas rozmowy z dwoma pracownikami zakładu usług leśnych jak i leśniczym szkółkarzem. Na szkółce realizowany jest plan modernizacji ze środków Funduszu Leśnego. Zrealizowany został pierwszy etap (między innymi instalacja deszczowni) a drugi etap (budowa pomieszczeń administracyjnych i socjalnych) jest przewidziany do realizacji.					
02	6.5.4	Date Recorded Data zapisu	10.05.2017	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	11.04.2018
Non-Conformance / Niezgodność: Activities are not always taken to minimize trees and soil damage and erosion during harvesting operations (e.g. appropriate projected and established network of trails or minimizing of thoroughfare outside trials). W trakcie pozyskiwania drewna nie zawsze podejmuje się działania mające na celu zmniejszenie erozji, uszkodzenia gleb i drzew, jak na przykład: prowadzenie zrywki siecią właściwie zaprojektowanych i założonych szlaków oraz minimalizowanie poruszania się maszyn poza szlakami operacyjnymi.							
Objective Evidence / Dowód obiektywny: During the field visits in sampled forest enterprises it was fund that timber extraction was carried out without projected and established trails in accordance with degree no. 35 issued on 29.06.2016 by General Director of the State Forest (e.g. Nadleśnictwo Spała, Czółna Rangery, compartment 11h). Podczas wizyt terenowych stwierdzono prowadzenie zrywki drewna bez wyznaczenia i wykonania szlaków operacyjnych zgodnie z zarządzeniem nr 35 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 29.06.2016 roku (np. Nadleśnictwo Spała, Leśnictwo Czółna, pododdział 11h – trzebież wczesna).							
Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia: RDSF in Łódź disseminated to all supervised FMUs findings of the fourth surveillance visit (SA2017 34). During field visit in sampled FMUs (RA2018 40) it was confirmed that forest rangers plan and cut forest extraction trails in accordance with binding regulations. RDLP w Łodzi przekazała wszystkim nadzorowanym nadleśnictwom wyniki czwartego audytu okresowego (SA2017 34). Podczas wizyt terenowych w wybranych do próby audytu nadleśnictwach (RA2018 40) stwierdzono wyznaczanie i zakładanie szlaków operacyjnych zgodnie z obowiązującym w tym zakresie regulacjami.							
03	9.1.2	Date Recorded Data zapisu	10.05.2017	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	11.04.2018
Non-Conformance / Niezgodność: FM did not determine the presence of HCVF according to available criterions, accepted by FSC Poland. Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni nie określili występowania lasów o szczególnych wartościach ochronnych zgodnie z dostępnymi kryteriami, uznanymi przez FSC-Polska.							
Objective Evidence / Dowód obiektywny:							

	During document review in sampled forest enterprise it was ascertained that forest Natura 2000 forest habitats(e.g. habitat 9170, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) kept in the state A and B have not been identified as HCVF 3.2, which is not in line with guideline accepted by FSC Poland "Criteria of HCVF identification in Poland". Podczas przeglądu dokumentów w wizytowanych nadleśnictwach stwierdzono błędne zakwalifikowanie siedlisk przyrodniczych (np. 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>) w stanie zachowania A i B do kategorii HCVF 3.2 co jest niezgodne z wytycznymi zawartymi opracowanymi przez FSC Polska w dokumencie „wyznaczanie lasów o szczególnych walorach przyrodniczych w Polsce”.
	Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia: RDSF in Łódź disseminated to all supervised FMUs findings of the fourth surveillance visit (SA2017 34) with the instruction to amend list of HCVF 3.2. in line with guideline accepted by FSC Poland what was verified during document review in sampled FMUs (RA2018 40). RDLP w Łodzi przekazała wszystkim nadzorowanym nadleśnictwom wyniki czwartego audytu okresowego (SA2017 34). Polecono nadleśnictwom zweryfikować listy wyznaczonych lasów HCVF w kategorii HCVF 3.2 zgodnie z wytycznymi zawartymi opracowanymi przez FSC Polska, co zostało sprawdzone na podstawie próby audytowej w wizytowanych nadleśnictwach (RA2018 40).

CARs from the current certification period

Polecenia działań korygujących (PDK) wniesione w obecnym cyklu certyfikacyjnym

CAR # PDK	Indicator Wskaźnik	CAR Detail / Szczegóły dotyczące PDK					
01	1.1.1	Date Recorded Data zapisu	11.04.2018	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	10.04.2019
		Non-Conformance / Niezgodność:					
		FMU does not always meet all national, state/provincial and local applicable laws. Gospodarka leśna nie zawsze prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi w Polsce międzynarodowymi, krajowymi i miejscowymi przepisami prawa.					
		Objective Evidence / Dowód obiektywny:					
		There was no valid protocols from annual and periodical technical overhauls and maintained appropriate control documentation for fire watchtower in Grotniki Forest Enterprise (situated in Wola Błędowa Rangery).					
		Brak aktualnych przeglądów okresowych (rocznych i 5 letnich) oraz bieżącego prowadzenia książki obiektu budowlanego dla dostrzegalni przeciwpożarowej w Nadleśnictwie Grotniki (dostrzegalnia w Leśnictwie Wola Błędowa).					
		Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia:					

		Deputy Director of RDSF in Łódź informed SGS Poland on correspondence with supervised FMUs regarding results of previous re-assessment audit (RA2019 20) and undertaken corrective actions as regards annual and periodical technical overhauls and maintained appropriate control documentation for fire watchtowers. Manager of Grotniki Forest Enterprise informed Director of RDSF in Łódź (the letter dated 07.02.2019) on conducted periodical technical overhaul for fire watchtower. During document review in sampled forest enterprises (SA2019 21) it was found that technical overhauls required by the law are conducted on time and relevant documentation for fire watchtowers is maintained (e.g. Skierniewice Forest Enterprise – termly annual and periodical technical overhauls for fire watchtowers and maintained documentation no. 1/2008). Zastępca Dyrektora RDLP w Łodzi poinformował SGS Polska o korespondencji z nadzorowanymi nadleśnictwami dotyczącej wyników audytu wznawiającego (RA2018 20) oraz o podjętych działaniach korygujących w zakresie terminowanego wykonywania wymaganych prawem przeglądów oraz bieżącego prowadzenia dokumentacji, tj. książek obiektu budowlanego, dla dostrzegalni przeciwpożarowych. Nadleśniczy Nadleśnictwa Grotniki poinformował Dyrektora RDLP w Łodzi (pismo z dnia 07.02.2019 r.) o wykonaniu przeglądu okresowego dla dostrzegalni przeciwpożarowej. Podczas przeglądu dokumentów w nadleśnictwach objętych próbą audytu (SA2019 21) stwierdzono terminowość wykonywanych przeglądów technicznych dostrzegalni przeciwpożarowych oraz prowadzenie dla nich książek obiektu budowlanego (np. Nadleśnictwo Skierniewice – aktualne roczne i okresowe przeglądy dla dostrzegalni przeciwpożarowej oraz prowadzona książka obiektu budowlanego nr 1/2008).										
02	6.3.11	<table><tr><td>Date Recorded Data zapisu</td><td>11.04.2018</td><td>Due Date Uzgodniona data usunięcia</td><td>12 months 12 miesięcy</td><td>Date Closed Data zamknięcia</td><td>10.04.2019</td></tr></table>	Date Recorded Data zapisu	11.04.2018	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	10.04.2019	Non-Conformance / Niezgodność: The forest manager does not always leave a minimum of 5% and not less than 0,05 ha of the total area planned for felling within next 10 years, as a part of old forest stands until natural wood death and decay. Nie zawsze wyznaczane są fragmenty drzewostanów, które uzyskały wiek rębności, o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych, przeznaczone do wycięcia w pierwszym dziesięcioleciu i nie mniejsze niż 5 arów, pozostające nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna. Objective Evidence / Dowód obiektywny: During field visits and document in sampled forest enterprises it was found that on harvesting sites of various types no parts of old forest stand have been neither set aside nor planned to be left for natural wood death and decay (Plock Forest Enterprise, Brwilno Ragnery, compartment 93c – gap harvesting type IIIBU planned for 2018; Plock Forest Enterprise, Brwilno Ragnery, compartment 118b – pending gap harvesting type IIIAU; Plock Forest Enterprise, Brwilno Ragnery, compartment 117j – gap harvesting type IIIAU completed in 2016; Grotniki Forest Enterprise, Chrośno Ragnery, compartment 219d – gap harvesting type IIIAU completed in 2017; Grotniki Forest Enterprise – data from State Forests IT System for final gap harvesting type IIIAU completed within validity of the present FMP). Podczas wizyt terenowych i przeglądu dokumentów w nadleśnictwach objętych próbą audytu stwierdzono brak pozostawionych lub zaplanowanych do naturalnego rozpadu kęp stanowiących fragmenty starodrzewu w cięciach uprzątających różnych typów rębni złożonych (tj. Nadleśnictwo Plock, Leśnictwo Brwilno, pododdział 93c – rębnia gniazdowa częściowa IIIBU zaplanowana na 2018 roku; Nadleśnictwo Plock, Leśnictwo Brwilno, pododdział 118b – trwająca rębnia gniazdowa zupełna IIIAU; Nadleśnictwo Plock, Leśnictwo Brwilno, pododdział 117j – rębnia gniazdowa zupełna IIIAU wykonana w 2016; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Chrośno, pododdział 219d – rębnia gniazdowa zupełna IIIAU wykonana w 2017 roku; Nadleśnictwo Grotniki – przegląd bazy danych SILP dla cięć uprzątających w rębni gniazdowej zupełnej IIIAU w okresie obowiązywania obecnego PUL). Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia:			
Date Recorded Data zapisu	11.04.2018	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	10.04.2019							

		Deputy Director of RDSF in Łódź informed SGS Poland on correspondence with supervised FMUs regarding results of previous re- assessment audit (RA2019 20) and undertaken corrective actions as regards setting aside part of the old stand on post-harvesting sites. However, during field visits and document review in sampled forest enterprises (SA2019 21) it was found that on harvesting sites of various types from 2019 no parts of old forest stand have been neither set aside nor planned to be left for natural wood death and decay (i.e. Skierniewice Forest Enterprise, Ryłsk Ragnery, compartment 111a – completed in 2019 gap harvesting type IIIBU, swapped for initially planned in FMU gap harvesting type IIIAU, with the total area of 0.09 ha of old stand left on three post-harvesting sites with area of 14.29 ha completed within the same block; Poddebice Forest Enterprise, Napoleonów Rangery, compartment 122c – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with area of 3.17 ha and designated part of the old stand with area of 0.08 ha what made up less than 5% of total area planned for felling; Grotniki Forest Enterprise, Zgierz Rangery, compartment 161c – commenced as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with area of 4.04 ha and designated part of the old stand with area of 0.12 ha what made up less than 5% of total area planned for felling; Grotniki Forest Enterprise, Zgierz Rangery, compartment 155j – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with no designated part of the old stand to be left for natural decomposition; Grotniki Forest Enterprise, Zimna Woda Rangery, compartment 141a, b – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with no designated part of the old stand to be left for natural decomposition). Minor CAR 02 was closed out and simultaneously major CAR M03 is raised. Zastępca Dyrektora RDLP w Łodzi poinformował SGS Polska o korespondencji z nadzorowanymi nadleśnictwami dotyczącej wyników audytu wznawiającego (RA2018 20) oraz o podjętych działaniach korygujących w zakresie pozostawiania fragmentów starodrzewu na powierzchniach zrębowych. Niemniej jednak, podczas wizyt terenowych i przeglądu dokumentów w nadleśnictwach objętych próbą audytu (SA2019 21) stwierdzono brak pozostawionych lub zaplanowanych do naturalnego rozpadu kęp stanowiących fragmenty starodrzewu w cięciach uprzążających różnych typów rębni złożonych z 2019 roku (tj. Nadleśnictwo Skierniewice, Leśnictwo Ryłsk, pododdział 111a - wykonana w 2019 roku rębnia gniazdowa częściowa IIIBU, zmieniona z rębni gniazdowej zupełnej IIIAU, przy łącznej powierzchni kęp starodrzewu 0,09 ha po cięciach uprzążających w trzech rębniach złożonych o łącznej powierzchni 14,29 ha wykonanych tym samym ostępie; Nadleśnictwo Poddebice, Leśnictwo Napoleonów, pododdział 122c – zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębnia gniazdowa częściowa IIIBU o powierzchni 3,17 ha z przewidzianą do pozostawienia kępą starodrzewu o powierzchni 0,08 ha co nie stanowi co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej rębni; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zgierz, pododdział 161c – rozpoczęta w 2019 roku jedyna w ostępie rębnia gniazdowa częściowa IIIBU o powierzchni 4,04 ha z przewidzianą do pozostawienia kępą starodrzewu o powierzchni 0,12 ha co nie stanowi co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej rębni; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zgierz, pododdział 155j - zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębnia gniazdowa częściowa IIIBU bez wyznaczonej do pozostawienia do naturalnego rozpadu kępy starodrzewu; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zimna Woda, pododdział 141a, d - zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębnia gniazdowa częściowa IIIBU bez wyznaczonej do pozostawienia do naturalnego rozpadu kępy starodrzewu). Niezgodność drugorzędna (PDK 02) została zamknięta i jednocześnie wniesiona została zasadnicza niezgodność (PDK M03).						
M03	6.3.11	<table><tr><td>Date Recorded Data zapisu</td><td>12.07.2019</td><td>Due Date Uzgodniona data usunięcia</td><td>3 months 3 miesiące</td><td>Date Closed Data zamknięcia</td><td></td></tr></table>	Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	3 months 3 miesiące	Date Closed Data zamknięcia	
Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	3 months 3 miesiące	Date Closed Data zamknięcia				
Non-Conformance / Niezgodność:								
The forest manager does not always leave a minimum of 5% and not less than 0,05 ha of the total area planned for felling within next 10 years, as a part of old forest stands until natural wood death and decay. Nie zawsze wyznaczane są fragmenty drzewostanów, które uzyskały wiek rębności, o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych, przeznaczone do wycięcia w pierwszym dziesięcioleciu i nie mniejsze niż 5 arów, pozostające nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna.								
Objective Evidence / Dowód obiektywny:								

		During field visits and document in sampled forest enterprises it was found that on harvesting sites of various types from 2019 no parts of old forest stand have been neither set aside nor planned to be left for natural wood death and decay (i.e. Skierniewice Forest Enterprise, Ryłsk Rangery, compartment 111a – completed in 2019 gap harvesting type IIIBU, swapped for initially planned in FMU gap harvesting type IIIAU, with the total area of 0.09 ha of old stand left on three post-harvesting sites with area of 14.29 ha completed within the same block; Poddębice Forest Enterprise, Napoleonów Rangery, compartment 122c – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with area of 3.17 ha and designated part of the old stand with area of 0.08 ha what made up less than 5% of total area planned for felling; Grotniki Forest Enterprise, Zgierz Rangery, compartment 161c – commenced as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with area of 4.04 ha and designated part of the old stand with area of 0.12 ha what made up less than 5% of total area planned for felling; Grotniki Forest Enterprise, Zgierz Rangery, compartment 155j – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with no designated part of the old stand to be left for natural decomposition; Grotniki Forest Enterprise, Zimna Woda Rangery, compartment 141a, b – planned as only one harvesting operation in the block the gap harvesting type IIIBU with no designated part of the old stand to be left for natural decomposition). Podczas wizyt terenowych i przeglądu dokumentów w nadleśnictwach objętych próbą audytu stwierdzono brak pozostawionych lub zaplanowanych do naturalnego rozpadu kęp stanowiących fragmenty starodrzewu w cięciach uprzążających różnych typów rębni złożonych z 2019 roku (tj. Nadleśnictwo Skierniewice, Leśnictwo Ryłsk, pododdział 111a – wykonana w 2019 roku rębnia gniazdowa częściowa IIIBU, zmieniona z rębni gniazdowej kompletnej IIIAU, przy łącznej powierzchni kęp starodrzewu 0,09 ha po cięciach uprzążających w trzech rębniach złożonych o łącznej powierzchni 14,29 ha wykonanych tym samym ostępie; Nadleśnictwo Poddębice, Leśnictwo Napoleonów, pododdział 122c – zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębni gniazdowa częściowa IIIBU o powierzchni 3,17 ha z przewidzianą do pozostawienia kępą starodrzewu o powierzchni 0,08 ha co nie stanowi co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej rębni; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zgierz, pododdział 161c – rozpoczęta w 2019 roku jedyna w ostępie rębni gniazdowa częściowa IIIBU o powierzchni 4,04 ha z przewidzianą do pozostawienia kępą starodrzewu o powierzchni 0,12 ha co nie stanowi co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej rębni; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zgierz, pododdział 155j - zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębni gniazdowa częściowa IIIBU bez wyznaczonej do pozostawienia do naturalnego rozpadu kępy starodrzewu; Nadleśnictwo Grotniki, Leśnictwo Zimna Woda, pododdział 141a, d - zaplanowana na 2019 roku jedyna w ostępie rębni gniazdowa częściowa IIIBU bez wyznaczonej do pozostawienia do naturalnego rozpadu kępy starodrzewu).						
		Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia:						
M04	6.6.4	<table><tr><td>Date Recorded Data zapisu</td><td>12.07.2019</td><td>Due Date Uzgodniona data usunięcia</td><td>3 months 3 miesiące</td><td>Date Closed Data zamknięcia</td><td></td></tr></table>	Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	3 months 3 miesiące	Date Closed Data zamknięcia	
Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	3 months 3 miesiące	Date Closed Data zamknięcia				
		Non-Conformance / Niezgodność:						
		Temporary uses of forbidden chemical substances is not held accordingly to the derogation approved by FSC.						
		Zabronione przez FSC środki chemiczne stosowane są bez zatwierdzonej przez organizację FSC derogacji.						
		Objective Evidence:						
		FMUs supervised by RDSF in Łódź have been using pesticide Dursban 480EC, which active ingredient (chlorpyrifos) is included on the FSC “highly hazardous” list. Pesticide has been applied neither with completed and submitted application for emergency use nor with approved derogation.						
		Nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łodzi używają pestycydu Dursban 480EC, którego substancja aktywna (chloropirifos) znajduje się na liście FSC środków „wysoko niebezpiecznych”. Pestycyd zastosowano bez wcześniejszego zgłoszenia użycia w warunkach nagłego zagrożenia lub też przy braku zatwierdzonej derogacji.						
		Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia:						
05	9.3.3.	<table><tr><td>Date Recorded Data zapisu</td><td>12.07.2019</td><td>Due Date Uzgodniona data usunięcia</td><td>12 months 12 miesięcy</td><td>Date Closed Data zamknięcia</td><td></td></tr></table>	Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia	
Date Recorded Data zapisu	12.07.2019	Due Date Uzgodniona data usunięcia	12 months 12 miesięcy	Date Closed Data zamknięcia				
		Non-Conformance / Niezgodność:						

	Management measures in forests with HCV's do not always follow the principle to avoid any actions which can cause the loss of their conservation value. Sposób gospodarowania w lasach o szczególnej wartości ochronnej nie zawsze obejmuje podejście zapobiegawcze w celu utrzymania charakterystycznych wartości ochronnych tych lasów. Objective Evidence: FMUs supervised by RDSF in Łódź updated registers of HCVFs. However, during document review in Poddębice FMU it was found that register of HCVF 4.1 ("Forests critical to water catchments") includes forest stands which were either planned or already clear-cut (e.g. Gostków Rangery, compartment 34f, 24b and 288h – completed in 2019 clear cut IB) what does not comply with guidelines issued by FSC Poland for management of HCVF 4.1. Nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łodzi zaktualizowały wykazy lasów o szczególnych wartościach ochronnych (HCVF). Jednakże, podczas przeglądu dokumentów w Nadleśnictwie Poddębice stwierdzono, że kategoria HCVF 4.1 („Lasy wodochronne”) zawiera drzewostany, w których wykonano oraz zaplanowano rębnie zupełną (np. Leśnictwo Gostków, pododdział 34f, 24b oraz 288h – wykonana w 2019 roku rębnia zupełna pasowa IB) co jest niezgodne z zasadami FSC gospodarowania w lasach HCVF 4.1. Close-out evidence / Szczegóły dotyczące zamknięcia:
--	---

14. RECORD OF OBSERVATIONS / REJESTR OBSERWACJI

Observations from the previous certification period

Observacje wniesione w poprzednim cyklu certyfikacyjnym

OBS # Obs.	Indicator / Wskaźnik	Observation Detail / Szczegóły obserwacji			
01	1.1.1	Date Recorded> Data zapisu	10.05.2017	Date Recorded> Data zapisu	11.04.2018
		Observation / Obserwacja:			
		Verification how forest enterprises commission and calculate forest works "removal and staking post-harvesting residues" (forest work code: PORZ-STOS) on post harvesting site (for example in Radziwiłłów Forest Enterprise). Weryfikacja sposobu zlecania i rozliczania prac: „wynoszenie i układanie pozostałości w stopy niewymiarowe” (kod czynności PORZ-STOS) na zrębach (na przykładzie Nadleśnictwa Radziwiłłów).			
		Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:			
		RDSF in Łódź disseminated to all supervised FMUs findings of the fourth surveillance visit (SA2017 34). In order to verify implemented corrective actions auditor SGS carried out follow up visit in Radziwiłłów FMU where observation was raised in 2017. During document review it was found that contracts for selling wood chips include requirement to prepare stacks or ballots by buyer before timber harvesting residues are measured by forest ranger. Moreover, buyer is required to clean post-harvesting site in a way that enable soil preparation and restocking. During field visits it was confirmed that forest contractors are not obliged to perform "removal and staking post-harvesting residues" – on completed harvesting sites post-harvesting residues were not neither stacked nor balloted. In other sampled FMUs (RA2018 40) it was confirmed that contract concluded with forest contractors for provision of forest services do not include requirement "removal and staking post-harvesting residues" for what forest contractors would have not been paid for. RDLP w Łodzi przekazała wszystkim nadzorowanym nadleśnictwom wyniki czwartego audytu okresowego (SA2017 34). W celu weryfikacji wdrożonych działań korygujących audytor przeprowadził wizytę terenową w Nadleśnictwie Radziwiłłów, gdzie w 2017 roku wniesiona została obserwacja. Podczas przeglądu dokumentów stwierdzono, że w umowach na sprzedaż zrębków, podmioty je kupujące są zobowiązane do samodzielnego ułożenia surowca w stopy / baloty przed ostatecznym pomiarem. Ponadto, strona kupująca jest zobowiązana do uprzątnięcia powierzchni pozrębowej w taki sposób, aby było możliwe przygotowanie gleby pod odnowienia. W trakcie wizyt terenowych stwierdzono, że zakłady usług leśnych nie wykonują czynności „wynoszenie i układanie pozostałości w stopy niewymiarowe” – na zakończonych powierzchniach pozrębowych nie było widocznych śladów porządkowania. W pozostałych wizytowanych w trakcie audytu (RA2018 40) stwierdzono, że w zawieranych umowach z zakładami usług leśnych na świadczenie usług leśnych nie ma czynności „wynoszenie i układanie pozostałości w stopy niewymiarowe” za które zakłady usług leśnych nie			

OBS # Obs.	Indicator / Wskaźnik	Observation Detail / Szczegóły obserwacji
		pobierałyby wynagrodzenia.

Observations from the current certification period

Obserwacje wniesione w obecnym cyklu certyfikacyjnym

01	1.1.4	Date Recorded> Data zapisu	11.04.2018	Date Recorded> Data zapisu	10.04.2019
		Observation / Obserwacja:			
		Verification of corrective actions implementation regarding register of identified individual categories of HCVFs (among others, HCVF 4.1 - Forests critical to water catchments and HCVF 4.2 - Forests critical to erosion control). Weryfikacja wdrożenia działań korygujących dotyczących rejestru wyznaczonych poszczególnych kategorii lasów HCVF (między innymi, HCVF 4.1 - lasy wodochronne oraz HCVF 4.2 – lasy glebochronne).			
		Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:			
		Deputy Director of RDSF in Łódź informed SGS Poland on correspondence with supervised FMUs regarding results of previous re-assessment audit (RA2019 20). FMUs supervised by RDSF in Łódź updated registers of HCVFs. However, during document review in Poddębice FMU it was found that register of HCVF 4.1 ("Forests critical to water catchments") includes forest stands which were either planned or already clear-cut (e.g. Gostków Rangery, compartment 34f, 24b and 288h – completed in 2019 clear cut IB) what does not comply with guidelines issued by FSC Poland for management of HCVF 4.1. Observation 01 was closed out and simultaneously minor CAR 05 is raised. Zastępca Dyrektora RDLP w Łodzi poinformował SGS Polska o korespondencji z nadzorowanymi nadleśnictwami dotyczącej wyników audytu wznawiającego (RA2018 20). Nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łodzi zaktualizowały wykazy lasów o szczególnych wartościach ochronnych (HCVF). Niemniej jednak, przeglądu dokumentów w Nadleśnictwie Poddębice stwierdzono, że kategoria HCVF 4.1 („Lasy wodochronne”) zawiera drzewostany, w których wykonano oraz zaplanowano rębnie zupełną (np. Leśnictwo Gostków, pododdział 34f, 24b oraz 288h – wykonana w 2019 roku rębnia zupełna pasowa IB) co jest niezgodne z zasadami FSC gospodarowania w lasach HCVF 4.1. Obserwacja 01 została zamknięta i jednocześnie wniesiona została zasadnicza drugorzędna (PDK 05).			
02	6.1.1	Date Recorded> Data zapisu	11.04.2018	Date Recorded> Data zapisu	10.04.2019
		Observation / Obserwacja:			
		Compliance with provision of Nature Conservation Programme regarding maintenance of buffer zone strip with no harvesting operations along nature reserve "Sikórz" in gap harvesting type IIIAU in Płock Forest Enterprise, Sikórz Rangery, compartment 62i. Weryfikacja zapisu Programu Ochrony Przyrody dotyczącego pozostawiania strefy buforowej wzdłuż rezerwatu przyrody „Sikórz”, poprzez pozostawienie nieużytkowanego pasa drzewostanu, w zaplanowanej na 2018 rok w pododdziale 62i (Nadleśnictwo Płock, Leśnictwo Sikórz) rębni gniazdowej zupełnej IIIAU.			
		Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:			
		Deputy Director of RDSF in Łódź informed SGS Poland on correspondence with supervised FMUs regarding results of previous re-assessment audit (RA2019 20). During field visits and document review in sampled forest enterprises (SA2019 21) it was found that buffer zone strip with no harvesting operations have been left along nature reserves. Similarly, provision of the Nature Conservation Programmes regarding maintenance of buffer zones along water and swamp ecosystems was also verified (e.g. provision of the Nature Conservation Programme and field visits in Poddębice Forest Enterprise). Zastępca Dyrektora RDLP w Łodzi poinformował SGS Polska o korespondencji z nadzorowanymi nadleśnictwami dotyczącej wyników audytu wznawiającego (RA2018 20). Podczas wizyt terenowych i przeglądu dokumentów w nadleśnictwach objętych próbą audytu (SA2019 21) potwierdzono nieużytkowanie pasa drzewostanu wzdłuż rezerwatów przyrody.			

		Sprawdzono także analogiczny zapis Programów Ochrony Przyrody dotyczący pozostawiania stref buforowych dookoła ekosystemów wodno-błotnych (np. zapisy Programu Ochrony Przyrody oraz wizyty terenowe w Nadleśnictwie Poddębice).			
03	6.3.7	Date Recorded> Data zapisu	11.04.2018	Date Recorded> Data zapisu	10.04.2019
Observation / Obserwacja:					
Preservation of all types of hollow trees during silvicultural operations with consideration given to health and safety requirements.					
Weryfikacja sposobu wyznaczania i pozostawiania podczas zabiegów gospodarczych drzew dziuplastych o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi.					
Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:					
Deputy Director of RDSF in Łódź informed SGS Poland on correspondence with supervised FMUs regarding results of previous re-assessment audit (RA2019 20).					
During field visits and document review (i.e. site instruction harvesting maps) in sampled forest enterprises (SA2019 21) it was confirmed that hollow trees are preserved on post-harvesting sites.					
Zastępca Dyrektora RDLP w Łodzi poinformował SGS Polska o korespondencji z nadzorowanymi nadleśnictwami dotyczącej wyników audytu wznowiającego (RA2018 20).					
Podczas wizyt terenowych i przeglądu dokumentów (tj. szkice zrębowe) w nadleśnictwach objętych próbą audytu (SA2019 21) potwierdzono pozostawianie na powierzchniach zrębowych drzew dziuplastych.					
04	4.1.3	Date Recorded> Data zapisu	12.07.2019	Date Recorded> Data zapisu	
Observation / Obserwacja:					
Verification of upgrade arrangement of stopping place for vehicles in Skierniewice Forest Enterprise (Starpol Rangery, compartment 356h).					
Weryfikacja uporządkowania terenu miejsca postoju pojazdów w Nadleśnictwie Skierniewice (Leśnictwo Staropol, pododdział 356h).					
Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:					
05	4.2.7	Date Recorded> Data zapisu	12.07.2019	Date Recorded> Data zapisu	
Observation / Obserwacja:					
Effectiveness of forest managers' supervision as regards compliance with H&S requirements during harvesting operations in the vicinity of other properties (i.e. private buildings, power lines, public roads etc.).					
Weryfikacja skuteczności nadzoru prowadzonego przez pracowników nadleśnictw pod kątem spełniania wymogów BHP w trakcie realizacji prac pozyskaniowych w sąsiedztwie obiektów innej własności (zabudowania, linie energetyczne, drogi publiczne, itp).					
Follow-up evidence / Szczegóły działań zamykających:					

15.

RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS / REJESTR UWAG I STWIERDZEŃ WNIESIONYCH PRZEZ ZAINTERESOWANE STRONY

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
Re-assessment 40 / Audyt wznowiający 40		
1.	Employee of District Office in Płock informs on very good cooperation with staff of Płock Forest Enterprise regarding, for instance, exchange of practical experience, forest management guidance or advising on forest protection in non-state forests. Pracownik Starostwa Powiatowego w Płocku informuje o bardzo dobrej współpracy z pracownikami Nadleśnictwa Płock w zakresie, między innymi, wymiany	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
	doświadczenia, doradztwa w obszarze hodowli i ochrony lasu w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.	
2.	Employee of Municipality Council in Płock reports no complaints regarding forest management within Płock Forest Enterprise. Pracownik Urzędu Miasta w Płocku nie zgłasza zastrzeżeń w zakresie gospodarki leśnej prowadzonej na terenie Nadleśnictwa Płock.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu
3.	Representatives of Brudzeński Landscape Park inform on very good cooperation with staff of Płock Forest Enterprise. There are joint actions taken related to species conservation (e.g. bats species, fat dormouse), forest cleaning or education. Employees of Brudzeński Landscape Park can use, free of charge, tourist and educational infrastructure managed by Płock Forest Enterprise. Pracownicy Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego informują o bardzo dobrej współpracy z pracownikami Nadleśnictwa Płock. Prowadzone są wspólne działania w zakresie ochrony gatunków (np. popielca, nietoperze), sprzątania lasu, edukacji. Istnieje możliwość korzystania z infrastruktury edukacyjno – turystycznej Nadleśnictwa Płock.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu.
4.	We can not complain of the access to non-timber forest products. Only during high fire risk collection of berries and mushrooms are restricted. Nie zgłaszamy zastrzeżeń, co do dostępu do płodów runa leśnego. Jeśli nie ma zagrożenia pożarowego, można chodzić po lesie i zbierać grzyby i jagody.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu.
5.	Labour unions within the RDSF in Łódź are active and act independently. Our union has its own lawyer staff. All the workers cases are resolved through negotiation if wherever possible. Unresolved issues are judged by courts according to the binding legislation. Związki zawodowe na terenie RDLP we Łodzi działają aktywnie i w sposób niezależny. Posiadają własną obsługę prawną. Sprawy pracownicze rozwiązywane są w drodze negocjacji. W przypadkach nierozstrzygniętych wdrażane są procedury sądowe zgodnie z obowiązującym prawem. Funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.	Confirmed during the workers issues documentation review and interviews with staff of forest enterprises. Potwierdzono podczas przeglądu dokumentacji z zakresu spraw pracowniczych oraz rozmów z pracownikami nadleśnictw.
6.	Representative of FSC in Poland does not report any received complaints related to forest management in forest enterprises supervised by RDSF in Łódź. Przedstawiciel FSC w Polsce informuje o braku otrzymanych skarg na temat gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łodzi.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu.
7.	Besides direct contacts and interviews held with stakeholders. 6 week prior to re-evaluation the consultation letter was sent to 189 stakeholders. Poza bezpośrednim kontaktem oraz rozmowami przeprowadzonymi ze stronami trzecimi. 6 tygodni przed audytem wznowiającym rozesłano list informujący o konsultacjach społecznych do 189 orgnizacji.	No feedback was submitted to SFS Poland that would have required follow-up during re-assessment audit. SGS Polska nie otrzymało skarg lub uwag, które wymagałyby weryfikacji podczas audytu wznowiającego.
Surveillance 41 / Audyt okresowy 41		
1.	Representative of Municipality Council in Skierniewice does not report any complaint related to forest management within Staszów Forest Enterprise. Przedstawiciel Urzędu Gminy w Staszowie nie wnosi uwag dotyczących gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Skierniewice	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
2.	Representative of Local Unit of Bolimów Landscape Park emphasizes the long history of cooperation with Skierniewice Forest Enterprise including: - participation of the Forest Guards in cleaning of the nature reserve "Rawka" organized by the Complex of Landscape Parks and the Regional Directorate for Environmental Protection in Łódź; - joint patrols of the Forest Guards and Guards of the Landscape Park during draught spells, mushroom harvesting and current interventions; - joint inspections of various protected areas by representatives of Susz Forest Enterprise, Bolimów Landscape Park and the Regional Directorate for Environmental Protection in Łódź; - rendering forest lands accessible for information boards and marking of tourist trails designed by Bolimów Landscape Park. Przedstawiciel Oddziału Terenowego Bolimowskiego Parku Krajobrazowego podkreśla wieloletnią współpracę z Nadleśnictwem Skierniewice polegającą na: - udziale Straży Leśnej w akcjach sprzątania rezerwatu „Rawka” organizowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi; - wspólnych patrolach Straży Leśnej i Straży Parku w okresie suszy, grzybobrania i podczas bieżących interwencji; - wspólnych lustracjach form ochrony przyrody pracowników Nadleśnictwa Susz, oddziału terenowego BPK i RDOS w Łodzi; - udostępnieniu terenu Nadleśnictwa pod tablice informacyjno-edukacyjne i oznaczenia szlaków turystycznych Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu
3.	Representative of FSC in Poland does not report any received complaints related to forest management in forest enterprises supervised by RDSF in Łódź. Przedstawiciel FSC w Polsce informuje o braku otrzymanych skarg na temat gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP w Łódź.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu.
4.	Stakeholder informs that there is no restriction regarding the access to non-timber forest products. Only during high fire risk collection of berries and mushrooms are restricted. Nie zgłaszamy zastrzeżeń co do dostępu do płodów runa leśnego. Jeśli nie ma zagrożenia pożarowego, można chodzić po lesie i zbierać grzyby i jagody.	Confirmed during the audit. Potwierdzono podczas audytu.
5.	Stakeholder reports following complaints regarding Skierniewice FMU: a) insufficient number of stopping places for vehicles in the forest and those existing are not properly maintained (e.g. compartment 356h); b) lack of "detours" when forest road marked as tourist tracks are closed during harvesting operations; c) removal of tourist trail marks painted on trees that are felled during harvesting operations (e.g. compartment 310c); d) not effective conservation of bats, i.e. potential hibernating places, e.g. cellars, have not been adapted for bats;	Skierniewice FMU was selected for the audit sample in order to analyze complaints reported by stakeholder. During the audit it was ascertained that: a) in Skierniewice FMU there are 8 stopping places for vehicles. Managers of Skierniewice FMU did not receive from stakeholders any complaints related either to insufficient number of stopping places for vehicles or low quality of maintenance of tourist infrastructure. During the audit the summary of expenditures for maintenance of stopping places for vehicles within Skierniewice FMU was submitted (i.e. 2016 – 32 119.00; 2017 – 26 541.00; 2018 – 14 397.30). The field visit was carried out in the indicated by stakeholder compartment 356h. Manager of

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
	e) exotic species, e.g. the black cherry, the red oak, the Asian knotweed and the small balsam are not combated; f) lack of actions taken as regards micro retention in the forests. Strona trzecia zgłasza następujące uwagi dotyczące Nadleśnictwa Skierniewice w zakresie: a) zbyt małej ilości parkingów leśnych, a te które istnieją, są słabo zagospodarowane (np. pododdział 356h); b) brak wyznaczenia „objazdów” w przypadku zamknięcia duktu leśnego, na którym przebiega szlak turystyczny podczas prac leśnych; c) usuwania znaków szlaków turystycznych, które malowane są najczęściej na drzewach usuwanych podczas prac zrębowych (np. pododdział 310c); d) niewystarczającej ochrony nietoperzy, tj. braku przystosowania (remontu) piwnic i innych pomieszczeń, potencjalnych miejsc zimowania nietoperzy; e) braku zwalczania gatunków obcych, m in.: czeremchy amerykańskiej, rdestowca, dęba czerwonego, niecierpka drobnokwiatowego; f) braku podejmowanych działań zwiększających mikro-retencje w lasach.	Skierniewice FMU declared during the audit that standard of stopping place for vehicles will be upgraded. There was observation 04 raised regarding verification of upgrade arrangement of stopping place for vehicles in compartment 356h; b) by managing forest areas Skierniewice FMU is not obliged to demarcate “detours” of forest roads along tourist tracks. It is owner of the tourist track who is responsible for its maintenance. However, in order to meet expectations of stakeholder Manager of Skierniewice FMU declared to inform owners of tourist tracks on planned harvesting operations in the vicinity of tourist tracks in order to come up with alternative layout; c) during the field visit in compartment 310c, where gap harvesting type IIIAU was completed in 2018, it was not feasible to confirm the complaint reported by stakeholder. Trees along the forest road that borders on the compartment 310c were designated with tourist trail mark. Auditor could not unambiguously affirm whether marks of tourist tracks were painted prior or after completion of harvesting operation in compartment 310c. According to information given by the local forest ranger trees with tourist trail marks are not felled during harvesting operations unless they pose threat to safety of bypassers. Representatives of Skierniewice FMU stated that they have not received any complaints on felling of marked trees along the tourist tracks and informed that managers of tourist trails were informed on discontinuous tourist trails; d) in Skierniewice FMU there has been conducted monitoring of sites potentially suitable for bats hibernating, among others, cellar in former forest ranger's house in Ruda. Skierniewice FMU participated in project “Eurobats”, preserves old trees with cavities, cracks and hollows. Skierniewice FMU, as a part of agreement concluded with Bolimów Landscape Park, monitors bats' shelters which were financed by Skierniewice FMU; e) quoted exotic species (the black cherry, the red oak and the small balsam) are continuously removed during silvicultural operations. Single site of the Asian knotweed was suppressed in 2015 by Skierniewice FMU. The site has been since monitored by Skierniewice FMU. Exotic species reported by stakeholder are neither listed on register of invasive species included in the Decree of European Parliament and Council (EU) No 1143/2014 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 on the prevention and management of the introduction and spread of invasive alien species nor on register of the Decree of Minister of Environment dated 9 September 2011 on the list of exotic fauna and flora species that can pose a threat to native species and Natura 2000 habitats if released into environment. f) Skierniewice FMU finalized in 2013 the project “Water retention and flood prevention in forest ecosystem on lowlands” and built three reservoirs (Zwierzyniec Rangery) and 8 locks (Zwierzyniec, Nieborów and Babska Rangery). Nadleśnictwo Skierniewice znalazło się w próbie audytu w celu przeanalizowania uwag zgłoszonych przez stronę trzecią. W trakcie audytu ustalono: a) na terenie Nadleśnictwa Skierniewice znajduje się 8 miejsc postojowych. Nadleśnictwo nie otrzymało od żadnych stron trzecich zgłoszenia zbyt małej ilości

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
		miejsc postojowych lub skargi dotyczącej niskiego stanu utrzymania istniejącej infrastruktury turystycznej; Podczas audytu przedstawiono zestawienie kosztów ponoszonych na utrzymanie miejsc postoju na terenie Nadleśnictwa Skierniewice (tj. 2016 rok – 32 119,00 zł; 2017 rok – 26 541,00 zł; 2018 rok – 14 397,30 zł). Przeprowadzono wizytę terenową we wskazanym przez stronę trzecią pododdziale 356h. Nadleśniczy Nadleśnictwa Skierniewice zadeklarował podczas audytu poprawę stanu utrzymania miejsca postojowego. Wniesiono obserwację 04 dotyczącą weryfikacji uporządkowania terenu miejsca postoju pojazdów w pododdziale 356h. b) Nadleśnictwo Skierniewice, będąc zarządcą terenu, nie jest zobowiązane do wyznaczania „objazdów” dróg leśnych przez które przebiega szlak turystyczny. Zarządcza szlaku odpowiada za jego prawidłowe oznakowanie. Jednakże zgodnie z oczekiwaniem stron trzecich Nadleśnictwo będzie informować zarządców szlaków turystycznych o planowanych pracach zrębowych w ciągu szlaków turystycznych w celu wspólnego ustalenia alternatywnego przebiegu szlaków. c) podczas wizyty terenowej w pododdziale 310c, w którym w 2018 roku zakończono rębnię gniazdową zupełną IIIAU, nie było możliwe potwierdzenie uwagi zgłoszonej przez stronę trzecią. Na drzewach wzdłuż drogi leśnej przechodzącej przy pododdziale 310c rosły drzewa z naniesionymi szlakami turystycznymi. Audytor nie mógł stwierdzić jednoznacznie czy znaki szlaków zostały naniesione farbą na pobocznicę drzewa przed czy po wykonaniu rębni w pododdziale 310c. Według informacji przekazanych przez miejscowego leśniczego drzewa ze znakami szlaków nie są usuwane podczas prac zrębowych. Jedynym odstępstwem od tej reguły są względy bezpieczeństwa osób przebywających na szlaku turystycznym. Przedstawiciele Nadleśnictwa potwierdzili, że do Nadleśnictwa nie wpłynęły zgłoszenia o usuwaniu oznakowanych drzew w ciągu szlaków turystycznych oraz poinformowali, że zarządcy szlaków są informowani o brakach w oznakowaniu szlaków turystycznych. d) na terenie Nadleśnictwa Skierniewice prowadzony jest monitoring miejsc będących potencjalnymi zimowiskami nietoperzy, m.in. piwnica w dawnej leśniczówce Ruda. Nadleśnictwo realizowało porozumienie „Eurobats”, pozostawia stare drzewa, szczególnie te posiadające naturalne szczeliny, pęknięcia i dziuple. Nadleśnictwo, w ramach porozumienia z Bolimowskim Parkiem Krajobrazowym, prowadzi monitoring zasiedlenia budek lęgowych dla nietoperzy sfinansowanych przez Nadleśnictwo. e) wymienione gatunki obce (czeremcha amerykańska, dąb czerwony, niecierpek drobnokwiatowy) są usuwane na bieżąco w trakcie realizacji planowych zabiegów gospodarczych. Pojedyncze stanowisko rdestowca zostało w 2015 roku zlikwidowane w ramach działań własnych. Stanowisko to jest monitorowane. Wymienione gatunki obce nie znajdują się na liście gatunków inwazyjnych Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych. Nie są również ujęte w

Nr	Comment / Treść uwagi	Response / Odpowiedź
		Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym. f) Nadleśnictwo Skierniewice zrealizowało w 2013 roku projekt „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” zakładający budowę trzech zbiorników retencyjnych (Leśnictwo Zwierzyniec) oraz 8 zastawek (Leśnictwo Zwierzyniec, Nieborów oraz Babsk).
	Surveillance 42 / Audyt okresowy 42	
	Surveillance 43 / Audyt okresowy 43	
	Surveillance 44 / Audyt okresowy 44	

16. RECORD OF COMPLAINTS / REJESTR SKARG

Nr	Detail / Szczegóły		
	Complaint / Treść skargi:	Date Recorded > Data zapisu	
	No complaints received to date. Nie wniesiono żadnych skarg.		
	Objective evidence obtained/ Uzyskane dowody obiektywne:		
	-		
	Close-out information / Informacja na temat załatwienia skargi:	Date Closed > Data zamknięcia	

End of Public Summary / Koniec publicznego streszczenia